

Digitales Brandenburg

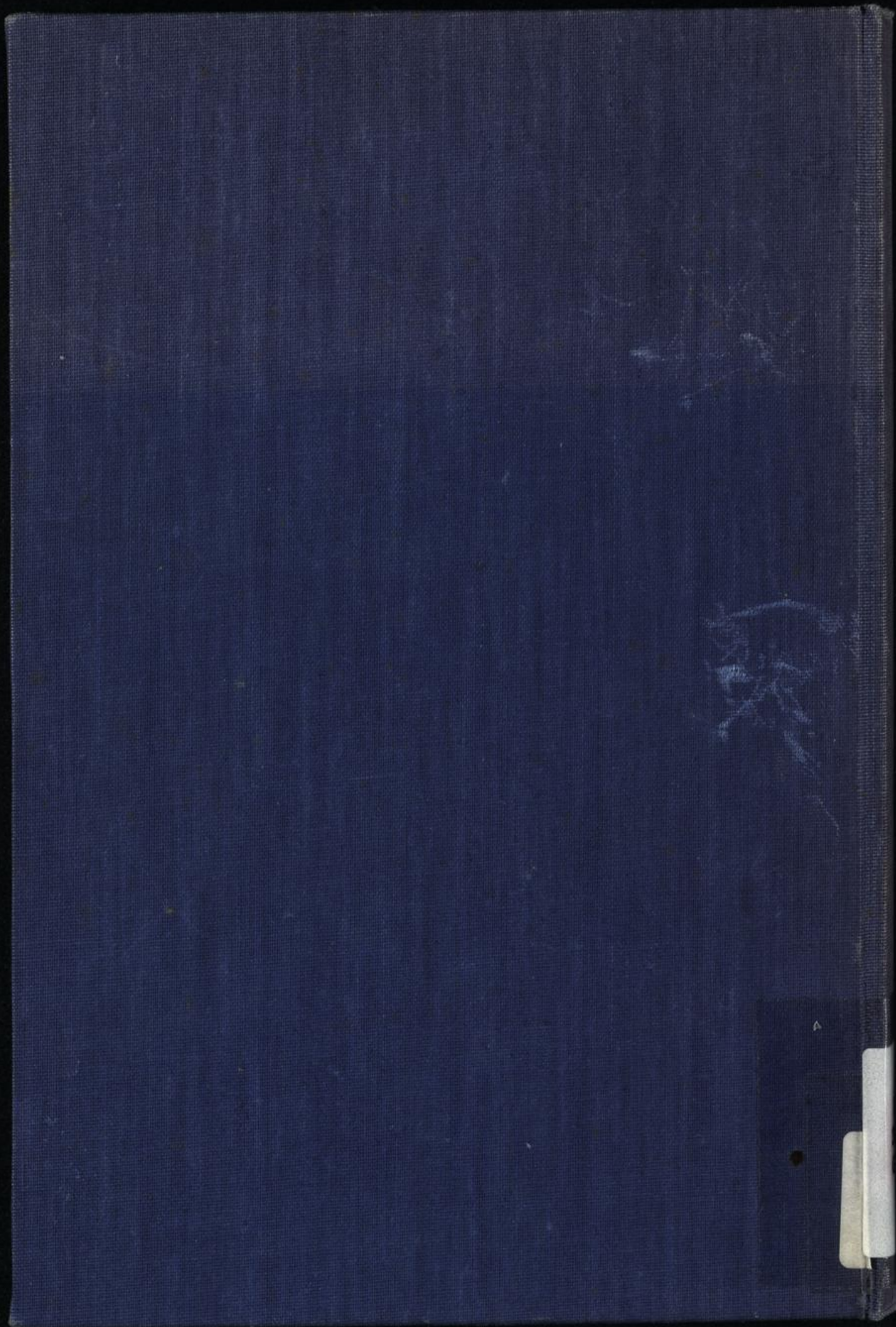
hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Das Buch Henoch

Goldschmidt, Lazarus

Berlin, 1892

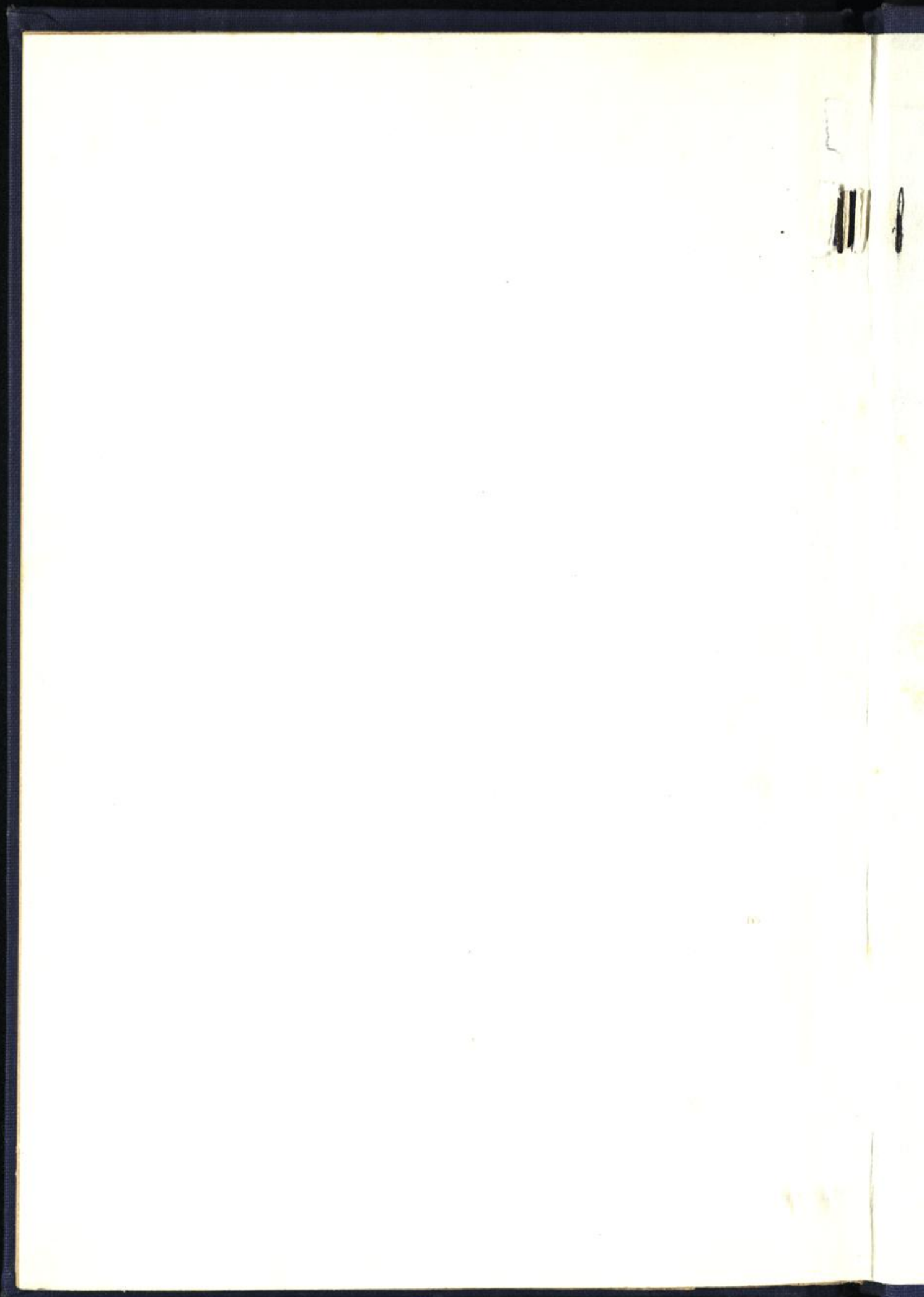
urn:nbn:de:kobv:517-vlib-5418

~~5025~~

5024

Erworben mit Unterstützung der
Fritz Thyssen Stiftung

1928

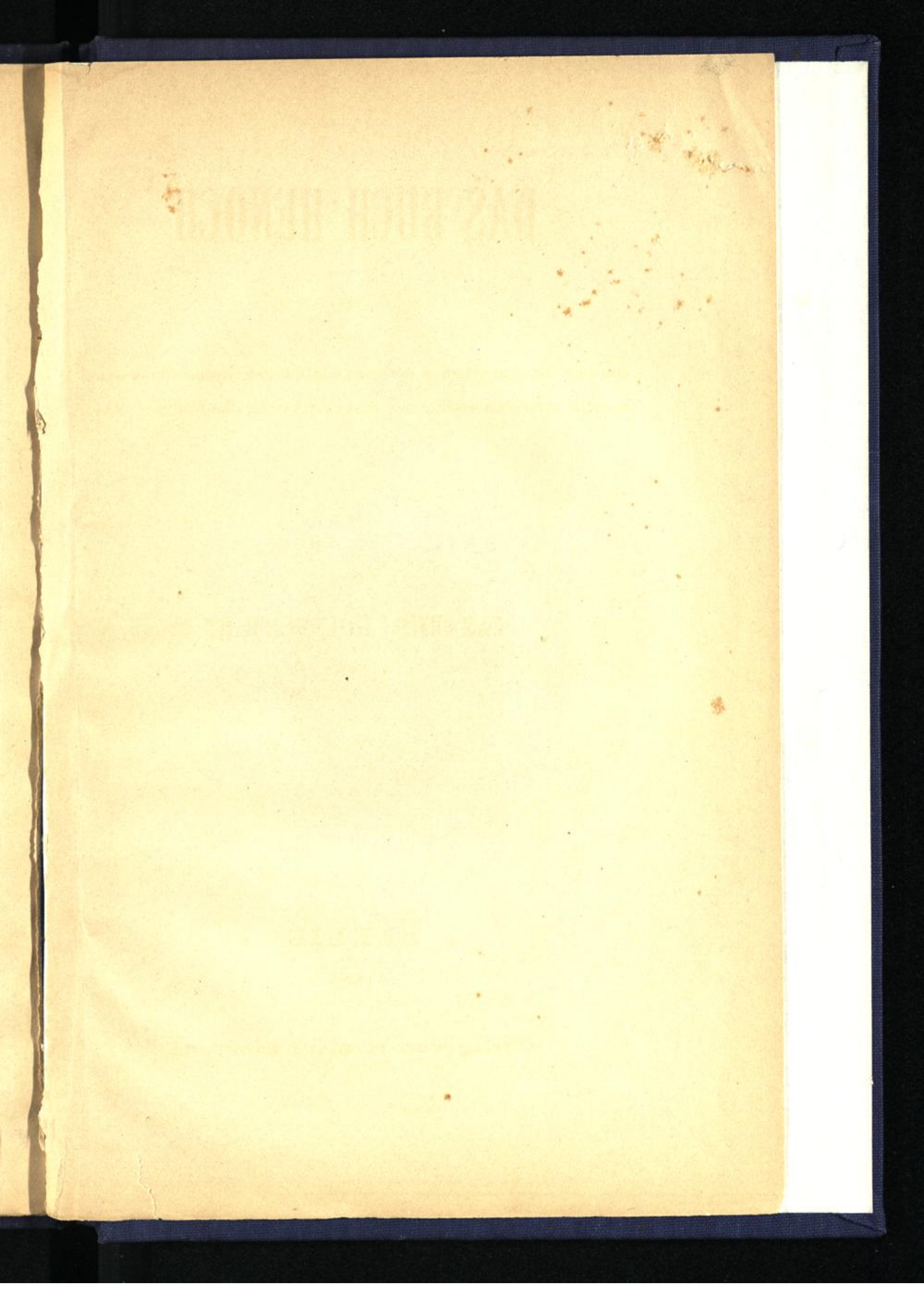
ג'תתקפ"ח

СВЯТЫЙ
ХРИСТОС
ИЗЪЯВИ СЕБЯ ЗА НАС
И ПОСЛА СЯ ЗА НАС
СВЯТЫЙ
ХРИСТОС

DAS BUCH HENOCH

aus dem Aethiopischen in die ursprünglich hebräische Abfassungssprache zurückübersetzt, mit einer Einleitung und Noten versehen

von

LAZARUS GOLDSCHMIDT.

BERLIN

1892

Verlag von Richard Heinrich.

DAS BUCH ERHÖHET

Das Buch erhöht die ...
...
...
...
...

UNIVERSITÄT POTSDAM

Universitäts-
bibliothek
Potsdam

Inventarnr.

95058616

ספר חנוך

תרגום משפת הכושים לשפת העברים והוסיף עליו מבוא הערות ובאורים

אליעזר גולדשמידט.

ברלין

MDCCCXCII.

בהצאת בית מסחר הספרים של ריכארד היינריך.

Druck von Josef Fischer, Krakau u. Zahn & Baendel, Kirchhain.—1892.

זכר

לנשמת דודתי היקרה בנשים

מרת חיה בת הרב רבי זאב זצ"ל.

~~~~~  
Druck  
~~~~~


אלֵיךְ נִפְּשׁ זָכָה נִשְׁמָה טְהוֹרָה
אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה עָתָה אֶקְרִיבָה
אֶת גְּדֻלַּתְּנִי לְתַעֲוֹדָה וְלַתּוֹרָה
לְכֵן תּוֹרָה קִטְנָה עָתָה אֲשִׁיבָה:

אליעזר בר גבריאל בר מאיר גולדשמידט

אמר שלום אל הקורא.

פתח דברי, וראשית אמרי, יתנו תהלה, לנורא עלילה, שחיל אזרני, ובידו אמצני, לגמור הענין, ולכלות הבנין, בנין אמרים, וסדר מאמרים, ולגמור המלאכה, מלאכת ההעתקה, משפת כוש, הוא חבוש, ללשון היקרה, הצחה וברה, הלשון העבריה, הטהרה והנקיה, המצחף הזה, מחנוך החווה, שבקדושה הורתו, ובטהרה לידתו, וגדולי הראשונים, חכמים ונבונים, בעלי קבלה, שרי מעלה, המקובלים הקדושים, אילי תרשישים, כלם בחבורים, שמו מזכירים, ומביאים דברים, והרבה מאמרים, שבו נמצאים, וממנו מובאים. ואני תולעת, עני ממעש, קנאתי קנאה, לחכמה ובינה, בראותי הספרים, החביבים והיקרים, שישראל חולליהם, ויעקב מחבריהם, יצאו מאתנו, ולזרים נתנו, ומשפה עבריה, נעתקו לנכריה, ושנסתי מתנים, ואורתי חלצים, להשיב החבורים, האבדים והפוזרים, והיקרים ממטמונים, לבעליהם הראשונים. ולא אהלל, ואליו אפלל, כי יחנני, ובחסדו יזכני, לעסוק בתורה, הקדושה והטהרה, ולשמר מצותיה, חקיו ותורותיו, בלב תמים, כל הימים, אמן.

ועתה אליך אישי הקורא אשים דברתי. הספר הזה אשר הנני שם עתה לפניך, נודע למדי בספרות העברית העתיקה, עד כי כמעט למותר הוא לדבר ממנו, ואנכי לא אדבר עתה רק ע"ד התרגום העברי, ומעט מן הקורות את הספר; כי את כל פרטי עיני הספר, כמו זמן חבורו, הזמן אשר נאבד מאתנו, עת התגלותו לנו, העתקותיו והוצאותיו ועוד ועוד, כתבתי במבא הספר בלשון גרמניה, ושמה ימצאם הקורא. הספר הזה נתגלה לנו — אחרי אשר כפרו חכמים גדולים, כאיוב לודולף ואחרים, במציאותו — ע"י הנוסע האנגלי הנודע דוימס ברום, הוא מצא את הספר הזה בארץ כוש איטיופיה בלע"ז, בין יתר ספרי קדש, ומ"כ בין ספר משלי ובין ספר איוב; והחכם ההוא, אם גם לעג לתוכן הספר, ויאמר כי דבר אין לו עם המלאכים אשר בשמים והנפילים אשר בארץ, מכל זאת ידע גם הוא את תפארת הספר הזה ויקר ערכו, ויבא אותו לאירופה ויתנהו מתנה למלך גליה. ויהי כאשר שמעו חכמי הקדם, אוריינטליסטים בלע"ז, את שמע הספר הזה, אשר רק את שמו ידעו עד הנה, ויבואו רבים מהם לעיר פריס, לראות אותו ולנסות את תכנו, ולהוכיח האם הוא באמת הספר הנפלא אשר הרבו לדבר ממנו בספרי אבות הכנסיה. הראשון אשר בקר אותו היה החכם קרל גוסט' פריד ווידה, אשר עשה לו שם עולם ע"י חקירותיו הרבות בספרות הגיפטיה, ואחריו עוד חכמים אחרים, וימצאו כי הוא הוא הספר הנפלא הנודע אל הראשונים בשם ספרא דחנוך והמובא באגרת יהודה (יד) בשם חנוך הנביא. אכן ידיעת החכמים האלה את השפה הכושית היתה מעטה במאד, ולכן לא יכלו להוציאו לאור וגם לא לתרגמו לשפה אחרת, וינחה הכ"י בשלום בין יתר כה"י בבית אוצר הספרים. אכן בראשית המאה הנכחית (1821) קם החכם הנודע פרופיסור ריכארד לאורינצה ארכיבישוף בעיר קאשיל, ויתרגמהו אנגלית ואחר זה הוציא אותו לאור גם בשפת כוש. אכן גם האיש הזה לא ידע היטב את השפה הכושית, ולכן תרגמו מלא שבושים, וההוצאה הכושית שהו"ל מלאה שגיאות ומעויות. וגם כל המתרגמים אחריו, הופסאן גפריריר וקלימינס, כלם השאירו את השגיאות והשבושים, כי תרגמו ע"פ הנוסח שהו"ל לאורינצה. אולם בימים האחרונים קם החכם הגדול, הוא מו"ר אוגושטוש דילמאן מורה בביהמ"ד בברלין, והוא הראש והראשון לכל יודעי שפת כוש, אשר מספרם לא יעלה לעשרה במלא רחבי ארץ,

VIII.

ויחמול על הספר הזה, בראותו את יקר ערכו וחשיבותו לתולדות הדימונולוגיה והאנגילוגיה; ויתקן אותו ע"פ חמשה כ"י אשר מצא, ויוציאו לאור מתוקן ומנוקה מכל שגיאות וחסרונות וטעויות. וע"פ ההוצאה הזאת תרגם אותו לשפת גרמניה, וגם מבא גדול ובאור רחב הוסיף עליו. אין לכתד כי גם עתה מלא הספר שבושים וטעויות הרבה במאד, חלוקת הפרשיות והפסוקים נתחלפו ואין בו מוקדם ומאוחר, וענינים רבים אין להם מובן כלל, אכן כל אלה המה באשמת המתרגם הכושי או היווני, ואין רשות למתרגם וקל וחומר למייל לתקן שגיאות באלה, כל קורא יוכל לתקן את השגיאות האלה לפי רוחו, ועל המייל או על המתרגם לתת לפני הקורא את אשר מצא בנוסח אשר לפניו, ולא לעשות בו כאדם העושה בתוך שלו. גם אנכי תרגמתי מלה במלה מן הנוסח הכושי, ולא נטיתי ימין ושמאל אפילו במקום שראיתי טעות מוחלט, רק הערתי על זה בהערות אשר נתתי בסוף הספר. אכן שמות האישים והמקומות שניתי מעט, במקום שהיה לשנות, לפי סגנון הלשון העברית, ומה גם כי הרבה מן השמות האלה נמצאים בכתבי קדש, והשויתי אותם עם התרגום הכושי על התורה; ובוה ראיתי להעיר גם את המתרגמים אשר לא יקפידו על זה, ועיזו יהיו דברים רבים אל הקורא העברי כספר החתום*.)

ומאת הקורא הנבון אבקש לדון אותי לכף זכות במצאו מקום קשה ההבנה, כי הנוסח הכושי משובש במאד, ורבה עבודת תרגום ספר כזה. אכן הכתובים היותר משובשים, וכן המלים הזרות אשר יהדתי אותן, וגם המלים אשר לא נמצאו בכתבי קדש, ואנכי בראתי אותן בהשוואת יתר שפות בני שם, בארתי בהערותי בסוף הספר, אשר שמה נתתי דין וחשבון על כל התרגום ועל כל מלה אשר נטיתי בתרגומי מן הנוסח הכושי.

וכתבתי את המבא ואת ההערות בשפת גרמניה, בשביל החכמים הנוצרים אשר לא יבינו את שפת עבר החדשה; והקורא העברי הפשוט, לא הבין את רוב ההערות גם לו נכתבו עברית, מפני ששפת כוש ויתר הלשונות העתיקות זרות הנה לו, וחוקרי לשונות הקדם מעטים המה בין בני ישראל במאד. ואני תקוה כי יהיה הספר הזה לתועלת רבה אל כל חוקרי קדמוניות ישראל ודורשי הספרות העתיקה; ואם אועיל לאנשי מדע ותבונה, והיה זה שכרי.

כליתי את מלאכת התרגום ביום י"ג טבת, יום מלאו לו א"ך שנה, ואת כל עבודת הספר ביום כ"ג תמוז ה' תרנ"ב למבי, פה ברלין קמ"ר.

(* החכם ר"ש רובין מעתיק בספר היוצלים אשר הכנס עברית את השם ארחרה אות בלוח כפי אשר מלא בתרגום האשכנזי של דילמאן, כממנו העתיק; ואנכי אדמה כי השם ארחרה זר הוא אל רוב הקוראים העברים (הפשוטים), אולם לוא ידע הכ"ס רובין לקרוא את התרגום הכושי על התורה, אז ידע כי הנחל שיחור או היס סוף יקרא צפי הכושים בשם ארחרה. כן הוא מעתיק את השם שילו ומעיר כי הוא שילה שצחורה, ואנכי חס אני ולא אדע, למה לו לכתב שילו ולהעיר כי הוא שילה, יכתב שילה צפנים הספר, וההערה למה לי? —

EINLEITUNG.

Es ist nicht unsere Absicht, hier eine vollständige Einleitung in das Henochbuch zu geben; diese Arbeit wäre ganz überflüssig, da viele Gelehrte dieses wie auch des vorigen Jahrhunderts über das Henochbuch genügend geschrieben haben¹⁾. Besonders machen wir aufmerksam auf die Einleitung zur deutschen Uebersetzung unseres Buches von Prof. Dr. Aug. Dillmann, (Leipzig 1853) dem wir die Herausgabe dieses Buches in Text, Einleitung, Uebersetzung und Commentar, wie auch eine grosse Anzahl anderer aethip. Schriften, zu verdanken haben. Wir wollen hier nur in ganz kurzer Darstellung, die Geschichte dieses Buches, seit seiner Entdeckung bis heute, erzählen, das wesentliche, was der Leser des Henochbuches zu wissen nötig hat.

Der Sage nach soll das Buch Henoch ein Andenken vor-sintflutlicher Litteratur sein. Im Buche der Jubiläen²⁾ Kap. 4. wird über Henoch folgendes berichtet: **ውእቱ : ቀደመ : ተምሀር : መጽሐፍ : ወትምህርት : ወጥበብ : እምእንላ : እመሕያው : እለ : ተወልዱ : ዲበ : ምድር : ወጸሐፈ : ተአምረ : ሰማይ : በከመ : ሥርዐተ : አውራጊሆመ : ውስተ : መጽሐፍ : ከመ : ያእምሩ : እንላ : እመሕያው : ጊዜ : ዓመታት : በከመ : ሥርዐተሆመ : ለለ : ወርኖመ : ውእቱ : ቀደመ : ጽሐፈ : ስምዐ : ወአስምዐ : ለደቂቀ : እንላ : እመሕያው : ውስተ : ትዝምዳ : ምድር : ወሰብዒያተሆመ : ለአዲሱልዮታት : ነገረ : ወመዋዕለ : ዓመታት : አይድዐ : ወአውራጎ : ሠርዐ : ወሰንበታተ : ዓመታት : ነገረ : በከመ : አይደዕናሁ : ወዘኮነ : ወዘይከውን : ርእየ : በራእየ : ሌሊት : በንዋም : ወዘከመ : ይከውን : ዲበ : ደቂቀ : እንላ : እመሕያው : በትውልደመ : እስከ : አመ : ዕለተ : ደይን ;** aus dieser Stelle geht hervor, dass der Erzvater Henoch der Verfasser des vorliegenden Buches ist, da alles, was ihm zugeschrieben wird, in unserem Buche erhalten ist. Im **ወገ**

¹⁾ siehe Litteratur.

²⁾ verfasst im 1. Jahrh. herausgeg. von Dillmann, Göttingen, 1859.

ו לתולדות
 אשר מצא
 והוצאה הוא
 י. אין לכחד
 ת הפרשיות
 מ מובן כלל
 שות למתרגם
 את השגיאות
 א את אשר
 ל. גם אנכי
 מפילו במקום
 בסוף הספר.
 ת, לפי סגנון
 בכתיב קדש,
 זעיר גם את
 אל הקורא

מקום קשה
 ספר כזה.
 אותן, וגם
 ת יתר שפות
 שבון על כל

ל החכמים
 הפשוט, לא
 תר הלשוניות
 בני ישראל
 י קדמוניות
 בונה, והיה

אך שנה,
 קמ"ר.

שם ח' ח' ח'
 שמה כי שם
 בן לקרות ח'
 שש
 ח' ו' ח' ח'
 למת ל?

(ed. Mant. pag. 37 b.) heisst es: ספר הוה ליה לחנוך ודא ספר מאחר דספרא דתולדות אדם הוה ודא הוא רוא דחכמתא דהא מארעא אחנטל הה"ד ואיננו כי לקח אותו אלהים וכו'. ומן דא אחמסר ספרא דאקרי ספרא דחנוך בשעתא דאחיד ליה קב"ה אחמי ליה לכל גינוזי עלאי אחמי ליה אלנא דחיי בנו Auch aus vielen anderen Stellen der einschlägigen Litteratur, geht hervor, dass der Patriarch Henoch, dem die Sage die Erfindung der Buchstabenschrift, der Rechenkunst und der Sternkunde (vergl. יחסינ pag. 134) zuschreibt, dieses Buch verfasst habe. Er überlieferte es seinem Sohne Methušala (Gen. 82,1), von ihm gelangte dasselbe zu Noah, der es in die Arche mitnahm und seinen Nachkommen übergab. Auf diese Weise soll es allmählich zu den späteren Geschlechtern gekommen sein.

Obgleich diese Sage nur eine Erdichtung ist, und keinen historischen Wert hat, so dürfen wir doch schliessen, dass dieses Buch sehr alt ist, und dass es der vorchristl. Zeit angehöre. Die Zeit seiner Abfassung lässt sich leicht aus Kap. 90, wo der Verfasser die Geschichte Israels bis in's zweite Jahrh. v. Chr. verfolgt, und dann abbricht, bestimmen. Es ist überflüssig, hier die betreffende Stelle anzuführen, da der Leser das Buch bei der Hand hat¹⁾.

Das Buch H. fand in den ersten Jahrhunderten p. Chr. n. eine grosse Verbreitung, es wird von den ersten Kirchenvätern häufig citirt, (vergl. Fabricius, Cod. Pseudepigraph. Vet. Test.) es wird sogar im Briefe Judas (14) als prophetisches Buch angeführt. Die jüd. Litteratur des Altertums, besonders die Kabbala, weiss von einem Henochbuche zu erzählen, und dasselbe wird in vielen kabbal. Schriften, mit, wie auch ohne Anführung des Namens, sehr oft angeführt. Das berühmte Buch זהר, welches dem Tanaiten Rabbi Šimon ben Jochai zugeschrieben wird, führt das Buch H. häufig an, und der Autor behauptet dasselbe gelesen zu haben. Die Bücher פרקי רבי וזיאל המלאך und פרקי רבי אליעזר entnehmen ganze Sätze aus unserem Buche. Leider sind wir aber über die Abfassungszeit der obengenannten Bücher wenig unterrichtet, ja noch viel weniger als über die des unsrigen, um daraus über die Abfassungszeit unseres Buches Aufklärung finden zu können.

1) Ueber die Einzelheiten vergl. Hilgenfeld, die jüd. Apocalypik in ihrer gesch. Entwick. Pag. 93 ff.

Für die Kritiker der neueren Zeit, welche die meisten alten Schriften trotz der Tradition, ohne genügende Beweise zu liefern, einer jüngeren Zeit zuschreiben wollen, falls sie nur irgend eine unbegründete Vermutung dazu finden, wird kein Beweis genügend erhärten können, dass das Buch H. einer ältern Zeit angehöre; ja sogar der Brief Judas, der überall und zu jeder Zeit als kanonisch betrachtet wurde, wird auch einer späteren Zeit zugeschoben, und als unecht verurteilt¹⁾, und zwar nur deswegen, weil er das Buch Henoch citirt! —

Dass unser Buch in einem vorchristlichen Jahrhundert geschrieben ist, ist nicht zu bezweifeln, da in ihm keine Bemerkung für und wider Christus vorkommt²⁾. Der Verfasser spricht wohl von einem sog. **אָרְבֵּי**: *Auserwählten*, allein, wie schon zur Genüge nachgewiesen wurde, und wie aus unserem Buche selbst hervorgeht, haben wir es hier nicht mit Christus, sondern mit einem Messias nach der jüdischen Auffassung zu thun.

Wie aus den Eigennamen, welche in diesem Buche vorkommen — die sämtlich aus dem Hebräischen abgeleitet sind — hervorgeht, und wie aus dem Geist der Sprache und aus der Art der Rede erhellt, ist zu schliessen, dass das Buch H. ursprünglich hebräisch abgefasst wurde³⁾. Dasselbe wurde später, wie die meisten jüdischen Schriften der damaligen Zeit, ins Griechische übersetzt. Die griechische Uebersetzung scheint den hebräischen Urtext ganz verdrängt zu haben, bis derselbe völlig verschwand, jedoch später, ungetähr im 8. Jahrh. verschwand auch die griechische Uebersetzung, bis auf einige kleine Fragmente, welche uns erhalten blieben.

Wir möchten behaupten, dass nicht nur griechische Fragmente, sondern auch hebräische, bis zum Mittelalter erhalten blieben, da unser Buch in der rabbinischen Litteratur des Mittelalters so oft citirt wird. Es ist aber nicht anzunehmen, dass die jüdischen Gelehrten und Kabbalisten aus den griechischen Fragmenten geschöpft haben sollen, denn erstens war ihnen die

¹⁾ K. Wieseler, Beiträge zur jüd. apoclyptischen Litteratur. ZDMG. Bd. XXXVI pag. 185 ff.

²⁾ Die Ausdrücke wie **אֲדָרְיָהּ**: **אֲדָרְיָהּ**: und **אֲדָרְיָהּ**: haben wir an den betreffenden Stellen erörtert.

³⁾ Bruce behauptet, dass das Buch Henoch im rein Aethiopischen oder Geez abgefasst sei, und dass es das am meisten klassische Buch der Abessinier sei; er selbst aber gesteht, nur die ersten Kapitel gelesen zu haben.

(ed. Ma
ה' ואיננו
ד'ה נ'ך
ד'היי ב'ג
ספ'ריה
anderer
der Pat
stabens
pag. 13
es seine
selbe z
kommen
späterer

Ob
historis
Buch s
Die Zei
der Ve
v. Chr.
flüssig,
Buch b

Da
eine gr
häufig
wird so
geführt.
bala, w
wird in
des Nan
ches de
führt da
selbe ge
אליעזר
wir ab
wenig u
um dara
finden z

1) U
gesch. En

griechische Sprache zweifellos nicht zugänglich¹⁾, und zweitens galten die fremden Sprachen, besonders die klassischen, bei den Kabbalisten als unrein²⁾, das Buch hätte bei ihnen seine Heiligkeit und Würde verloren, und sie hätten es nicht als normatif angeführt.

Später aber ging jeder Rest vom hebräischen Texte verloren, man fand wohl kleine Bruchstücke, deren Inhalt aber mit dem unseres Buches durchaus nicht identisch ist³⁾.

In der ersten Hälfte des 17. Jahrh. wurde der Gelehrte Peirese von einem Capuziner-Missionar Gilles de Loches aufmerksam gemacht, die Abessinier besäßen ein Buch, unter dem Namen das Buch Henoch, das sie in ihren Canon der heiligen Schrift aufgenommen hätten. Er verabsäumte nicht, sich den Besitz desselben zu verschaffen. Er erhielt wirklich ein aethiopisches Buch, von dem man vorgab, es sei dasjenige, welches er wünschte. Ludolph, der Begründer der aethiopischen Studien in Europa, nachdem er sich den Anfang dieses Buches hatte copiren lassen, unternahm eine Reise nach Paris, um es dort selbst in Augenschein zu nehmen. Er entdeckte, dass es nur ein Betrug war und überzeugte alle der Sache kundigen Gelehrten, dass dieses mit abgeschmackten Erzählungen vollgestopfte Buch nicht einmal den Namen Henochs an der Spitze trage, sondern dass es nur die Visionen eines Mönches Abba Behaila Michael enthalte. Ludolph trieb seine hieraus gezogenen Folgerungen zu weit, indem er die Existenz eines Buches Henoch bei den Abessinern leugnete⁴⁾. Seine Meinung wurde von allen Gelehrten angenommen, und man dachte an kein Buch des Henoch weiter.

Später aber, in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts, wurde die Angabe des Pater Gilles de Loches, durch die Reise des Afrikareisenden James Bruce in Abessinien, auf das Vollkommenste bestätigt.

¹⁾ Die griechischen Elemente, welche sich in der Kabbala befinden, lassen sich auf ein vorchristliches Alter zurückführen.

²⁾ Der berühmte Kabbalist R. Moše, Kordowiro, welcher in seiner Jugend lateinisch lernte, fastete später 40 Tage, um diese Teufelssprache zu vergessen.

³⁾ A. Jelinek gab einige Midrasch-Fragmente heraus, welche den Titel ספר הנוך tragen, die aber aus unserem Buche nicht entnommen sind. בית המדרש Bd. II. pag. 114 und Bd. V. pag. 170.

⁴⁾ Jobi Ludolph. Hist. Aethiop. Lib. III Cap. IV.

„Bei meiner Ankunft in Abessinien im Jahre 1769,“ sagt Bruce in seiner Reisebeschreibung, „fand ich daselbst das Buch Henoch im Canon der heiligen Schrift, und zwar unmittelbar vor dem Buche Job.“¹⁾ Derselbe brachte drei Exemplare dieses Buches nach Europa mit, eines derselben überreichte er dem Könige von Frankreich; von den zwei letzteren, welche erst später gekommen waren, liess er eins durch den Doctor Douglas, Bischoff von Carlisle in die Bibliothek zu Oxford niederlegen, und das andere nahm er mit sich nach England mit.

„Alles was sich von Wichtigkeit über das Buch Henoch sagen lässt,“ meint Bruce in seiner Reisebeschreibung, „beschränkt sich darauf, dass es ein gnostisches Buch ist, dass es das Zeitalter der Emim, Anakim und Egregor enthält, die Kinder Gottes genannt werden, sich in die Töchter der Menschen verliebten, und mit diesen Söhne, nämlich die Giganten erzeugten. Diese Riesen oder Giganten fingen an alle Landtiere zu verzehren; darauf fielen sie über Vögel und Fische her, die sie gleichfalls verschluckten. Da ihr Hunger noch nicht gestillt war, so verzehrten sie nun auch alles Getreide und die gesammte Masse dessen, was die Menschen geerntet hatten. Dann ging es über alle Bäume und Gebüsch her, und endlich fielen sie sogar die Menschen an, in der Absicht sie zu verzehren. — Nun klagten die Menschen bei Gott über die Gefrässigkeit dieser räuberischen Giganten, worauf Gott eine Wasserflut eintreten und in derselben die Giganten sammt den Menschen umkommen liess. — Die Erzählung davon füllt, glaube ich, die vier oder fünf ersten Kapitel aus. Es ist dies kaum der vierte (?) Teil des Werkes, meine Neugierde aber hat mich eben nicht darüber hinausgeführt. Die Katastrophe mit den Riesen und die bei ihr eintretende Gerechtigkeit, genügten ihr vollkommen.“

„Die Abessinier,“ sagt er ferner²⁾, „halten dieses Buch für ein Denkmal aus den Zeiten vor der Sintflut und für ein kanonisches Buch. Das ist stark! Aber sehr wahrscheinlich ist es, dass es das nämliche Buch Henoch ist, welches die Kirchenväter als ein apocryphisches Buch anführen. Alle Belege dieser Meinung kann ich nicht entwickeln, aber es mag hinreichen, deren einige anzuführen“.

¹⁾ Litt. Briefwechsel von J. D. Michaelis, Leipzig 1796, Bd. III, pag. 96.

²⁾ Woide, Notice du livre d'Enoch, in Michaelis' Briefwechsel III, pag. 93 ff.

griechis
galten
Kabbal
keit un
angefül

Sj

man fa

unseres

In

Peiresc

aufmer

dem N

heiliger

sich de

ein aet

welche

Studien

hatte e

dort se

nur ei

Gelehr

gestop

trage,

Beha

gezoge

Buches

wurde

kein B

Sj

wurde

Reise

Vollk

¹⁾

sich auf

²⁾

lateinisc

gessen.

³⁾

הַמְּדַרְשׁ

הַמְּדַרְשׁ

⁴⁾

„In dem Buche Henochs, dass die Kirchenväter kannten, hiess es, Henoch habe alles, was er wusste, von den Engeln gelernt. Hier, gleich zu Anfang des ersten Kapitels heisst es, die Engel hätten dem Henoch alles gezeigt, was er je gesehen, und er habe alles, was er je gesagt, von den Engeln gehört. Celsus nahm zu seiner Zeit, von dem Buche Henoch die Veranlassung her, der christlichen Religion Vorwürfe zu machen; und in dieser Handschrift giebt es Stellen und mehrere Visionen, die man nicht anders zu rechtfertigen im Stande sein dürfte, als mit der Antwort, die Origenes dem Celsus erteilte: Dieses Buch befindet sich nicht im Canon.“

Es ist übrig, die Meinung Bruces zu ergänzen, da wir jetzt dies Buch zur Genüge kennen, und wissen, dass es ein und dasselbe Buch ist, welches von den Kirchenvätern und Kabbalisten angeführt und citirt wird.

Die Neugierde der Gelehrten Englands, dieses im Altertum so berühmte Buch näher und schleunigst kennen zu lernen, stieg auf das Höchste. Sie spornte auch den Gelehrten Carl Gottfried Woide, der sich durch seine Beschäftigungen mit der coptischen Litteratur und Sprache sehr berühmt gemacht hat, an, eine Reise nach Paris zu unternehmen, um das Buch näher zu untersuchen.

Auch dieses erzählt uns Bruce in seiner Reisebeschreibung, (T. I, pag. 574) indem er sagt: „Ich erinnere mich, dass, sobald man in England erfuhr, ich habe dieses Buch in die königliche französische Bibliothek geschenkt, meine gelehrten Mitbürger mir keine Zeit liessen nach Londen herüberzukommen, wo sie mit der beliebigen Musse eine andere Abschrift dieses Werkes hätten untersuchen können. Der Doctor Woide reiste mit Empfehlungsbriefen des Staatssecretairs Lord Stormont an den Gesandten bei dem französischen Hofe, nach Paris ab. In diesem Schreiben bat der Erstere Letzteren, dem Doctor dazu behülflich zusein, eine genauere Untersuchung meines dem Könige gemachten Geschenkes anstellen zu dürfen. Woide erhielt, worum er bat, und so kam eine Uebersetzung jenes Buches nach Londen, die aber, aus welcher Ursache weiss ich nicht, bis jetzt noch nicht öffentlich bekannt gemacht worden. Ich glaube Doctor Woide ist eben so wenig als ich, mit dem Betragen der Giganten zufrieden gewesen.“

Schon Silv. de Sacy bemerkt, dass Bruce irrt, wenn er behauptete, Woide habe das Buch Henoch übersetzt. Es ist anzunehmen, dass er es bloß copirt hat, wie er selbst in seinem Briefe an Michalis (v. 30. Jan. 1774) sagt. „Von dem Buche Enochs werden Ewr. eine kleine Nachricht von mir über London erhalten haben. Ich glaube, dass das Mscr. wirklich das apocryphische Buch ist, wovon die Väter gesprochen haben. Celsus hat sich über dies Buch aufgehalten; und dergleichen Stellen finden wir auch in diesem Buche. Dort stehen auch die Worte darin: Siehe der Herr kommt mit seinen Myriaden, Gericht zu halten u. s. w. Es sind viele Wörter in diesem MS. die im Ludolf nicht stehen; doch kann ich die Hauptsachen und das wesentliche verstehen. Ich muss dies Buch in London näher untersuchen.“

Ausserdem ist es nicht zu glauben, dass Woide eine Uebersetzung des Henochbuches angefertigt haben soll, da er des Aethiopischen nicht mächtig genug war. Wie wenig er in der äthiopischen Sprache bewandert war, sehen wir aus seiner Uebersetzung der folgenden Verse:

1) በስመ : እግዚአብሔር : መሐ	In nomine Optimi maximi,
ረ : ወመስተሣህል : ርኅቀ : መ	miseratoris et clementis, longi-
ዓት : ወብዘኃ : ምሕረት : ወጸድ	quini ab ira et multi miseri-
ቅ :: እጽሕፋ : አንሰ : መጽሐፈ :	cordia, et iusti, describendum
ሄኖክ : ነቢይ : በረቀቱ : ወሀብ	ego curavi librum Henochi pro-
ተ : ረድኤቱ : የሀሉ : ምስለ : ፋ	phetæ benedictionis donum
ቁሩ : ለዓለመ : ዓለም : አሜን ::	auxilii erit parabula cara in
	saecula saeculorum. Amen.

S. de Sacy ²⁾ macht auf Woides Irrtum aufmerksam, aber wie schon Rink bemerkt, verstand auch er nicht viel vom Aethiopischen.

Später sind noch mehrere Handschriften von Abessinien zu uns herübergekommen, sie ruhten aber sämmtlich unbenützt, dem grösseren Publikum unzugänglich, in den Schränken der Bibliotheken.

Erst im Jahre 1821 veröffentlichte Prof. Richard Laurence in Oxford, später Erzbischof von Cashel, aus einer

¹⁾ Den Text dieser Verse habe ich aus dem Cod. Rüpp. in der Stadtbibliothek zu Fft. a. M. entnommen.

²⁾ notice sur le livre d'Enoch. Paris 1800.

„In
hiess es,
gelernt.
die Eng
und er l
Celsus
anlassun
und in d
die man
als mit
Dieses E
Es
dies Buc
dasselbe
listen an
Die
tum so l
stieg auf
Gottfried
coptische
an, eine
zu unter
Auc
(T. I, pa
man in E
französis
mir keine
mit der
hätten u
Empfleh
Gesandte
diesem S
behülflich
gemachte
worum e
nach Lon
bis jetzt
glaube D
der Giga

Oxforders Handschrift eine englische Uebersetzung des Buches sammt Einleitung in dasselbe und mit einigen meist sprachlichen Bemerkungen. Ueber diese Ausgabe fällt Dillmann folgendes Urteil. „Es ist zu bedauern, dass die erste Bekanntmachung dieses Buches nicht einem kundigeren Manne zufiel, als Laurence sowohl nach dieser als nach seinen anderen Arbeiten gewesen zu sein scheint. So sehr es darum zu beloben ist, dass er mit frischem Mut den Vorsatz der Bekanntmachung des Buches fasste, während andere, welche mehr Beruf dazu hatten als er, zauderten, so sehr ist er darüber zu tadeln, dass er seine Aufgabe nicht besser gelöst hat. Seine Uebersetzung in allen ihren Auflagen wimmelt von sprachlichen Fehlern, von Missverständnissen und Sinnentstellungen, welche sich durch ganze Kapitel hinziehen; davon, dass man, um ein solches aus dem Aramäischen in das Griechische und aus dem Griechischen in das Aethiopische übersetztes Buch gehörig übersetzen und verstehen zu können, auch die Eigentümlichkeiten der griechischen Sprache berücksichtigen, überhaupt zuvor mit der Art der griechischen und der äthiopischen Bibelübersetzung sich vertraut machen müsse, scheint ihm keine Ahnung gekommen zu sein; auch an zureichenden biblisch-theologischen Kenntnissen, ohne welche das Buch gar nicht verstanden werden kann, hat es ihm sehr gefehlt. Uebrigens ist zu seiner Entschuldigung zu sagen, dass ihm wenigstens Anfangs nur eine Handschrift zu Gebote stand; später freilich hatte er mehrere.“

Derselbe gab später auch den äthiopischen Text nach den Bruce'schen Handschriften heraus (Oxoniae 1838); diese Ausgabe ist aber, da sie nach einer Handschrift herausgegeben ist, ganz wertlos.

Nach der englischen Uebersetzung des Laurence gab sodann Dr. A. G. Hoffmann dieses Buch in zwei Teilen heraus. (1833—1838). Während der erste Teil nur mit Hilfe der englischen Uebersetzung und de Sacys Proben gearbeitet ist, ist im zweiten Teil auch die Frankfurter Handschrift des äthiopischen Textes benutzt; die Fehler Laurences sind im zweiten Teile mehrfach verbessert.

Seine Vollkommenheit hat das Henochbuch erreicht mit der Ausgabe des Prof. Dr. August Dillmann unter dem

¹⁾ Siehe Litteratur.

Titel: Liber Henoch, Aethiopice. Lipsiae 1851. Diese Ausgabe ist nach fünf Handschriften kritisch bearbeitet, und mit vielen wertvollen Varianten und Anmerkungen versehen.

Derselbe gab später, 1853, auch eine deutsche Uebersetzung, betitelt: das Buch Henoch, übersetzt und erklärt, nebst einer ausführlichen Einleitung, heraus. Diese ist nach seiner aethiopischen Ausgabe bearbeitet. Für die Vollkommenheit und Genauigkeit der Uebersetzung, bürgt schon der Name des Herausgebers, welcher durch seine verdienstvollen Leistungen auf dem Gebiete des Aethiopischen allbekannt ist. Diese Uebersetzung — mit Ausnahme der neueren Auflagen der Laurence'schen — ist, soweit uns bekannt ist, die letzte Bearbeitung unseres Buches.

LITTERATUR.

a) Fragmente und vollständige Ausgaben des Henochbuches.

Griechische Fragmente.

- G. Syncellus Ex libro primo Enoch de Egregoris. Aufgen. in seiner Chronographia, nebst lat. Uebersetzung.
- Ioan. Ern. Grabius. Ex libro primo Enoch de Egregoris, nebst lat. Uebersetzung. Aufgen. in seinem Spic. S.S. Patr. pag. 347 ff.
- Jos. Scaliger. Fragmenta libri Enoch, in dessen Ad graeca Eusebii. pag. 405 ff.
- Joh. Alb. Fabricius. Fragmenta libri Enoch, nebst lat. Uebers. in dessen Codex Pseudepigraphicus V. T. Tom. I. pag. 160 ff.
- Jurieu. Fragment du livre d'Enoch, in dessen Historia dogmatum. pag. 25 ff.
- A. F. Gfrörer. Fragmenta libri Enoch quae apud patres occurrunt (a Fab. et Hoffm.). In dessen Prophetiae veteres pseudepigraphi. pag. 267 ff.
- A. Hoffmann. Fragmente des griechischen Buches Henoch und Verhältniss desselben zu dem in der aethiopischen Version erhaltenen Texte, in seinem: Buch Henoch, Bd. II. pag. 887 ff.

Oxford
sammt
sprachli
folgende
machung
als Lau
beiten g
ist, das
des Bu
hatten
er sein
in allen
Missve
ganze
dem A
in das
verstel
schen
der gr
vertra
zu sei
sen, o
hat es
gung
schrif
I
Bruce
ist al
ganz
dann
(1833
lisch
im z
sche
Teil
der

- A. Dillmann. Die Bruchstücke des griechischen Buches Henoch etc. als Anhang zu seiner Uebers. des Henochbuches, pag. 82 ff.
- J. Gildemeister. Ein Fragment des griechischen Henochbuch. ZDMG, Bd. IX. (1855) pag. 621 ff.

Vollständige aethiopische Uebersetzungen.

- Rich. Laurence. Libri Enochi prophetae, versio Aethiopica Oxford 1838. 8.
- Aug. Dillmann. Liber Henoch Aethiopice. Ad quinque codicum fidem editus, cum variis lectionibus. Lipsiae 1851. 4.

Englische Uebersetzung.

- Rich. Laurence. መጽሐፈ ሂኖክ ፡ ነቢይ። The book of Enoch the prophet, an apocryphal production, supposed to have been lost for ages; but discovered at the close of the last century in Abyssinia; now first translated from an Ethiopic MS. in the Bodleian library. Oxford 1821. 8 XLVIII u. 215 Seiten. 2. Aufl. 1833. 3. Aufl. 1838.

Lateinische Uebersetzungen.

- Sil. de Sacy. Extraits du livre d'Enoch, traduits de l'ethiopien en latin. Am Schlusse seiner Notice, pag. 16—32.
- Dasselbe, am Schlusse der deutschen Bearbeitung dieser Notice von Rink. pag. 35—64.
- A. F. Gfrörer. Enochi liber, ex Aethiopico sermone anglice versus a Rich. Laurentio, jam latinitate donatus. Aufgen. in dessen Prophetiae veteres pseudepigraphi etc. pag. 169—266. Stuttgart 1840. 8. (fehlerhafte und wertlose Uebersetzung).

Deutsche Uebersetzungen.

- A. Hoffmann. Das Buch Henoch, in vollständiger Uebersetzung mit fortlaufendem Commentar, ausführlicher Einleitung und erläuternden Excursen. 2 Bände. Jena 1833/38 XVIII, XII u. 962 Seiten.
- Rich. Clemens. Die Offenbarung der Propheten Henoch, Esra und Jesaja. Erster Teil: die Offenbarung Henochs oder das sog. Buch Henoch. Stuttgart 1850 16. 245 Seiten.
- Aug. Dillmann. Das Buch Henoch, übersetzt und erklärt. Leipzig 1853. 8. LXII n. 232 Seiten.

b) Abhandlungen über das Buch Henoch.

- Thom. Bange. De libro Henochi, in dessen Coelum Orientis. pag. 16—95. Hafniae 1657. 4.
- Bissell. The Apocrypha of the O. T. New-York 1880. pag. 665 ff.
- Joh. Boulduc; in dessen Ecclesia ante legem. Paris 1630. 4. Lib. I. cap. 14.
- Bruce. Travels into Abyssinia II. 1790.
- Buddei. Hist. eccles. T. V. Tom. I. pag. 162 ff.
- Butt. Genuinenes of Enoch. London 1827. 8.
- R. Clemens. Einleitung in das Buch Henoch pag. 9—14.
- The book of Enoch, in der Encyklopädia of Biblical etc. von M. Clintock and Strong. Vol. III pag. 225 ff. Kurze aber sehr ausführliche Beschreibung des Buches, in 12 Kapiteln.
- Van Dale. De vera et falsa prophet. pag. 352 ff. 560 ff.
- A. Dillmann. Allgemeine Einleitung in das Buch Henoch; zu seiner deutschen Uebersetzung des B. pag. I—LXII. Enthält: 1) Ueber die Zusammensetzung des Buches. 2) Ueber Inhalt, Zweck und Form der einzelnen Bestandteile des Buches. a. Das ursprüngliche Buch. b. Die geschichtlichen Zusätze. c. Die noachischen Zusätze und einige kleinere Interpolationen. 3) Ueber Zeit und Ort der Abfassung des Buches. 4) Zur Geschichte des Buches.
- Derselbe. Einige Bemerkungen zum Buche Henoch. ZDMG. Bd. XV (1861) pag. 126—131.
- Derselbe. Pseudepigraphen. HPRE. Band XII pag. 350 ff.
- Derselbe. SBL. Bd. III pag 10—13.
- Joh. Ge. Dorsche. De prophetia Henochi; in dessen Auctorium Pentadecadis diss. I. pag. 555 ff.
- Drummond The Jewish Messiah. London 1877. pag. 17 ff.
- Joh. Georg Drusius. Henoch s. de propheta Henoch, ejusque raptu et libro, e quo Judas Ap. testimonium profert. Franeckeræ 1615. 4.
- H. Ewald. Abhandlung über des aethiopischen Buches Henokh Entstehung, Sinn und Zusammenhang. Abhandl. d. königl. Gesell. d. Wissenschaften zu Göttingen. Bd. VI. fasc. III pag. 107—178. Göttingen 1854. 4. Enthält: 1) Das Grundwerk. 2) Das zweite Henokhbuch. 3) Das dritte Henokh-

A. Dil
etc
82

J. Gil
buch

Rich.
Oxf
Aug.
codi

Rich. I
the
been
cent
MS.
215

Sil. de
pien
Dasselb
von
A. F. G
vers
gen.
169—
Uebe

A. Hof
setzu
leitun
XVI

Rich. C
Esra
das s
Aug. D
Leipz

- buch, 4) Das Noahbuch. 5) Das jetzige grosse Henokhbuch. 6) Das Zeitalter aller besondern Bücher.
- Derselbe. Buch Henokh, in seiner Geschichte Israels. Göttingen 1864. 8 pag. 451—456.
- Fabricius. Codex Pseudepigraphus V. T. Tom I. 160—223. Enthält: K. 62. Enochi prophetiae. K. 63. Recentium virorum doctorum quaedam de libro Henochi et testimonio S. Judae Apostoli judicia. K. 64. Liber Henoch laudatus in libro Zohar et a Manahemo Ricinensi s. Ricanatensi. K. 65. Liber Henoch quem jactant Aethiopes. K. 66. Libri triginta Enocho tributi a scriptoribus, Arabibus Enochus, Edris, Annochus, Atlas, Astronomiae repertor. Auctor librorum de Astronomia. Sanctorum princeps. K. 67. Literae ab Henoch inventae. K. 68. Enoch Sacerdos, Auctor formulae Excommunicationis. K. 69. Judicium, Auctoris, Constitutionum, Apostolicarum de libris Enocho, Adamo, Davidi etc. suppositis.
- Firnhaber. De Henoch quaestiones. Wittenberg 1716. 4.
- Jul. Fürst, in seiner Bibliotheca Judaica. Leipzig 1863. 8. Bd. I. pag. 381 ff.
- Gebhardt. Merx' Archiv 1872 II. 163. ff.
- A. Geiger. Einige Worte über das Buch Henoch. Jüd. Zeit. f. Wiss. u. Leb. III. 196 - 204.
- A. F. Gfrörer. Die Quellen zur Kenntniss des Zustandes der jüdischen Dogmen und der Volksbildung im Zeitalter. J. Chr. Tübinger Zeitschrift f. Theologie 1837. pag. 120.
- Derselbe. Das Jahrhundert des Heils. I. 93 ff. 1838.
- Joh. Ern. Grabe, in dessen Spicilegium S. S. patrum. Tom. I. pag. 345 ff.
- J. Halevi. Sur la langue de la redaction primit. du livre d' Enoch. Journal Asiatique 1867 VI. pag. 352 ff.
- Derselbe. Auszug aus seiner Einleitung zum Buche Henoch. המליץ 1892 No. 169.
- Joh. Heber. Disp. philol. de pietate et fatis Enochi. Bamberg 1789. 4.
- Joh. Hnr. Heidegger. 1) De patru Enochi. 2) De prophetia Enochi; in denen ראשי אבות sive Historia Patriarcharum. Amsterdami 1671. 4. Tom. II. 252 ff.
- Ad. Hilgenfeld. Die Entstehungszeit des ursprünglichen Buches

- Henoch Zeitsch. f. wiss. Theologie Bd. IV. (1861) pag. 212—222.
- Derselbe. Noch ein Wort über das Buch Henoch. Zeitschr. f. wiss. Theologie Bd. V. (1862) pag. 216—221.
- Derselbe. Das Buch Henoch; in seinem Werke: Die jüdische Apocalyphtik in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Jena 1857. 8. pag. 91—184. Enthält: 1) Der Inhalt des ursprünglichen Buches. 2) Ergebniss über Beschaffenheit und Ursprung des ursprünglichen Buches Henoch. 3) Die Umarbeitung des Buches Henoch.
- Derselbe. Die jüdische Apocalyphtik und die neuesten Forschungen. Kap. 3. Das Buch Henoch. Zeitsch. f. wiss. Theologie Bd. III. (1860) 319—334.
- Derselbe. Messias Judaeorum, libris eorum, Paulo ante et Paulo post Christum natum conscriptis illustratus. Leipzig 1869. 8.
- Hitzig. Ueber Henoch und Annakos. ZDMG. Bd. XV. (1861) pag. 184—186.
- A. G. Hoffmann. Einleitung und Excursus zum Buche Henoch in dessen: das B. H. pag. 1—33 u. 887—962.
- Derselbe, in der Allgem. Encyklop. von E. u. G. Sect. II. T. 5 pag. 399—409.
- Hofmann. Schriftbeweis. Nördlingen 1852. 8.
- Derselbe. Ueber die Entstehungszeit des Buches Henoch. ZDMG. Bd. VI. (1852) pag. 87—91.
- Joh. Hnr. Hottinger. De prophetia Henochi; in dessen Enneade diss. I. Heidelberg 16... 4.
- Derselbe. Hist. Orient. pag. 21 ff.
- Ad. Jellinek. Hebräische Quellen für das Buch Henoch. ZDMG. Bd. VII. (1853). pag. 249.
- Derselbe in seinem בית המדרש Bd. II. p. XXX. ff. Bd. V. pag. XLI.
- Pet. Jurieu. Histoire des dogmes et des cultes de l'église. Amsterdam 1704. 4 Part. I. chap. IV.
- Athan. Kircher. Oedipi Aegyptiaci. Rom 1652—55 fol. Tom. II. pag. 149.
- Köstlin in Baur u. Zellers Jahrbuch XV. (1856). pag. 240 ff.
- Ern. Krieger. Beiträge zur Kritik und Exegese. (Ueber das Zeitalter des Buches Henoch, mit besonderer Berücksichtigung des Bruno Bauer'schen Urteils in der Kritik der Synoptik). 1845. 8.

buch
buch
Derselb
gen
Fabri
Ent
viro
S. J
in
K.
Libr
Eno
Auc
Lite
Auc
Auc
Ada
Firn
Jul. F
Bd.
Gebha
A. Gei
f. W
A. F. C
der
J. C
Derselb
Joh. E
pag.
J. Hal
Eno
Derselb
מליץ
Joh. H
berg
Joh. H
phet
char
Ad. Hil

- Pet. Lambeck. *Prodromi historiae litterariae*. Hamburg 1659. fol. pag. 133 ff.
- Langen. Die nichtkanonischen Bücher palästinensischen Ursprungs. 1. Das Buch Henoch in seinem Werke: Das Judentum in Palästina zur Zeit Christi. Freiburg 1866. 8. pag. 34—64.
- Rich. Laurence. Preliminary dissertation to the book of Enoch. In dessen: *The book of Enoch etc.*
- Dasselbe, deutsch übersetzt von Hoffmann, in dessen d. B. H. pag. 34—82.
- Dasselbe, in lateinischer Uebersetzung von Gfrörer, in dessen *Proph. vet. pseud.* pag. 276—302.
- Fr. Lücke. Das Buch Henoch. Enthält: 1) Kurze Literaturgeschichte. 2) Darstellung des Inhalts. 3) Die sprachliche Originalität des Buches. 4) Die äussere Erscheinung des Buches in Aethiopien. 5 u. 6) Der Verfasser u. s. w. In dessen: *Versuch einer vollständigen Einleitung in die Offenbarung des Johannes und in die apocalyptische Litteratur überhaupt*. 2 Aufl. Bonn 1848. 8. pag. 89—144.
- Job. Ludolph. In seiner *Historia Aethiopica Lib. III. cap. 4.*
- Joach. Joh. Mader. *De scriptis et Bibliothecis antediluvianis Helmstadii* 1666. 4. pag. 19 ff.
- Dan. Manin. *Degli Egregori, versione*. Venezia 1820. 8.
- J. T. v. Meyer. Ueber das Buch Henoch. *Theol. Stud. und Krit.* 1841 pag. 637—652.
- S. Meyer. *WWKL. Bd. V.* pag. 1769.
- Edw. Murray. *Enoch restitutus or an attempt to separate from the books of Enoch the book quoted by st. Jude also a comparison of the Chronology of the Enoch with the Hebrew computation and with the periods mentioned in the book of Daniel and in the Apocalypse*. London 1836. 8.
- Aug. Pfeifer. *Exercitatio de Henocho*. Wittenberg 1670. 8.
- Ferd. Philippi. Das Buch Henoch, sein Zeitalter und Verhältnis zum Judas Briefe. Ein Beitrag zur neutestamentlichen Isagogik. Stuttgart 1868. 8.
- Jac. Frid. Reimann. *Historia litteratura antediluviana*. Halae Sax. 1709. 8.
- T. H. Rink. Siehe Sil. de Sacy.
- Sal. Rubin. In seiner Einleitung zum Buche der Jubilaeen. Wien 1869. 8. pag. VIII ff.

- Silvestre de Sacy. Notice syr le livre d'Enoch. Magasin Encyclopédique VI (1800) I 382.
- Dasselbe, deutsch bearbeitet und mit Anmerkungen versehen von Fr. Th. Rink, Königsberg 1801. 8.
- Joseph Scaliger. Ad Graeca Eusebii. pag. 403 ff.
- Andr. Schmidt. Pseudo veteri Testamento. Helmst. 1707. 4. pag. 19 ff.
- Schodde. The book of Enoch, transl. with introd. and notes. Andover 1882. 8.
- Chr. Schotan. Historia sacra. Tom I pag. 83 ff.
- Schürer. Geschichte des jüdischen Volkes zur Zeit Jesu Christi. Leipzig 1886. pag. 521 ff.
- Scip. Sgambatus. Archivis Vet. Test Neapoli 1703. fol. pag. 125 ff.
- F. Sieffert. Nonnula ad Apocryphi libri Henochi origenem et compositionem nec non ad opiniones de regno messiano eo prolatas pertinentia. (Diss.) Regimonti Pr. 1857. 8.
- Stuart. Am. Bibl. Repository 1840. Jan. u. July.
- Tiedemann. Theol. Tijdschr. 1875 (IX) 261.
- Jo. Henr. Ursinus. Lib. de Zoroastre, Hermete et Sanchonia-thone. pag. 208 ff.
- Vernes. Histoire des idées Messianiques. Paris 1874. 8. pag. 69 ff.
- Gotf. Vockerod. Historia societatum et rei litterariae. antediluvian. Jena 1687. 4.
- Derselbe. Commentationes de eruditorum Societatibus. Gothae 1704. 8.
- Gust. Volkmar. Beiträge zur Erklärung des Buches Henoch. ZDMG. Bd. XIV (1860) pag. 87—134.
- Derselbe. Die Geschichtsvisionen des Buches Henoch. Zürich 1862.
- Derselbe. Eine neutestamentliche Entdeckung und deren Beschreibung, oder die Vision des Buches Henoch. Zürich 1862.
- Derselbe. Einige Bemerkungen über Apocalypitik, über Esra IV und Henoch im Besonderen. Zeitschr. für wiss. Theologie Bd. IV (1861) pag. 83—92, 111—136.
- Derselbe. Ueber die katholischen Briefe und Henoch. Zeitschr. f. wiss. Theol. Bd. IV (1861) pag. 422—436, Bd. V (1862) pag. 46—75.

Pet. La
fol. P
Langen
sprun
in Pa
Rich. L
Enoc
Dasselbe
pag.
Dasselbe
Prop
Fr. Lüc
gesch
Origi
Buche
dessa
barun
überh
Job. Lu
Joach. J
Helms
Dan. M
J. T. v.
Krit.
S. Mey
Edw. Mu
from t
a com
Hebre
book
Aug. Pf
Ferd. P
hältnis
lichen
Jac. Fri
Halae
T. H. Rin
Sal. Rub
Wien

- Weisse. Die Evangelienfrage in ihrem gegenwärtigen Studium.
Leipzig 1856. 8. pag. 214 ff.
- K. Wieseler. Zur Abfassungszeit des Buches Henoch ZDMG.
Bd. XXXVI (1882) pag. 185—193.
- C. Wieseler. Zur Auslegung und Kritik der apocalyptischen
Litteratur des A. u. N. T. Erster Beitrag, die 70 Wochen
und 63 Jahrwochen des Propheten Daniel. Göttingen 1839. 8.
- Wittichen. Die Idee des Reiches Gottes. (Dritter Beitrag)
Göttingen 1872. 8 pag. 118 ff.
-

ספר חנוך

W

K.

C.

Wi

1
2
3
4
5
6
7
8
9
1
2
3
1

ERSTER ABSCHNITT.

Cap. I. א

1 דברי הברכה אשר ברך חנוך את הבחירים ואת הצדיקים
אשר יהיו ביום המצוקה כאשר יכחדו כל הרעים והרשעים:
2 ויען ויאמר חנוך איש צדיק אשר מלפני יהוה נפקחו עיניו וירא
חזיון קדש בשמים אשר הראוני המלאכים ואשמע מהם את
הכל ואבין את אשר ראיתי ולא לדור הזה אך לדור רחוק אשר
3 יבא: על הבחירים אמרתי ודברתי אודותם עם הקדש והגדול
אשר יצא מחדרו עם אלהי עולם: ומשם ידרך על הר סיני
4 ויראה עם צבאותיו ובעזו חילו יופיע משמים: והכל יפחדו ויחילו
5 העירים ויאחזמו פחד ורעד גדול עד קצות הארץ: וינעו ההרים
6 הרמים והגבעות הנשאות תשפלנה וימסו כדנג לפני אש: והארץ
7 תטבע וכל אשר על הארץ יגוע והיה משפט על הכל ועל
8 הצדיקים כלם: אך על הצדיקים ישים שלום ואת הבחירים ישמר
וחסד יהיה עליהם כלם יהיו לאלהים וטוב להם ויתברכו ואור
9 אלהים יאיר להם: והנה הוא בא ברבבות קדש לעשות בהם משפט
ויכרית את הרשעים ונוכח [עם] כל בשר על כל אשר עשו והרשיעו
לפניו החוטאים והרשעים:

Cap. II. ב

1 תרתי את כל הנעשה בשמים אשר לא ישנו המאורות
בשמים את דרכיהם כי יצאו ויבאו כלם כחקם כל אחד בעתו
2 ולא ישנו את תפקידם: הביטו על הארץ ודעו את המעשים הנעשים
עליה מן הראשון עד האחרון כי לא ישנו כל מעשה האלהים
3 [ותמיד] יראו: ראו את הקיץ ואת החרף כי כל הארץ מלאה
מים ועבים ומל ומטר ינחו עליה:

Cap. III. ג

1 תרתי וראיתי את מראה העצים כלם כאשר יבשו ונפלו כל
עליהם לבד ארבעה עשר עצים אשר לא ישליכו כי אם יעמדו (מן)
הישנים עד אשר יבאו חדשים תחתיהם שנים ושלוש שנים:

Cap. IV. ד

1 ועוד התכוננתי אל ימי הקיץ כי השמש ממעל לה תעמד
 2 ננדה ואתם תבקשו סכה וצל מפני חם השמש והארץ תיקד מהום
 3 אש ואתם לא תוכלו לדרך על הארץ ועל הצור מפני חומם:

Cap. V. ה

1 ראיתי כי כסו העצים בירק עלה ויעשו פרי ואתם שימו
 2 לבכם לכל אלה ודעו כי לכם ברא החי לעולם את הכל: ומעשיו
 3 [יעמדו] לפניו בכל שנה וכל מעשיו יעבדוהו ולא ישנו הכל
 4 כאשר צוה אלהים כן יהיה: וראו את הימים ואת היאורים
 5 כי יעשו יחד את מעשיהם: ואתם לא נשאתם ולא עשיתם
 6 את מצות האדון ותעברו [עליהם] ותחרפו את גדלו בדברי גאווה
 7 ובוז מפיכם הטמא כבדי לב אין שלום לכם: ועל כן תקללו את
 8 ימיכם ושנות חייכם תכרתנה ורבה קללתכם לעולם ולא יהיה
 9 לכם חסד: בימים ההמה תעזבו את שלומכם להיות קללת עולם
 10 אל הצדיקים והמה יקללכם תמיד אתכם עם כל החוטאים יחד:
 11 ולהבחורים יהיה אור ושמחה ושלום המה ירשו הארץ ולכם
 12 הרשעים תהיה קללה: וגם חכמה תנתן לבחירים [והמה] כלם
 13 יחיו ולא יחטאו עוד לא בודון ולא בשגנה כי ענוים יהיו כל
 14 אלה אשר חכמה להם לבלי חטא עוד: ולא ישפטו עליהם כל
 15 ימי חייהם ולא ימותו במנפה וקצף כי מספר ימיהם ימלא ויארכו
 16 ימיהם בשלום ושנות שמחתם תתרבנה בחדות עולם ושלום בכל
 17 ימי חייהם:

ZWEITER ABSCHNITT.

Cap. VI. ו

1 ויהי בימים ההמה כאשר רבו בני האדם ותולדנה להם בנות
 2 יפות ונאות: ויראו אותן המלאכים בני השמים ויחמדו אותן
 3 וידברו איש אל אחיו לאמר הבה נבקש לנו נשים מבנות האדם
 4 ונלד לנו בנים: ויאמר אליהם שמעוזה והוא הנדול ביניהם יראתי
 5 פן תמאנו לעשות את הדבר הזה ורבעה עלי לבד החטאת

4 הגדולה הזאת: ויענו אותו כלם ויאמרו שבועה נשבע כלנו
 5 ונקשר קשר כי לא נעזב את העצה הזאת כי עשה נעשה (את
 6 העצה הזאת): אז נשבעו כלם יחד ויקשרו קשר ויהיו כלם מאתים
 6 [מלאכים]: וירדו אל ארדים והוא ראש ההר חרמון ויקראו את
 שם ההר ההוא חרמון כי שם החרימו הרם ויקשרו קשר ביניהם:
 7 ואלה (המה) שמות ראשיהם שמעזא והוא הגדול בהם אורכיברמיאל
 אכיביאל תמיאל רמואל דנאל יחזקאל שרקואל עשהאל ארמירם
 בתראל חנניה זקיבה שמשאויאל שרתאל טוראל יומיאל ארויאל:
 8 אלה המה גדולי מאתים המלאכים והאחרים כלם עמדם:

Cap. VII. ז

1 ויקחו להם נשים ויבקשו להם כלם אחת אחת ויחלו לבא
 אליהן ויתערבו עמדם וילמדו אותן קסמים והשבעות ויראו להן
 2 לחתך בשרשים ובעצים: והנה הרו ותלדנה את הנפילים הגדלים
 3 ונבהם שלש מאות אמה: המה אכלו את כל יגיע האדם עד אשר
 4 לא נשאר אוכל אל האדם: ויחלו לחטא בעוף ובחיה ובשרץ ובדנה
 5 ויאכלו את בשרם וישתו את דמם (מהם): אז קוננה הארץ על החמם:

Cap. VIII. ח

1 ועוזאל למד את האנשים לעשות חרבות ומאכלות ומגנים
 ושריונים ויראם את אשר אהריהם ומלאכת מחשבת אצערות ופארים
 וכחול העינים וליפות עפעפיהם ואבני יקר (ונבחר מכל האבנים) וכל
 2 יסודות הצבע ומתכת האדמה: ותהי רשעה גדולה ותרב הזמה
 3 ויחטאו וישחתו את כל דרכיהם: עמיזרק למד את כל המשביעים
 וחותכי השרשים ארמרום פשר ההשבעות ברקיאל את חווי הכוכבים
 וככביאל את האותות וחמאל למד לראות בככבים ועשרדאל למד
 4 את תקופת הירח: ויהי כאשר גועו האנשים ויצעקו ותעל צעקתם
 השמימה:

Cap. IX. ט

1 אז השקיפו מיכאל וגבריאל ושורין ואורין ויראו את הדמים
 הרבים אשר נשפכו על הארץ ואת כל החמם אשר נעשה עליה:
 2 וידברו ביניהם לאמר קול צעקתם תשמיע האדמה הערומה עד
 3 שערי השמים: ועתה אליכם קדושי שמים קוננות נפשות האנשים

תעמד
 מהום

שימו
 מעשיו
 הכל
 יאורים
 נשיתם

גאזה
 לו את
 יהיה
 עולם
 יחד:
 ולכם

כלם
 היו כל
 הם כל
 ויארכו
 בכל

בנות
 אותן
 האדם
 יראתי
 החטאת

4 באמרן הכו לנו משפט אצל העליון: ויאמרו לאדונם המלך אדון
האדונים אל אלהים מלך המלכים כסא כבודך עד כל דורות עולם
ושמך הקדוש והמשובח עד כל דורות העולם ברוך ומשובח אתה:
5 אתה עשית את הכל ושלטון כל עמך הכל גלוי וידוע לפניך אתה
6 תראה את הכל ואין נסתר מפניך: ראה את אשר עשה עזואל הנה
למד את כל החמס על הארץ ויגלה בתבל נסתרות אשר יעשו
7 בשמים: ואת ההשבעות הודיע שמעזא אשר אליו נתת השלטון
8 למשל על רעיו אשר עמדו: ויבאו יחד אל בנות האדם וישכבו
עמך עם הנשים ההנה ויתטמאו ויגלו להן את החטאים האלה:
9 ותלדנה הנשים את הנפילים ובוה מלאה כל הארץ דם וחמס:
10 ועתה הנה נפשות המתים צועקות ותאניתן ואנחותיהן עולות עד
שערי השמים ולא תכלנה להמלט מפני החמס אשר יעשה על
11 הארץ: ואתה [אשר] תדע את הכל טרם יהיה ידעת את כל אלה
ואת אשר עמדו ולא דברת אלינו ועתה הגידה חפצך ונעשה
עמדם בעבור זה:

Cap. X. י

1 אז דבר העליון הגדול והקדוש וישלח את ארשילליור אל בן
2 למך ויאמר אליו: דבר אליו בשמי לאמר הסתר [עצמך] וגלית לו
את הקץ אשר יבא כי תמחה כל הארץ ומכול מים יבא על כל
3 הארץ וכל אשר עליה יגוע: ועתה למדהו איך ינצל וישבו בניו
4 בכל הארץ: ויאמר האדון אל רפאל שנית אסור את עזואל בידיו
וכרגליו ושמת אותו בחושך ופתחת את המדבר אשר בדודאל ושים
5 אותו שמה: ונתת עליו אבנים קשות וחדות וכסית אותו בחושך
ושמה ישב לעולם וכסית את פניו למען אשר לא יראה את האור:
6 וכיום המשפט הגדול ישליכו אותו אל הבערה: ורפאת את הארץ
7 אשר נשחתה מן המלאכים ואת רפואת הארץ תבשר כי ארפא את
הארץ ולא יאבדו בדבר הסוד אשר גלו השומרים וילמדוהו את
8 בניהם: ותשחת כל הארץ בעבור תורת מעשי עזואל וכתבת עליו
9 את כל החטאת: ואל גבריאל אמר אלהים צא לקראת הממזרים
והמשוקצים ונגד ילידי הזמה והשמד אותם ואת ילידי הזמה ואת
בני העירים אשר בין בני האדם הוציאם ושלחם למען (אשר)
10 ישמידו כלם איש את אחיו ברצה ולא יאריכו ימים: וכלם יתחננו
אליך אך לא ישיגו אבותיהם מאומה אודותם בשנם יקוו לחיות

11 לנצח וכי יהיה כל אחד מהם חמש מאות שנה: ואל מיכאל אמר
אלהים הודע אל שמעזא ואל האחרים אשר עמדו כל אשר התחברו
12 אל הנשים למען השחת עמדם בכל טומאתן: ואחרי אשר יהרגו את
כל בניהם ואחרי אשר יראו את אבדן אהובותיהם תאסר אותם
לשבעים דורות מתחת גבעות הארץ עד יום משפטם והכרתם עד
13 אשר יכלה המשפט לעולמי עולמים: ובימים ההמה יוכלו
14 בחרצובות אל שאול אש ובכית מאסר יאסרו לעולם ועד: אז ישרף
15 ויאבד מעתה עמדם יחד עד סוף דורי הדורות: ואכדת את כל
16 נפשות התאוה ואת בני הערים כי חמסו את האדם: כלה את כל
החמס מעל פני האדמה וכל מעשה רע יסוף ויראה נטע הצדק
והמשפט וכל מעשה יהיה לברכה צדק ומשפט ינטעו בשמחה
17 לעולם: ומעתה ישתחוו כל הצדיקים בענוה ויחיו עד אשר ילדו
18 אלף [בנים] וכל ימי נעוריהם ושבתותיהם יכלו בשלום: ובימים
האלה תמלא כל הארץ צדק וכלה תנטע בעצים ותמלא ברכות:
19 וכל עצי שמחה ינטעו בה וינטעו בה נפני יין והגפן אשר ינטע
בה ישא פרי למכביר ומדה אחת זרע (אשר יזרע) תשא אלף ומדה
20 אחת זיתים תתן עשרה הין שמן: ואתה תנקה את הארץ מכל
החמס ומכל הנזל ומכל החטאת ומכל הרשעה ומכל הטומאה אשר
21 יעשה עליה וכלית אתן מעל פני הארץ: וכל בני האדם יהיו צדיקים
22 וכל העמים ירוממו ויברכו אותי וכלם אלי ישתחוו: ואת הארץ
תנקה מכל הרע ומכל החטאת ומכל היסורים ומכל הצער ולא
אוסף להביא עליה מבול לדור דור עד העולם:

Cap. XI. יא

1 ובימים ההמה אפתח את אוצרות הברכה אשר בשמים
2 להרוק אותם על הארץ על מעשה האדם ועל עבודתו: שלום ומשפט
יאגדו לכל ימי עולם ולכל דורות עולם:

DRITTER ABSCHNITT.

Cap. XII. יב

1 ולפני נהיה כל אלה התחבא חנוך ולא ידע [איש] מבני
2 האדם אפוא התחבא ואי הנהו ומה היה [עמדו]: [ויהיו] כל מעשיו

אדון
עולם
אתה:
אתה
ל הנה
יעשו
ושלמון
וישכבו
האלה:
וחמס:
ות עד
זה על
ל אלה
ונעשה

אל בן
זית לו
על כל
ו בניו
בידיו
ושים
בחושך
האור:
הארץ
שא את
זו את
ז עליו
זמורים
ז ואת
(אשר)
יתחננו
לחיות

HENOCH Cap. XII—XIV.

3 עם הקדושים ועם העירים בימיו: ואנכי חנוך ברכתי את הארון
הגדול ומלך העולם והנה העירים קראוני אותי חנוך הכותב ויאמרו
4 אלי: חנוך כותב הצדק לך והודיע אל עירי השמים אשר עזבו
שמי מעל ומקום הקודש לעולם וישחיתו עם הנשים ויעשו כמעשה
5 בני האדם ויקחו להם נשים ותהי רעתם רבה על הארץ: ולא יהיה
להם שלום על הארץ ולא סלחה לחטאתם כי לא ישמחו בבניהם:
6 בקטל אתובותיהם יראו ועל אבדן בניהם יאנחו ויתחננו לעולם
ולא ירחמו ואין שלום להם:

Cap. XIII. יג

1 וילך חנוך אל עזואל ויאמר אליו לא יהיה לך שלום משפט
2 קשה יצא עליך כי יאסר אותך: וחסד והנינה ורחמים לא יהיו לך
על למדך חסם ועל כל מעשה התרפה החסם והחטאת אשר הראית
3 אל בני האדם: ואחר הלכתי ואדבר אל כלם יחד והמה פחדו
4 (כלם) פחד ורעד אחזמו: ויבקשו ממני כי אכתוב להם ספר בקשה
למען ינתן להם רחמים וכי אביא את ספר הבקשה לפני האלהים
5 בשמים: כי המה לא יכלו מעתה לדבר עמדי ולא נשאו את עיניהם
6 אל השמים מחרפת עונותיהם אשר נשפטו [עליהם]: אז כתבתי את
ספר בקשתם ותחנתם בעבור נפשם ועל כל (אחד ואחד מ) מעשיהם
7 אשר בקשו למען תהיה להם סליחה ומנוחה: ואלך ואשב על מי
דן בדין אשר מימין עבר המערבי של [ההר] חרמון ואקרא את ספר
8 בקשתם עד אשר נרדמתי: והנה חלום בא אלי ומראות נפלו עלי
ואראה את מראה המשפט וכי אניד זאת אל בני השמים ואזהירם:
9 ואיקץ ואבא אליהם ויתאספו כלם וישבו אבלים באובלשיאל אשר
10 בין הלבנון ובין סנאסר ופניהם חפו: ואספר לפניהם את כל המראות
אשר ראיתי בשנתי ואחל לדבר את דברי הצדק ההמה ולהזהיר
את עירי השמים:

Cap. XIV. יד

1 הכתוב בזה [הוא] דבר צדק ומוסר העירים אשר מעולם
2 כאשר צוה הקדוש והגדול במראה ההוא: ראיתי (אני) בשנתי את
כל אשר אספר עתה בלשון בשר וברוחי אשר נתן הגדול בפי
3 האדם למען ידברו בה ויבינו בלבם: כאשר ברא את האדם ויתן

לו את דבר החכמה ברא גם אותי ויתן אותי למוכיח אל העירים
 4 בני השמים: אנכי כתבתי את שאלתכם וכה ראיתי במראה
 שאלתכם לא תנתן לכם ל(כל ימי) עולם המשפט נחרץ עליכם
 5 ו[חסד] לא ינתן לכם: נחרץ הדבר כי מעתה לא תעלו בשמים עד
 6 העולם ובארץ יאסרו אתכם לכל ימי העולם: אך בראשונה (זאת)
 תראו את אבדן בניכם האהובים ולא לכם יהיו רק יפלו לפניכם
 7 בחרב: ובקשתכם אודותם לא תנתן וגם לא בעדכם ואתם אף כי
 תרבו בכי ותחננון לא תוכלו לדבר אף מלה אחת מ[כל דברי]
 8 הספר אשר כתבתי: וככה נראה אלי המראה הנה עבים קראוני
 במראה וערפל קרא אלי ומרוצת הככבים והברקים גרשוני ויעיקו
 9 אותי וישאוני הרוחות במראה ויגרשוני: ויביאו אותי אל השמים
 ממעל ואבא (עד קרוב) אל חומת אבני בדלה ולשון אש יסבנה
 10 ואחל לפחד: ואבא אל תוך לשון האש ואקרב אל אולם גדול הבנוי
 מאבני בדלה וכותלי הבית ההוא כעין רצפת לבנות בדלה והרצפה
 11 בדלה: וכפתו כעין מרוצת הככבים והברקים וביניהם כרובי אש
 12 ושמיהם מים: ואש אוכלת סביב הכתלים ודלתותיו בערו באש:
 13 ואבא אל האולם הזה החם כאש וקר כקרח ולא עונג ולא חיים
 14 בקרבו פחד כסני זרעד אחזני: ובאשר כי נפעמתי ואחיל נפלתי
 15 על פני ואראה במראה: והנה בית גדול [מן הראשון] וכל דלתותיו
 16 פתוחות לפני ובנוי בלהבות אש: ונעלה היה בכל בפארו וביופיו
 ובגדלו עד אשר לא אוכל לתאר לכם את תפארתו ואת גדלו:
 17 והרצפה אש וברקים ממעל לו ומרוץ הככבים וגם כפתו אש בוערה:
 18 ואביט ואראה בתוכו כסא רם ומראהו כעין הקרח וסביבו כמו
 19 אור השמש וקול הכרובים: ומתחת הכסא הרם יצאו נהרות אש
 20 בוערה ולא יכלתי להביט עליו: ורב השבח ישב עליו ומעילו יאיר
 21 מברק השמש ולבן משלג: ולא אחד המלאכים יכל לבא [שמה]
 22 וגם כל בשר לא יכל לראות את פני המשבח והמפואר: שלהבת
 אש סביבו ואש גדול (עמדה) לפניו ולא אחד מכל הסובבים אותו
 יוכל להתקרב אליו רבי רבבות לפניו אך אין הפץ לו בעצת
 23 הקדושים: והקדושים הקרובים אליו לא התרחקו ממנו לילה ויום
 24 ולא הלכו ממנו: ומסוה היה על פני באשר רעדתי ויקרא אלי
 האדון בפיהו ויאמר אלי קרב נא הנה חנוך ואל דבר קדשי:
 25 ויעמידני ויביאני עד השער ואנכי הורדתי את פני:

האדון
 ויאמר
 עזבו
 מעשה
 ויהיה
 בניהם:
 לעולם

משפט
 זיו לך
 הראית
 פחדו
 בקשה
 אלהים
 עיניהם
 תי את
 עשיהם
 על מי
 ות ספר
 לו עלי
 גזיהרם:
 ל אשר
 ומראות
 להזהיר

מעולם
 תי את
 ל בפי
 ים ויתן

Cap. XV. טו

1 ויען ויאמר אלי שמע חנוך ואל תפחד איש צדיק וכותב הצדק
 2 קרב נא הנה ושמע את דברי: לך והגד אל עירי השמים אשר
 3 שלחוך לבקש עבורם לאמר בקשו אתם בקשה בעד האדם ולא
 4 יבקש האדם בעדכם: מדוע עזבתם את השמים העליונים והקדושים
 5 אשר לעולם ותשכבו עם הנשים ועם בנות האדם התממאתם
 6 ותקחו לכם נשים ותעשו כבני הארץ ותלדו בני ענק: ואתם
 7 רוחניים וקדושים הייתם ותחיו חיי עד ועתה התממאתם עם הנשים
 8 ובדם הבשר הולדתם ותחמדו לדם האדם ותלדו בשר ודם כאשר
 9 יולידו המה המתים והנועים: ולכן נתתי להם נשים למען יורעו
 10 אותן ותלדנה בנים כי כה יעשה על הארץ: אך אתם רוחניים
 11 הייתם מקדם ותחיו חיי עד ולא מתם לכל דורות עולם: ובעבור
 12 זה לא נתתי לכם נשים כי הרוחניים בשמים מגורם: ועתה הנפילים
 האלה הנולדים מנפש ובשר יקראו רוחות רעות על הארץ ועל
 הארץ יהיה מגורם: ונפשות רעות תצאנה מבשרם כי ממעל נבראו
 מן העירים הקדושים היה תחלתן וראשית יסודן רוחות רעות
 תהיינה על הארץ ורוחות רעות תקראנה: ורוחות השמים תגורנה
 בשמים ורוחות הארץ אשר נולדו על הארץ תגורנה על הארץ:
 ונפשות נפילי העבים תחמסנה ותשחיתנה ותתנפלה ותעשנה
 רעה על כל הארץ ושממון תעשנה ולא תאכלנה כל אוכל ולא
 תצמאנה ולא תראנה: ולא תתנשאנה הנפשות הרעות ההנה נגד
 בני האדם ונגד הנשים כי מהן יצאו ב(עת) ימי ההרג והאבדן:

Cap. XVI. טז

1 ומות הענקים ובכל אשר יצאו הרוחות מגו בשרם יהיה לשחת
 2 בלי כל משפט כן תשחיתנה עד אשר יתם יום המשפט הגדול על
 3 כל העולם על העירים ועל הרשעים: ועתה [תאמר] אל העירים
 4 אשר היו לפניכם בשמים ואשר שלחוך לבקש בעבורם לאמר: אתם
 5 הייתם בשמים עוד לא נגלו לכם [כל] הנסתרות סוד נבזה ידעתם
 6 ותגלו אותו ברע לבכם אל הנשים ועל ידי הסוד הזה הרבוי
 7 האנשים גם הנשים את הרע על הארץ: אמר להם אין שלום לכם

VIERTER ABSCHNITT.

Cap. XVII. יז

1 ויביאו אותי אל מקום אחד ויהיו שמה [מראות] כעין להבות
 2 אש וכאשר אבו נראו כאנשים: ויובילוני אל מקום סופה ואל הר
 3 אשר (חוד) ראשו מגיע השמימה: ואראה מקומות מבהירים ואת
 הרעם על קצותם וקשת אש וחרב אש וחצים ואשפתם והברקים
 4 כלם בעמק: ויביאו אותי עד המים הנקראים מים חיים ועד אש
 5 המערב אשר תקבל את השמש בכואה: ואבא אל נחל אש ואשו
 6 תול כמים ושוטף אל ים גדול אשר ממול מערב: ואראה את כל
 הנחלים הגדולים ואבא עד [מקום] חושך גדול ואלך אל [המקום]
 7 אשר שמה ילך כל בשר: ואראה את מפלשי עבי החורף ומקוה
 8 (כל מי) התהום: ואראה את פיות כל נהרות הארץ ואת פי התהום:

Cap. XVIII. יח

1 ראיתי את אוצרות כל הרוחות ואראה כי בהם קשט את כל
 2 הבריאה ומסדות הארץ: ואראה את אבן פינת הארץ ואראה את
 ארבע הרוחות אשר תשאנה את הארץ ואת עמודי השמים:
 3 ועוד ראיתי כאשר תפרשנה הרוחות את רום השמים ותרחפנה
 4 בין השמים [ובין] הארץ והנה עמודי השמים: ואראה את הרוחות
 אשר תסכינה את השמים ואת כדור החמה ואת כל הכוכבים
 5 תשקענה: ואראה את הרוחות אשר על הארץ הנושאות את העבים
 ואת נתיבות המלאכים ראיתי ובקצה הארץ ראיתי את מוסדות השמים
 6 ממעל: ואלך אל דרום והוא בוער יומם וליל ושמה שבעה הרי
 7 אבני יקר שלשה ממזרח ושלשה מדרום: ואשר ממזרח האחד (מאבני)
 תרשיש האחד מאבני מרגליות והאחד (אבן) שבו ואשר מדרום
 8 מאבני אודם: [וההר] אשר באמצע הגיע עד השמים אשר שמה
 9 כסא יהוה מאבן פוך וראש הכסא מאבן ספיר: ואש בוערת ראיתי
 10 על כל ההרים: ומעבר הארץ הגדולה ראיתי מקום אשר שמה
 11 יקוו המים: ואראה את התהום בעמק הארץ ועמודיו אש שמים
 ואראה עמודי אש שמים יורדים ואין מספר להם לא ממעל ולא
 12 בעמק: ועל התהום ההוא ראיתי מקום אשר אין רקיע שמים
 ממעל לו ולא מסד אדמה מתחת ומים לא היו במקום הזה ולא

הצדק
 אשר
 ולא
 דושים
 מאתם
 ואתם
 הנשים
 כאשר
 יזרעו
 יחניים
 בעבור
 פילים
 ועל
 נבראו
 רעות
 נגורנה
 הארץ:
 נעשנה
 ל ולא
 ה נגד
 וברן:
 לשחת
 זול על
 העירים
 אתם
 ידעתם
 הרבוי
 לכם

HENOCH Cap. XVIII—XXI.

13 כל צפור כנף רק שמם הוא: איום היה [המראה] אשר ראיתי
 שמה שבעה כוכבים בוערים גדולים כהרים (וכרוחות) התחננו
 14 אלי: [וי]אמר המלאך המקום הזה הוא קצה השמים והארץ בית
 15 אסורים הוא לכוכבי השמים ולצבא השמים: והכוכבים אשר יתנלגלו
 על האש המה (אשר) עברו על מצות יהוה לפני עלותם כי לא
 16 באו בעתם: וירגז עליהם ויאסר אותם עד העת אשר יתם הטאתם
 בשנת מסתר:

Cap. XIX. יט

1 ויאמר אלי אוריאל פה תעמודנה נפשות המלאכים אשר
 התערבו עם הנשים וישנו את מראיהן ויטמאו את האנשים
 ויחטיואו אותם ויזבחו אל השעירים כלאלהים עד יום המשפט הגדול
 2 עד כלותן: וגם אל הנשים אשר החטיואו את מלאכי השמים וגם
 3 אל אנשי שלומן יעשה כן: ואנכי חנוך ראיתי לבדי את המראה
 את קצות הכל ולא ראה [אותם] כל איש כאשר ראיתם אנכי:

Cap. XX. כ

1/2 ואלה שמות המלאכים הקדושים השומרים: אוריאל אחד
 3 המלאכים הקדושים אשר על הרעם והרעד: רפאל אחד המלאכים
 4 הקדושים אשר על נפשות האדם: רעואל אחד המלאכים הקדושים
 5 נוקם העולם והמאורות: מיכאל אחד המלאכים הקדושים הפקד
 6 על טובי האנשים ועל העם: שרכאל אחד המלאכים הקדושים
 7 אשר על נפשות בני האדם אשר החטיואון הרוחות: גבריאל אחד
 המלאכים הקדושים אשר על התנינים על הגן ועל הכרובים:

Cap. XXI. כא

1/2 ואסובב עד המקום אשר לא נעשה בו מאומה: ואראה
 שמה נוראות לא רקיע שמים ממעל ולא מסד ארץ רק מקום תהו
 3 ובהו ונורא במאד: ופה ראיתי שבעה כוכבי שמים כמו הרים
 4 גדולים אסורים עליו יחד ובווערים כאש: ואשאל (בפעם הזוה) מה
 5 חטאתם כי נאסרו הנה ומדוע נדחו פה: ויאמר אלי אוריאל אחד
 המלאכים הקדושים אשר היו עמדי להנחותני ויאמר חנוך מדוע
 6 זה תשאל ולמה תחקור תשאל ותדרש: אלה המה (מן) הכוכבים
 אשר עברו על מצות יהוה עליון ויאסרו פה עד אשר יעברו

7 עשרת אלפים עולמים מספר ימי הטאתם: ואלך מזה אל מקום
 שני נורא מזה ואראה דבר נורא במאד שלהבת אש גדולה בוערת
 (ובה בקיעים) וסביבה תהום שלם ויורידו בה עמודי אש גדולים
 8 ולא יכלתי לראות את רחבה וגדלה ולא את מוצאה: ואומר בעת
 9 ההיא מה נורא המקום הזה ומה איום לראות אותו: ויען אותי
 אוריאל אחד המלאכים הקדושים אשר היה עמדי ויאמר אלי הנך
 למה זה לך כל הפחד והמנור מפני המקום הנורא הזה ועל מראה
 10 הצער הזה: (ויאמר אלי) המקום הזה הוא בית אסורי המלאכים
 ופה יאסרו עד העולם:

FÜNFTER ABSCHNITT.

Cap. XXII. כב

1 ומה הלכתי אל מקום שני ממערב ויראה לי הר גדול ונכה
 2 וסלעים קשים וארבעה כרים יפים: ויהיו ביניהם עמוקים ורחבים
 3 וחלקים (חלק) כנגל עמוק וחושך מראיהם: בעת ההיא דבר אלי
 רפאל אחד המלאכים הקדושים אשר היה עמדי ויאמר אלי אלה
 המה הכרים היפים אשר עליהם תתאספנה הרוחות ונפשות המתים
 4 ובעבורם נבראו פה תתאספנה כל נפשות בני האדם: ויעשו להן
 את הכרים האלה לשבת עליהם עד יום משפטן ועד העת המיועדת
 להן ורחוקה העת ההיא עד אשר יבא עליהן המשפט הגדול:
 5 ואראה רוחות בני האדם אשר מתו וקולם מגיע עד השמים
 6 בקוננן: ואשאל (בעת ההיא) את המלאך רפאל אשר היה עמדי
 7 למי הנפש הזאת אשר הרימה את קולה ותקונן: ויען אותי ויאמר
 אלי (באמרו) זאת היא הנפש אשר יצאה מאת הבל אשר הרגו
 קין אחיו והיא תקונן עד אשר יסוף זרעו מעל פני האדמה ויכרת
 8 מאדם זרעו: ובעבור זה דברתי אודותו בעת ההיא ואודות המשפט
 9 כלו ואשאל מדוע נפרד האחד מן האחד: ויען אותי ויאמר אלי
 שלשה [המחלקות] האלה נעשו להפריד בין נפשות המתים וכן
 10 נפרדו נפשות הצדיקים זה הוא נחל מים ואור ממעל לו: וכן
 נעשה גם עבור החוטאים אחרי אשר מתו ויקברו בארץ ומשפט
 11 לא בא עליהם בחייהם: ופה תפרדנה נפשותיהם במכאב גדול

(הזה) עד אשר יבא יום המשפט הגדול והעונש והכאב על
 הפושעים עד העולם ונקם [ישיב] לנפשותיהם ופה יאסר אותם עד
 12 העולם: וכאשר יבואו ימי הנצח תהיינה המחלקות האלה בעד
 הנפשות המקוננות אשר ראו את הכרתן בהקמלן בימי החוטאים:
 13 כן נעשה בעד נפשות האנשים החוטאים אשר עזבו צדק ואת ימיהם
 כלו בעון עם פושעים כמהם ולא תכרתנה נפשותיהם בימי המשפט
 14 וגם לא תצאנה מזה: אז ברכתי את אדון השבחה ואומר ברוך הוא
 אדוני אדון השבחה והצדק המושל בכל עד העולם:

Cap. XXIII. כג

1/2 ומה הלכתי אל מקום שני עד קצות הארץ ממערב: ואראה
 והנה אש בוערה תנוע בלי מנוח ולא נחה מתנועתה יומם וליל
 3 ורק זאת [עבודתה]: ואשאל ואדבר מה [המראה] הזאת אשר לא
 4 תנוח: ויען אותי רעואל אחד המלאכים הקדושים אשר היה עמדי
 בעת ההיא ויאמר אלי האש הבוערה הזאת אשר ראית את מרוצתה
 נגד המערב היא אש כל מאורות השמים:

Cap. XXIV. כד

1 ואלך מזה אל מקום אחר אשר על הארץ ויראני הר אש
 2 הלהב יומם וליל: ואבא עליו ואראה שבעה הרים יפים במאד
 ושנה האחד מן השני ואבני יקר יפות במאד כלם נאים ונחמדים
 למראה ויפים פניהם שלשה ממזרח קשורים האחד על האחד
 3 ושלשה מדרום קשורים האחד על השני וגאיות עמוקות ועקולות
 4 ולא תתקרבנה האחת אל השנית: וההר השביעי בתוך ובגבהם
 4 נמשלו לכסא מלוכה מוקפים עצים רעננים: ויהי ביניהם עץ אחד
 אשר לא ראיתי כמהו לריח ולא היה עץ בין העצים האלה ולא
 בין העצים האחרים אשר ידמה אליו בריחו ועליו ופרחיו ועצו
 5 לא יבלו לעולם וטוב זרעו ופריו כאשכלות התמר: ואמר בעת
 ההיא הנה מה טוב העץ הזה ומה יפה הוא למראה ועליו
 6 נחמדים ופריו נחמד מאד לעינים: ויען אותי מיכאל אחד המלאכים
 הקדושים והנכבדים אשר היה עמדי בעת ההיא והוא עליהם:

Cap. XXV. כה

1 ויאמר אלי חנוך למה זה תשאל אותי על ריח העץ הזה
 2 ותבקש לדעת: ואען אותו אנכי חנוך (בעת ההיא) באמרי חפצי

3 לדעת את הכל ועל הכל את העץ הזה: ויען אותי ויאמר החר
 הזה אשר ראית ואשר גובה ראשו ידמה אל כסא האדון הוא
 אשר עליו ישב הקדוש והגדול האדון המשבח מלך העולם כאשר
 4 ירד לפקוד את הארץ בטוב: וכל בשר לא יוכל לגעת את העץ
 טוב הריח הזה עד יום המשפט הגדול עד אשר יכופר (ויסוף)
 5 הכל לעולם ואז ינתן אל הצדיקים והענווים: מפריו ינתנו היים אל
 הבחירים וינטע בצפון על המקום הקדוש נוכח בית האדון מלך
 6 העולם: אז יעלו בשמחה ובקדושם יגילו ויחדור הריח בעצמותיהם
 ויאריכו ימים על הארץ כאשר היו אבותיך ויגון וצרה ותלאה ונגע
 7 לא יגעו כם (בימיהם): אז ברכתי את אדון השבח מלך העולם
 על אשר הכין ואשר ברא את כל אלה אל (האנשים) הצדיקים
 וידבר לתת אותם להם:

Cap. XXVI. כו

1 ואלך משם אל לב הארץ ואראה מקום מברך ושמן ודליות
 2 תציצנה ותצמחנה שמה מנוע עץ נכרת: ואראה שמה הר קדש ונחל
 3 מים מתחת החר השטף אל דרום: וממזרח ראיתי הר שני גבה
 כמהו וכיניהם גאיה עמוקה אך לא רחבה ונס בה שטף נחל מים
 4 אל מול החר: וחר שני אי גבה ממערב נמוך מן הראשון וגאיה
 במורד בין שני ההרים ומקצה שלשתם גאיות אחרות עמוקות
 5 ויבשות וקשים מסלע: ועמוקות היו כל הגאיות ההנה אך לא
 6 רחבות ועצים נטועים עליהן: ואתפלא על הגאיה ואשתומם על
 הסלע ואתפלא במאד:

Cap. XXVII. כז

1 ואומר בעת ההיא למה הארץ המברכת הזאת וכל העצים
 2 אשר עליה והעמק הזעום בתוך: ויען אותי אוריאל אחד המלאכים
 הקדושים אשר היה עמדי בעת ההיא ויאמר אלי הגאיה הזעומה
 הזאת היא בעד הזעומים לנצח פה יאספו כל המדברים בפיהם
 דברי הות נגד יהוה ועתק נגד כבודו פה יאספו ופה (מקום)
 3 משפטים: ובימים האחרונים יבא עליהם (מחזה) משפט צדק לפני
 הצדיקים לעולם ולכל הימים לכן יברכו המרוחמים את אדון השבח
 4 המלך לעולם: ובימי משפטים יברכוהו על הרחמים אשר נתן להם:

5 אז ברכתי גם אנכי את אדון השבחה ואדבר אליו ואזכיר את
גדלו ביאות:

Cap. XXVIII. כח

1 ואלך מזה קדמה מזרחה בין הרי המדבר ואראה רק מישור
2 לבד: אך מלא היה עצים מזרע ההוא ומים נטפו מעליהם:
3 ויראו הרביבים הרבים אשר עליו כי מצפון וממערב ומכל רוח
ירדו מים וטל:

Cap. XXIX. כט

1 ואלך מן המדבר אל מקום שני הלך וקרב אל החר קדמה
2 מזרחה: ואראה שמה את עצי המשפט הנותנים ריח מור ולבנה
ושונים מן העצים [האחרים]:

Cap. XXX. ל

1 וממעל להם על החר המזרחי לא רחוק מהם ראיתי מקום
2 שני ושמה נהרות מים אשר לא יחרבו: ואראה שמה עץ יפה
3 וריחו כריח הנמף: ומעברי הנהרות ראיתי קנמון נותן ריח ואעבר
עליהם ואקרב מזרחה:

Cap. XXXI. לא

1 ואראה הר שני ועליו עצים ומים יזלו ממנו ויצא ממנו כעין
2 שרף הנקרא צרי וחלבנה: ועל החר ההוא ראיתי הר שני ועליו
3 עצי אהלים והעצים ההמוז מלאים שקדים קשים: וטוב היה הפרי
ההוא (כאשר לקחו אותו) מכל בשם:

Cap. XXXII. לב

1 ומאחרי הכשמים האלה כאשר השקפתי אל צפון מעל ההרים
ראיתי שבעה הרים מלאים נרד יקר ועצי בושם וקנמון ופלפל:
2 ואלך משם מעל ראשי ההרים החמה הרחק אל המזרח ואעבור
3 את הנחל שיחור וארחק ואעבור על המלאך זוטאל: ואבא אל גן
הצדק ואראה עצים שונים ועצים רבים וגדולים יצמחו שמה וריחם
טוב וגדולים המה ויפים ונהמדים ועץ הדעת אשר יתן חכמה
4 רבה אל כל האוכל ממנו: ודומה הוא אל עץ החרוב ופריו
כאשכלות הענבים טוב מאד וריח העץ ההוא מתרחב ונדף

5 למרחוק: ואקרא הנה [מה] טוב העץ הזה ומה יפה ונחמד מראהו:
6 ויען אותי המלאך הקדוש רפאל אשר היה עמדי ויאמר אלי זה
הוא עץ הדעת אשר אכלו ממנו אביך הזקן ואמך הזקנה אשר
קדמוך ויכירו את הדעת ותפקחנה עיניהם וידעו כי ערומים היו
ויגרשו מן הגן:

Cap. XXXIII. לג

1 ואלך משם עד קצות הארץ ואראה שמה חיות גדולות [וכל]
אחת שונה מרעותה ועופות שונים במראיהם וביפים ובקולם וכל
2 אחד שונה מרעהו: וממורה החיות האלה ראיתי את כנפות הארץ
3 אשר שמה ינוחו השמים ושערי השמים פתוחים: ואראה כאשר
יצאו ככבי השמים ואספר את השערים אשר יצאו מהם ואכתב
את כל מוצאיהם כלם במספרם לשמותיהם לפלגותיהם למושבותיהם
למועדיהם ולחדשיהם כאשר הראני המלאך אוריאל אשר היה עמדי:
4 את הכל הראה לי ויכתב בעדי וגם את שמותיהם כתב בעדי
ואת מצותיהם ומעשיהם:

Cap. XXXIV. לד

1 ואלך משם אל כנפות הארץ צפונה ושמה בקצות כל הארץ
2 ראיתי נפלאות גדולות ונאדרות: שלשה שערים פתוחים בשמים
ומהם תצאנה רוחות הצפון וכאשר תנשבינה (אז) יצא קור וברד
3 וקרח ושלג וטל ומטר: ומן השער האחד ינשב לטובה אכן כאשר
ינשב מן שני השערים האחרים [ינשב] בחיל ובסערה וצרה תהיה
על הארץ:

Cap. XXXV. לה

1 ואלך משם אל קצות הארץ מערבה ואראה שמה שלשה
שערים פתוחים כאשר ראיתי במזרח שערים כמהם ומוצאות
כדמותם:

Cap. XXXVI. לו

1 ואלך משם אל קצות הארץ הנגבה ואראה שמה שלשה
שערים פתוחים בשמים ומהם תצא רוח הנגב וטל ומטר ורוח:
2 ואלך משם אל קצות השמים מזרחה ואראה שמה שלשה שערים
3 פתוחים בשמים אל המזרח ושערים קטנים עליהם: דרך כל אחד

השערים הקטנים האלה יעברו ככבי השמים ובערב ירוצו בדרך
4 אשר הראה להם: ואברך כאשר ראיתי [אותם] ובכל העת ההיא
ברכתי את אדון התשבחות אשר ברא את הנפלאות הגדולות
והנאדרות האלה להראות אל המלאכים ואל נפשות האדם את גדל
מעשיו למען ישבחו את מעשיו ולמען יראו כל יצוריו את מעשיו
נבורתו וישבחו את מעשי ידיו הגדולים ויברכוהו עד העולם:

SECHSTER ABSCHNITT.

Cap. XXXVII. לז

1 המראה השני מראה החכמה אשר ראה חנוך בן ירד בן
2 מהללאל בן קינן בן אנוש בן שת בן אדם: וזה ראשית דברי
החכמה אשר החלותי לדבר ולהגיד אל יושבי חלד שמעו זקנים
וראו צעירים את הדברים הקדשים אשר אדבר לפני אדון הרוחות:
3 טוב לדבר בראשונה אל הזקנים אך גם מן הצעירים לא נחשך
4 את ראשית החכמה: ועד עתה לא נתנה החכמה מאת אדון
הרוחות אשר קבלתיה אחרי נבונותי כאשר חפץ אדון הרוחות
5 אשר ממנו נתן לי חלק חיי העולם: ויהיו עמדי שלשה משלים
ואחל להגיד אותם אל יושבי הארץ:

SIEBENTER ABSCHNITT.

Cap. XXXVIII. לח

1 המשל הראשון כאשר תופיע עדת הצדיקים והחוטאים ישפטו
2 בחטאיהם ויגרשו מעל פני הארץ: וכאשר יופיע הצדיק לפני
הצדיקים הבחירים אשר מעשיהם שקולים (המה) אצל אדון הרוחות
ואור יופיע אל הצדיקים והבחירים היושבים על הארץ אפוא יהיו
אז מגורי החוטאים ואפוא יהיה משכן הכופרים באדון הרוחות
3 טוב היה להם אם לא נולדו: וכאשר ינלו מסתרי הצדיקים

ישפטו החוטאים ויגרשו הרשעים מלפני (פני) הצדיקים והבחירים :
 4 ומעתה לא יגברו עוד מושלי הארץ ולא ירומו ולא יופלו לראות
 את פני הקדושים כי אדון הרוחות יופיע אורו על הקדושים
 5 הצדיקים והבחירים : ובעת ההיא יכחדו המלכים העריצים וינתנו
 6 בידי הצדיקים והקדושים : ומני אז לא [יוכל כל] איש לבקש חסד
 מאת אדון הרוחות כי קץ חייהם בא :

Cap. XXXIX. ל"ט

1 והיה בימים ההמה ירדו הבנים הבחירים והקדושים מן השמים
 2 העליונים ויתאחדו זרעיהם עם בני האדם : בימים האלה קבל
 חנוך ספרי קנאה ורוגז וספרי לחץ ורדף ורחמים לא יהיה להם
 3 נאם אדון הרוחות : ועב ורוח סער נשאו אותי בעת ההיא מעל
 4 פני האדמה ויבאוני אל כנפות השמים : ואראה שמה מראה שני
 5 את חדרי הצדיקים ואת משכבי הקדושים : ושמה ראו עיני את
 מגוריהם עם המלאכים ומשכבותיהם עם הקדושים וישאלו ויתחננו
 ויתפללו בעד בני האדם וצדק יזל לפניהם כמים ורחמים כמל על
 6 הארץ כן יעשה בקרבם מן העולם עד העולם : וכימים האלה
 ראו עיני את מקום הבחירים והצדק והאמונה צדק יהיה בימיהם
 7 ואין מספר אל הצדיקים אשר לפניו לעולמי עולמים : ואראה את
 מגוריהם מתחת כנפות אדון הרוחות וכל הצדיקים והבחירים
 נהדרים לפניו כבגנה אש פיהם מלא תשבחות ושפתותיהם תשבחנה
 8 את שם אדון הרוחות וצדק לא יהלוק מפניו : פה חמדתי לשבת
 ונפשי אותה אל המעון הזה פה היה חלקי מקדם כי כן צוה עלי
 9 מאת אדון הרוחות : ואשבח וארומם בימים ההמה את שם אדון
 הרוחות בברכות ותשבחות כי קבע לי ברכות ותהלות כאשר חפץ
 10 אדון הרוחות : ותרכינה עיני להבט על המקום ההוא ואברך אותו
 11 באמרי ברוך הוא ומברך מראשית עד העולם : אין לו תכלית הוא
 ידע תבל בטרם תברא (התבל) ואת אשר יהיה מדור לדור :
 12 יברכוך אלה אשר לא ירדמו יעמדו לפני [כסא] תפארתך ויברכו
 וישבחו וירוממו באמרם קדוש קדוש קדוש אדון הרוחות ימלא את
 13 כל הארץ רוחות : ופה ראו עיני את כל אלה אשר לא ירדמו בעמדם
 לפניו ויברכו ויאמרו ברוך אתה וברוך שם האדון לעולמי עולמים :
 14 וישנו פני עד אשר לא יכלתי לראות :

Cap. XL. מ

1 ואראה אחר זה אלפי אלפים ורבי רבבות באין מספר וחשבון
 2 עמדים לפני כבוד אדון הרוחות: והנה בארבעת רבעי האדון
 ראיתי ארבעה פנים שונים מן העומדים ושמותיהם נודעו לי כי
 המלאך אשר היה עמדי הודיעם לי ואת כל הנסתרות גלה לפני:
 3 ואשמע את קול ארבעה הפנים משבחים לפני אדון התשבחות:
 4 הקול הראשון מברך את אדון הרוחות מן העולם עד העולם:
 5 ואשמע את הקול השני בברכו את הנבחר ואת הבחירים היקרים
 6 אל אדון הרוחות: ואשמע את קול השלישי מבקש ומתחנן בעד
 7 יושבי הארץ ומתפלל אל שם אדון הרוחות: ואת קול הרביעי
 שמעתי והוא יגרש את המשטינים ולא יתן אותם לבא לפני אדון
 8 הרוחות להשטין על יושבי הארץ: ואחר זה שאלתי את מלאך
 השלום ההלך עמדי ואשר הראה לי את כל הנסתרות ואמר אליו
 מי אלה המה ארבעה הפנים אשר ראיתי ואשר שמעתי את קולם
 9 ואשר כתבתי אותם: ויאמר אלי הראשון הוא הרחום וארך אפים
 מיכאל הקדוש והשני אשר על כל מחלות ועל כל מכות בני האדם
 הוא רפאל והשלישי אשר על כל הכחות הוא גבריאל הקדוש
 והרביעי אשר על התשובה ועל תקות היורשים היי העולם הוא
 10 פנואל: אלה המה ארבעה מלאכי יהוה עליון ואת ארבעה הקולות
 שמעתי בימים ההמה:

Cap. XLI. מא

1 ואחר זה ראיתי את כל מסתרי השמים ואיך תחלק הממלכה
 2 ומעשי האדם במאזנים ישקלו: שמה ראיתי את מגורי הבחורים
 ואת מגורי הקדושים ותראינה עיני בהגרש משם כל החוטאים
 הכופרים בשם אדון הרוחות ובסחבם אותם ואין להם תקומה בדבר
 3 העונש אשר יצא מאת אדון הרוחות: ותראינה עיני שמה את
 מסתרי הברק והרעם ואת מסתרי הרוחות כאשר יחלקו לנשב על
 הארץ ואת מסתרי העבים והטל ואראה את המקום אשר יצאו
 4 ממנו ומזה ישבעו עפרות הארץ: ואראה שמה אצרות מסוגרים
 אשר משם יחלקו הרוחות ואת אוצר הברד ואוצר הקטור והעבים
 5 ואת עביו אשר ינחו על הארץ מראשית עולם: ואראה את נרתיקי
 השמש והירח אשר מהם יצאו ואליהם ישוכו ואת תשובתם הנאוה

ואת יתרון האחד מעל השני ואת מרוצתם הקבוע ולא יעברו על
 תקופתם לא יוסיפו ולא יגרעו מן המרוץ אשר להם את אמונתם
 6 ישמרו ביניהם ולא יעברו על שבועתם: השמש יצא ראשונה
 ויעשה את דרכו כמצות אדון הרוחות ויתחזק שמו לעולמי עולמים:
 7 ואחריו הדרך הנסתר והגלוי אשר אל הירח ואת מרוצת דרכו
 ישלים במקום שהוא ביום ובלילה האחד מול השני לפני אדון
 8 הרוחות וידו ויברכו ולא ינחו כי התודה היא להם למנוחה: כי
 השמש המאיר ירב הסבות לברכה ולקללה ומרוץ הירח על דרכו
 אור הוא אל הצדיקים וחושך אל החוטאים בשם אדון הרוחות
 אשר הבדיל בין האור ובין החשך ויחלק בין רוחות האנשים
 9 ויחזק את רוחות הצדיקים בשם צדקתו: כי כל מלאך לא יעצר
 ואין שום כח יכל לעכב רק השופט יראה את כלם והוא ישפט
 את כלם לפניו:

Cap. XLII. מב

1 החכמה לא מצאה מקום לגור ויהי מגורה על השמים:
 2 החכמה באה לשבת בין בני האדם ולא מצאה לה מקום לשבת
 3 ותשב החכמה אל מקומה ותשב בין המלכים: והרשעה גם היא
 יצאה ממחבואה ובלי בקש מצאה [מנוח] ותשב ביניהם כנשם
 בערבה וכטל בארץ צחיחה:

Cap. XLIII. מג

1 ועוד ראיתי ברקים וככבי השמים ואראה בקראו את כלם
 2 בשמותיהם והמה ישמעו לו: ואראה כאשר שקלו במאזני הצדק
 לפי אורם לפי רוחב מקומותיהם ויום התגלותם ותקופתם ברק
 יוליד את ברק ותקופתם לפי מספר המלאכים ואת אמונתם ישמרו
 3 ביניהם: ואשאל את המלאך ההלך עמדי ואשר הראה לי את כל
 4 הנסתרות מה אלה המה: ויאמר אלי דמות הראה לך אדון הרוחות
 מהם אלה המה שמות הצדיקים היושבים על הארץ ויאמינו בשם
 אדון הרוחות לעולמי עולמים:

Cap. XLIV. מד

ואחרת ראיתי על אודות הברקים כאשר יתהוו מן הככבים ויהיו
 לברקים והמה לא יוכלו להשאר עמדם:

ACHTER ABSCHNITT.

Cap. XLV. מה

1 וזה דבר המשל השני על הכופרים בדבר מושב הקדושים
 2 ואדון הרוחות: לא יעלו בשמים ולא יבואו על הארץ זה יהיה
 נורל החוטאים אשר כפרו בשם אדון הרוחות וכן יפקדו לימי צרה
 3 ומצוקה: ביום ההוא ישב הנבחר על כסא תפארת ויברר את
 מעשיהם ומקומותיהם באין מספר ונפשם תתחזק בקרבם כאשר
 יראו את בחירי ולא לה אשר התפללו לשמי הקדוש והמשוכח:
 4 וביום ההוא אושיב את בחירי ביניהם ואחליף את השמים ואעשה
 5 אותם לברכה ואור עולם: ואחליף את הארץ ואעשה אותה לברכה
 ואושיב עליה את בחירי ופועלי און וחטאה לא ידרכו עליה:
 6 כי אנכי ראיתי את צדיקי ואשביע אותם בשלום ואושיבם לפני אך
 נכון עמדי משפט אל החוטאים למען הכחידם מעל פני הארץ:

Cap. XLVI. מו

1 ואראה שמה [איש] אשר לו ראש [בא] בימים וראשו לבן
 כצמר ועמדו [איש] שני ופניו כמראה אדם (ופניו) מלאים חן
 2 כאחד המלאכים הקדושים: ואשאל את אחד המלאכים ההלך עמדי
 ואשר הראה לי את כל הנסתרות אודות בן האדם הזה מי הוא
 3 ומאין הוא ומדוע ילך עם עתיק הימים: ויען אותי ויאמר אלי זה
 הוא בן האדם אשר לו הצדק וצדק ישב עמדי והוא יגלה את
 כל הנסתרות כי בו בחר אדון הרוחות וחלקו עלה לפני אדון
 4 הרוחות על הכל בצדקת עולם: וכן האדם הזה אשר ראית ירניו
 את המלכים ואת התקיפים ממשכבותיהם ואת העריצים מכסאותיהם
 5 ויפתח את מוסדות העריצים ויגרם את שני הרשעים: וידיח את
 המלאכים מכסאותיהם ומממלכתם על אשר לא ירוממו ולא ישבחו
 6 אותו ולא יכירו בתודה מאין נתן להם הממלכה: ואת פני העריצים
 ידיח וימלא אותם קלון חושך יהיה מושבם ורמה תהיה משכבם
 ולא תהיה להם תקוה לקום ממשכבותיהם כי לא ירוממו את שם
 7 אדון הרוחות: והמה השופטים את ככבי השמים וירימו את ידיהם
 נגד העליון וידרכו על הארץ וישבו עליה וכל מעשיהם רשע ואת
 מעשי הרשע יגלו חילם על עשרם ואמונתם באלהים אשר עשו

HENOCH Cap. XLVI—XLVIII.

8 ידיהם ויבגדו באלהי הרוחות: המה יגרשו מבתי מקהלתו ואמוניו
היקרים לו בשם אדון הרוחות:

Cap. XLVII. מז

1 ובימים ההמה תעלה תפלת הצדיקים ודם מן הארץ לפני
2 אדון הרוחות: בימים האלה יתחברו הקדושים היושבים בשמים
ממעל ובקול אחד יתחננו ויתפללו וישבחו ויודו ויברכו את שם
אדון הרוחות על דם הצדיקים אשר שפך ותפלת הצדיקים כי לא
תשוב ריקם מלפני אדון הרוחות וכי ישפט להם את משפטם ולא
3 יהיה להם לחכות עד עולם: ואראה בימים ההמה את עתיק הימים
יושב על הכסא תפארת וספרי החיים נפתחים לפניו וכל חילו אשר
4 בשמים ממעל יעמדו סביב לו: ולבבות הקדושים מלאו גיל כי
מלא מספר הצדק ותשמע תפלת הצדיקים ודם הצדיק דרש לפני
אדון הרוחות:

Cap. XLVIII. מח

1 ואראה במקום ההוא באר צדק [ומימיו] לא ידללו ובארות
חכמה רבות תסכינה אותו מסביב ומהן ישתו כל הצמאים ומלאו
2 חכמה ומושבם עם הצדיקים והקדושים והבחירים: וכעת ההיא
נקרא בן האדם ההוא אל אדון הרוחות ושמו בא לפני עתיק
3 הימים: וטרם יבראו השמש והאותות וטרם יעשו ככבי השמים
4 נקרא שמו לפני אדון הרוחות: הוא יהיה מטה הצדיקים והקדושים
עליו יתמכו ולא יפלו והוא יהיה אור הגוים ותקות העצובים
5 בלבם: לפניו יפלו וישתחוו כל יושבי הארץ ויברכו וישבחו ויזמרו
6 אל שם אדון הרוחות: ולכן נבחר ונחבא היה לפניו טרם תברא
7 הארץ ועד העולם יהיה לפניו: ואדון הרוחות גלה אותו בחכמתו
אל הקדושים והצדיקים כי ישמר את נחלת הצדיקים על אשר
שנאו את עולם החמס הזה ויבזוהו וישנאו את כל מעשיו ודרכיו
בשם אדון הרוחות כי בשמו יושעו והוא יהיה נוקם הייהם:
8 והיה בימים ההמה ישפלו פני מלכי הארץ והעריצים מושלי הארץ
בעבור מעשי ידיהם ולא יצילו את נפשם ביום פחדם וצרתם ואתנם
9 בידי בחירי: ויהיו כקש לפני אש וכעופרת במים יבערו לפני
10 הצדיקים ויצללו לפני הקדושים ולא ימצא מהם שארית: ובימי
צרתם תהיה מנוחה על הארץ לפניו יפלו ולא יקומו ולא יקחם

הקדושים
זה יהיה
לימי צרה
ויברר את
בם כאשר
והמשוכח:
ם ואעשה
תה לברכה
כו עליה:
לפני אך
הארץ:

ראשו לבן
מלאים חן
ההלך עמדי
מי הוא
מר אלי זה
יגלה את
לפני אדון
ראית ירגיו
מכסאותיהם
וידיה את
ולא ישבחו
העריצים
יה משכבם
מו את שם
את ידיהם
רשע ואת
אשר עשו

איש בידיו להקים אותם כי כפרו באדון הרוחות ומשיחו ויהי שם
אדון הרוחות מברך:

Cap. XLIX. מט

1 כי חכמה שפכה כמים ותפארת לא תחדל מפניו לעולמי
2 עולמים: אדיר הוא בכל מסתרי הצדק והרשעה כצל תעבר ולא
3 תהיה לה תקומה כי עמד הנבחר לפני אדון הרוחות ותפארתו מן
4 העולם עד העולם וגבורתו מדור לדור: ונחה בקרבו רוח חכמה
5 ובינה רוח עצה ונבורה ורוח הנאספים בצדק: ושפט את הנסתרות
ולא ידבר איש לפניו דופי כי נבחר הוא לפני אדון הרוחות
כאשר חפץ:

Cap. L. נ

1 והיה בימים ההמה יסוב [גורל] הקדושים והבחירים אור
2 הימים יזרח עליהם פאר וכבוד יסבו את הקדושים: ובימי הצרה
3 תתקבץ הרעה על החוטאים ויתחזקו הצדיקים בשם אדון הרוחות
4 ויראה גם אל האחרים למען ישובו וירפו ממעשי ידיהם: ולא
5 ינחלו כבוד מאת אדון הרוחות אך בשמו יושעו ואדון הרוחות
6 ירחם כי רבים רחמיו: וצדיק הוא במשפטו ולפני תפארתו ולא
7 תקום עולה במשפטו ואשר לא ישוב אליו יכרת: ומעתה לא
8 ארחם נאם אדון הרוחות:

Cap. LI. נא

1 והיה בימים ההמה תשיב הארץ את פקדונה ושאלו (תשיב)
2 את פקדונה אשר קבלה ואבדון ישיב את חובו: ויבחר מהם את
3 הצדיקים ואת הקדושים כי בא היום אשר יושעו בו: ובימים
4 ההמה ישב הנבחר על כסאו וכל מסתרי החכמה יצאו מהנות פיהו
5 כי אדון הרוחות נתנה לו ויכבדהו: והיה בימים ההמה ירקדו
6 ההרים כאילים ונבעות ידלגו כבני צאן שבעי חלב והיו כלם
7 מלאכים בשמים: פניהם יאירו משמחה כי בימים ההמה עמד
8 הנבחר וגם הארץ תגיל הצדיקים ישבו עליה והנבחרים ילכו
9 וידרכו עליה:

Cap. LII. נב

1 ואחרי הימים ההמה במקום ההוא אשר בו ראיתי את כל
2 המראות הנסתרים כי הקצתי בהתחולל עלי הרוח ויוליכוני אל

2 המערב: ותראינה עיני שמה את מסתרי השמים ואת כל אשר
 3 (יהיה) על הארץ ואראה הר ברזל והר נחשת והר כסף והר זהב
 4 והר מתכת והר עפרת: ואשאל את המלאך ההלך עמדי באמרי מה
 5 אלה המה אשר ראיתי בסתר: ויאמר אלי כל אשר ראית המה
 6 לממשלת משיחו למען יתחזק ויאדיר בארץ: ויען אותי מלאך
 7 השלום באמרו חכה מעט קט ותראה את הכל ויגלו לפניך כל
 8 הנסתרות אשר נטע אדון הרוחות: וההרים ההמה אשר ראית הר
 9 הברזל והר הנחשת והר הכסף והר הזהב והר המתכת והר העפרת
 כלם יהיו לפני הנבחר כדונג לפני האש וכמים המגרים במורד
 מעל ההרים ההמה וחלשים יהיו לפני רגליו: ואז בימים ההמה
 לא ינצלו לא בזהב ולא בכסף ולא יוכלו להנצל ולהמלט: ולא
 יהיה הברזל למלחמה ולא תלבושת השריון מתכת לא יועיל ובדיל
 לא יועיל ולא יתכו ואין חפץ בעופרת: כל אלה יאבדו ויכחדו
 מעל פני האדמה בעת אשר יופיע הנבחר לפני אדון הרוחות:

Cap. LIII. נג

1 שמה ראו עיני נחל עמוק ואשדו פתוח וכל היושבים על
 2 הארץ ועל הים ועל האיים יביאו אליו מנות ומתנות ומנחות והנחל
 3 העמוק הזה איננו מלא: ואת ידיהם ימלאו פשע ואת כל עבודתם
 4 יאכלו החוטאים בפשע ויכחדו החוטאים מלפני אדון הרוחות
 5 וירדפו בלי הרף מעל פני האדמה לעולמי עולמים: כי ראיתי את
 6 מלאכי המשפט הזולתים ועורכים את כל הכלים אל השטן: ואשאל
 7 את מלאך השלום ההלך עמדי למי יערכו את הכלים האלה: ויאמר
 8 אלי את הכלים ההמה יכינו בעד המלכים ועריצי הארץ הזאת למען
 9 יאבדו בס: ואהר זה יגלה הצדיק והנבחר את בית מועדו ולא
 יפרע עוד בשם אדון הרוחות: וההרים האלה יהיו לפניו כעפר
 והנבעות כעין טים תהיינה וינוחו הצדיקים מלחץ חוטאים:

Cap. LIV. נד

1 ואשא עיני ואפן אל פאת הארץ השנית ואראה שמה נחל
 2 עמוק בוער באש: ויביאו את המלכים ואת העריצים ויתנו אותם
 3 בתוך הנחל העמוק: ותראינה עיני שמה בעשותם עבורם את
 4 הכלים כבלי ברזל ממשקל בלי די: ואשאל את מלאך השלום ההלך
 5 עמדי ואמר בעד מי מכינים את (מעשי) הכבלים האלה: ויאמר

ויהי שם

יו לעולמי

תעבר ולא

מפארתו מן

יוח חכמה

הנסתרות

ן הרוחות

חירים אור

ימי הצרה

ון הרוחות

הם: ולא

ן הרוחות

פארתו ולא

ומעתה לא

זול (תשיב)

י מהם את

: וכימים

הגנות פיהו

מה ירקדו

והיו כלם

המה עמד

חרים ילכו

ני את כל

וליוכני אל

אלי את כל אלה מכינים בעד צבאות עוזאל לקחתם ולתת אותם
 אל תחתית השאול ואת לחייהם יכסו באבנים חדות כאשר צוה
 6 אדון הרוחות: מיכאל ונכריאל ורפאל ופנואל המה יקחו אותם
 ביום הגדול ההוא וביום ההוא ישליכו אותם אל תנור בוער באש
 ונקם יקום אדון הרוחות מהם על עונם על אשר שמעו אל השמן
 7 ויחטיאו את יושבי הארץ: וכימים ההמה יצא משפט אדון הרוחות
 ויפתחו כל אצרות המים אשר בשמים ממעל והמעינת אשר מתחת
 8 לשמים ומתחת הארץ: ויתחברו כל המים עם המים אשר מעל
 השמים והמים אשר מעל לשמים המה הזכרים והמים אשר מתחת
 9 לארץ המה הנקבות: וימחו כל היושבים על הארץ והיושבים
 10 מתחת כנפות השמים: ועל כן יכירו את רשעתם אשר עשו על
 הארץ ועל כן יכרתו:

Cap. LV. נה

1 ואחר זה נחם עתיק הימים ויאמר לשוא שחתי את כל יושבי
 2 הארץ: וישבע בשמו הגדול לאמר מעתה לא אעשה כן אל יושבי
 הארץ ואתן אות בשמים אשר יהיה לעדה ביני וביניהם עד העולם
 3 כל ימי השמים על הארץ: ואחר זה יעשו כאשר צויתי כאשר
 אסכים להביא אותם בידי המלאכים לפני אפי ומשפטי ביום הצרה
 4 והכאב אפי וחמתי ינוחו עליהם נאם יהוה אדון הרוחות: ואתם
 מלכים אדירים היושבים על הארץ תראו את בחירי יושב על כסא
 תפארתי והוא ישפט את עוזאל ואת עדתו ואת כל צבאותיו בשם
 אדון הרוחות:

Cap. LVI. נו

1 ואראה שמה את צבאות מלאכי המשפט כהלכם ואחוזים
 2 כבלי ברזל ומתכת: ואשאל את מלאך השלום ההלך עמדי ואמר
 3 אל מי ילכו אלה האחוזים: ויאמר אלי כל אחד ואחד ילך אל
 4 בחירו ואהובו למען ישלכום אל תהום הנחל העמוק: ואז ימלא
 הנחל מבחיריהם ואהוביהם ויתמו ימי חייהם וימי החטיאם לא
 5 יבא עוד במספר: וכימים ההמה יתקבצו המלאכים ויפגו את
 ראשיהם אל המזרח אל אנשי פרס ומדי וירגיוזו את המלכים ורוח
 סער תבא עליהם להרגיוז אותם מכסאותיהם ויקומו ככפירים
 6 ממשכבותיהם וכזאבים רעבים בתוך עדרם: ויעלו וידרכו על ארץ

7 הבחירים גורן ומסלה תהיה ארץ בחיריו לפניהם: ועיר צדיקי
תהיה למכשול אל סוסיהם וילחמו ביניהם וימינם תחזק עליהם לא
ידע איש את רעו ואת אחיו ולא ידע הבן את אביו ואת אמו עד
אשר רבים יהיו החללים בהתקטלם ומשפטם לא יהיה לשוא:
8 ובימים ההמה יפתח שאול פיהו וירדו אל תוכו ויכרתו כלם ויבלע
שאל את החוטאים מלפני הבחירים:

Cap. LVII. נז

1 ויהי אחר זה ואראה שנית עגלות רבות ואנשים נוסעים
עליהן ויבאו על [כנפי] רוח ממזרח וממערב עד עת הצהרים:
2 וישמע שאון העגלות ויהבננו הקדושים על השאון היוצא מן
השמים וינעו עמודי הארץ ממקומם וישמע מכנפות הארץ עד
3 כנפות השמים ביום אחד: וישתחוו כלם ויתפללו אל אדון הרוחות
וזה סוף המשל השני:

NEUNTER ABSCHNITT.

Cap. LVIII. נח

1 ואחל לדבר את [דבר] המשל השלישי על הצדיקים ועל
2 הבחירים: אשריכם צדיקים ובחירים כי נעים גורלכם: הצדיקים
יהיו כאור החמה והבחירים כאור (חיי) עולם וקץ לא יהיה לימי
4 חייהם זימי הקדושים עד אין מספר: יבקשו את האור וימצאו
5 צדק אצל אדון הרוחות שלום לצדיקים אצל אדון העולם: ואחר
זה יאמר אל הצדיקים לבקש בשמים את מסתרי הצדק וחלק
6 האמונה כי האיר כשמש על הארץ והחשך חלף: ולא יחדל האור
זימיהם לא יכזבו במספר [מרוב] כי בראשונה יחד החושך וישגב
האור לפני אדון הרוחות ואור הצדק ישגב לעולם לפני אדון הרוחות:

Cap. LIX. נט

1 ובימים ההמה ראו עיני את מסתרי הברקים והמאורות ואת
2 משפטם ויברקו לברכה ולקללה כאשר חפץ אדון הרוחות: ואראה
שמה את מסתרי הרעם וכאשר ירעם בשמים ממעל ישמע קולו

ויראוני את מושבות הארץ ואת קול הרעם לשלום ולברכה וגם
 3 לקללה כדבר אדון הרוחות: ואחר זה הראו לי את כל מסתרי
 המאורות והברקים המבריקים לברכה ולשובע:

ZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LX. 𐤎

1 בשנת חמש מאות לחיי חנוך בחודש השביעי בארבעה עשר
 לחודש ואראה במראה ההוא והנה שמי השמים יחילו חיל גדול
 וצבא העליון ואלפי אלפים ורבי רבבות המלאכים רעדו רעד גדול
 2 במאד: ואז ראיתי את עתיק הימים יושב על כסא תפארתו
 3 והמלאכים והקדושים עומדים מסביב לו: וישאני רעד גדול וחיל
 4 אחזני ויחילו מתני וימעדו ורוחי נמסה ואפול על פני: וישלח
 מיכאל הקדוש מלאך קדוש שני אחד המלאכים הקדושים ויעמידני
 וכאשר העמידני שב רוחי אלי כי לא יכלתי נשא את מראה
 5 הצבא הזה ואת חיל השמים ורעדם: ויאמר אלי מיכאל הקדוש את
 מה ראית כי כה רעדת עד היום היו ימי הרחמים ויהי רחום
 6 וארך אפים אל כל יושבי הארץ: וכאשר יבא היום והשלטון
 והגמול והמשפט אשר הכין אדון הרוחות אל כל המשתחווים
 למשפט הצדק ואל הכופרים במשפט הצדק והנשאים את שמי
 7 לשוא ונכון ביום הזה תוכחת לצדיקים ופקדה לרשעים: וביום הזה
 יפרדו שני התנינים הנקבה אשר שמה לויתן תשב בתהומות הים
 8 מעל מעינות המים: והזכר שמו בהמות והוא ימלא בלבו את
 המדבר השמם הנקרא דינדין ממזרח הגן אשר בו ישבו הבחירים
 והצדיקים במקום אשר בו הושיב את אבי זקני השביעי לאדם
 9 הוא האדם הראשון אשר ברא אדון הרוחות: ואשאל מאת המלאך
 השני ההוא להראות לי את כה שני התנינים כאשר נפרדו
 10 ביום אחד וינתן האחד בתהום הים והשני על היבשה: ויאמר
 11 אלי אתה בן האדם תאבה לדעת בזה את הנסתרת: ויאמר אלי
 המלאך השני ההלך עמדי ואשר הראה לי את הנסתרות מן הראשון
 ועד האחרון אשר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת את (אשר
 12 ב) קצות השמים ואת מוסדות השמים ואוצרות הרוחות: ואת

חלוקת הרוחות כאשר יחלקו הרוחות כאשר ישקלו וכאשר יספרו
 התהומות והרוחות לפי כח הרוח ואת כח מאורות הירח לפי כח
 המשפט ואת חלוקת הככבים לשמותיהם וכל המחלקת תפרדנה:
 13 ואת הרעמים למקומותיהם ואת כל המחלקות בין הברקים למען
 14 יבריקו ונגודיהם ימהרו לשמע: כי אל הרעם יש יצועים וקולו נתן
 להוחיל ושניהם לא יפרדו לא הרעם ולא הברק ולא לבדם ילכו
 15 רק שניהם יחד דרך הרוח ולא יפרדו: כי בעת אשר יבריק הברק
 יתן הרעם את קולו ובעת הרעם ינוח הרוח ויחלק ביניהם כי
 אוצר קולות הרעם כחול הוא וכל אחד יאחו במתג בעת הרעם
 16 יעצרו וגם יהדפו בכח הרוח לפי רוב מחוזות הארץ: ורוח הים
 כאיש גבורתו ולפי כח גבורתו ישיבם במתג וכן ידחפו ויפזרו לכל
 17 הרי הארץ: ורוח הכפור הוא מלאכו ורוח הברד מלאך טוב הוא:
 18 וישלח מפניו את רוח השלג מפני גבורתו ולו רוח מיוחד וממנו
 19 יעלה כעין הקטור ושמו צנה: ורוח האד לא יתחבר עמדם
 באוצרותיהם רק אוצר מיוחד לו ומרוצתו בנחת באור ובחשך
 20 בחורף ובקיץ ואוצרו אור והוא מלאכו: ורוח הטל ישב בקצות
 השמים ויתחבר עם אוצרות הגשם ומרוצתו בחורף ובקיץ ועביו
 21 קשורים יחד עם עבי האד והאחד יתן אל השני: ובעת אשר יגיה
 רוח הגשם מאוצרו יבואו המלאכים ויפתחו את האוצר ויוציאו
 22 אותו וכן גם כאשר יפזר על כל הארץ: כי המים המה בעד כל
 יושבי הארץ כי המה מחית הארץ מאת העליון אשר בשמים לכן
 23 יש מדה [וקצב] אל הגשם והמלאכים יקבלו אותו: את כל אלה
 24 ראיתי עד גן הצדיקים: ויאמר אלי מלאך השלום אשר היה עמדי
 להראות גודל יהוה נבראו שני התנינים הגדולים האלה ויאבסו
 למען לא יהיה משפט יהוה לשוא וימותו הילדים עם אמותיהם
 25 ובנים עם אבותיהם: כאשר ינוח עליהם משפט אדון הרוחות למען
 לא יבא מוסר אדון הרוחות עליהם לשוא ואחר זה יהיה המשפט
 לפי רחמיו וארך אפו:

Cap. LXI. סא

1 ואראה בימים ההמה והנה חבלים ארוכים נתנו אל המלאכים
 2 ההמה ויקחו להם כנפים ויעופו וילכו אל צפון: ואשאל את
 המלאך ואומר מדוע לקחו את החבלים הארוכים וילכו להם ויאמר
 3 אלי המה הלכו למוד: ויאמר אלי המלאך ההלך עמדי המה יביאו

4 את מדות הצדיקים ואת חבלי הצדיקים למען ישענו על שם אדון
 5 הרוחות לעולמי עולמים: (ויתחילו) וישבו בחירים עם בחירים וחבלי
 6 המדה האלה ינתנו אל האמונה לחזק את דבר הצדק: וחבלי המדה
 7 האלה יגלו את כל הנסתרות בעמק האדמה ואשר נכרתו במדבר
 8 ואשר נאכלו מדנת הים וחיתו [ארץ] למען ישבו וישענו על יום
 9 הנבחר כי איש לא יכרת מלפני אדון הרוחות ואיש לא יוכל
 10 להאסף: וצו יצא על כל אשר בשמים ממעל וכה אחד וקול אחד
 11 ואור אחד כמו אש נתן להם: ויברכו וירוממו וישבחו אותו בראשונה
 12 בחכמה ויחכמו בדברים וברוח החיים: ואדון הרוחות הושיב את
 13 בחירו על כסא תפארתו והוא ישפט את כל מעשי הקדושים
 14 בשמים ממעל ובמאזנים ישקל את מעשיהם: וכאשר ישא את פניו
 15 לשפט את דרכיהם הנסתרים כדבר (שם) אדון הרוחות ואת
 16 ארחותיהם לפי דרכי המשפט הצדק אשר ליהוה עליון ויאמרו כלם
 17 בקול אחד ויברכו וישבחו וירוממו וידו את שם אדון הרוחות:
 18 וקראו כל צבא השמים וכל הקדושים אשר ממעל וצבא יהוה
 19 הכרובים השרפים והאופנים וכל מלאכי הנבורה וכל מלאכי
 20 הצבאות והנבחר ויתר החיל אשר על הארץ על פני המים ביום
 21 ההוא: וירימו קול אחד ויברכו וישבחו וידו וירוממו ברוח אמונה
 22 וברוח חכמה וארך אפים וברוח רחמים וברוח משפט ושלום וברוח
 23 חסד ויאמרו (כלם) בקול אחד ברוך הוא וברוך שם אדון הרוחות
 24 [מן] העולם ועד העולם: ויברכו אותו כל אלה אשר לא ינומו
 25 בשמים ממעל ויברכו אותו כל קדושו אשר בשמים וכל הבחירים
 26 היושבים בגן החיים וכל רוח (אור) אשר תוכל לברך ולשבח
 27 ולרומם ולקדש את שמך הקדוש וכל בשר (יתר על כחו) ישבח
 28 ויברך את שמך לעולם ועד: כי רבים רחמי אדון הרוחות וארך
 29 אפים הוא ואת כל מעשיו וכל גבורותיו ככל אשר עשה גלה אל
 הצדיקים ואל הבחירים בשם אדון הרוחות:

סב. Cap. LXII.

1 וכן צוה האדון אל המלכים ואל העריצים ואל הרמים ואל
 2 יושבי הארץ ויאמר גלו עיניכם והרימו את קרנותיכם למען תדעו
 3 להכיר את בחירי: ואדון הרוחות ישב על כסא תפארתו ורוח
 4 הצדק שפכה עליו בדבר פיו ימית את כל הרשעים ואת כל החוטאים
 5 ויאבדו מפניו: וביום ההוא יקומו כל המלכים והעריצים והרמים

ומושלי הארץ יוראו אותו וכירוהו כאשר ישב על כסא תפארתו
 4 והצדיקים ישפטו לפניו בצדק וכל דבר דופי לא ידברו לפניו: ויבא
 עליהם מכאב כאשה אשר נהפכו עליה צריה בהקשותה ללדת בבא
 5 הילד אל הרחם וחבלים לה בלדתה: ואיש ישתאה על השני ויחילו
 ויורידו את פניהם וחיל יאחזמו כאשר יראו את בן האשה ההוא
 6 יושב על כסא תפארתו: והמלכים האדירים וכל מושלי הארץ ישבחו
 7 ויברכו וירוממו אותו הנעלם ומלך על הכל: כי בראשונה נעלם
 היה בן האדם ויצפנהו העליון לפני חילו ויגלה אותו אל הבחירים:
 8 ותזרע עדת הקדושים והבחירים ויעמדו לפניו כל הבחירים ביום
 9 ההוא: לפניו יפלו כל המלכים האדירים והרמים ומושלי הארץ על
 פניהם ואליו ישתחוו ואת תקותם ישימו על בן האדם הזה ויתחננו
 10 אליו וישאלו ממנו רחמים: ועתה יציק להם אדון הרוחות למחר
 11 ולצאת מאת פניו וימלאו פניהם בשת וחשך יכסה אפיהם: ומלאכי
 12 המשפט יקחו אותם ליסרם על אשר הרשיעו בכניו ובחיריו: ויהיו
 לראי אל הצדיקים ואל בחיריו וישישו (עליהם) כי ינוח עליהם
 13 חרון אדון הרוחות וחרב אדון הרוחות תרוה מהם: והצדיקים
 והבחירים ימלטו ביום ההוא ומעתה לא יראו עוד פני החוטאים
 14 והרשעים: ואדון הרוחות ישב עליהם ועם בן האדם ההוא ישבו
 15 ויאכלו וישכבו ויקומו לעולמי עולמים: והצדיקים והבחירים יקומו
 16 מן הארץ ולא יורידו עוד את פניהם ולכשו את בנד החיים: והוא
 יהיה בנד החיים אצל אדון הרוחות ובנדיכם לא יבלאו ותפארתכם
 לא תגרע לפני אדון הרוחות:

סג. Cap. LXIII.

1 בימים ההמה יתחננו המלכים האדירים מושלי הארץ אל
 מלאכי המשפט אשר בידיהם נמסרו לתת להם מנוחה וכי יפלו
 2 וישתחוו לפני אדון הרוחות ויתודו לפניו על חטאתם: ויברכו
 וישבחו לאדון הרוחות ויאמרו ברוך הוא אדון הרוחות ואדון
 המלכים ואדון האדירים ואדון האדונים ואדון התפארת ואדון
 3 החכמה וכל נעלם גלוי לפניו: זנבורתך לדור ודור ותפארתך לעולמי
 עולמים עמוקות הנגה כל תעלומותיך ומספר אין להן וצדקותיך בלי
 4 חשבון: עתה הכרנו לשבח ולברך את אדון המלכים מלך מלכי
 5 המלכים: אז יאמרו מי יתן לנו מנוחה למען נוכל לשבח אותך
 6 ולהודות לפני תפארתך ונברך אותך ונאמין בו: ועתה יחלנו למעט

מנוחה ולא מצאנוה גרשנו מפניה ולא יתנוה לנו האור חלק
 7 מאתנו וחשך מושבנו לעולמי עולמים: כי לא האמינו לפניו ולא
 שבחנו את אדון המלכים ולא שבחנו את האדון בכל מעשיו ונשים
 8 תקותנו על שרביט ממלכתנו ותפארתנו: וביום צרתנו ורעתנו לא
 יציל אותנו ולא נמצא מנוחה להאמין כי נאמן הוא אדוננו בכל
 9 מעשיו וצדיק הוא בכל משפטיו ולא ישא פנים במשפט: ועתה
 10 ננוע לפניו בעבור מעשנו וכל חטאתנו ספורות בצדק: ועתה יאמרו
 אליהם שבעה נפשנו מהון חמסים ולא יציל אותנו מרדת אל להב
 11 חבלי השאול: ואחר זה ימלאו פניהם חשך וכלימה מלפני בן
 12 האדם ההוא ויגרשו מפניו והחרב תגור ביניהם (לפניו): וכה אמר
 אדון הרוחות זה חלק העריצים והמלכים והרמים ומושלי הארץ
 וזה משפטם לפני אדון הרוחות:

Cap. LXIV. סד

1/2 ופנים אחרים ראיתי במקום הנעלם ההוא: ואשמע את קול
 המלאך בדברו אלה המה המלאכים אשר ירדו מן השמים על
 הארץ ויגלו את התעלומות אל בני האדם וידיחו את בני האדם
 לעשות חטאת:

EILFTER ABSCHNITT.

Cap. LXV. סה

1 ובימים האלה ראה נח את הארץ כי תנוע וכי קרב קצה:
 2 וישא (משם) את הגליו וילך עד קצות הארץ ויצעק אל חנוך זקנו
 ויקרא נח בקול מר לאמר שמעני שמעני שלש פעמים:
 3 ויאמר אליו הנידה לי מה זאת אשר נעשה על הארץ כי כה עיפה
 4 הארץ ותחיל ירא אנכי כי אנוע עמדה: ואחרי הרגע ההוא היה
 5 רעש גדול על הארץ וקול נשמע מן השמים ואפל על פני: ויבא
 חנוך זקני וייתצב אצלי ויאמר אלי מדוע צעקת אלי צעקה
 6 מרה ותבך: פקודה יצאה מלפני האדון על יושבי הארץ כי יבא
 קצם יען אשר ידעו את כל מסתרי המלאכים ואת כל חמס בני
 השטן ואת כל כחותיהם הנסתרים ואת כל כחות המכשפים ואת

7 כחות החברים ואת כח הנוסכים מסכות כל הארץ: וידעו איך
 8 יתהוה הכסף מן עפר הארץ ואיך תעשה המתכת על הארץ: כי
 עופרת ובדיל לא יולדו מן הארץ כמו הראשונים [רק] מקור הוא אשר
 9 יולידם והמלאך העומד בתוכו ונשא הוא המלאך: ואחר זה אחז
 אותי חנוך זקני בידי וישאני ויאמר אלי לך כי שאלתי את אדון
 10 הרוחות אודות הרעש הזה אשר על הארץ: ויאמר אלי לאמר על חמסם
 נחתם עליהם משפטם ולא יחשבו לפני הירחים אשר חקרו וידעו
 11 כי תמחה הארץ וכל היושבים עליה: ולא יהיה להם מפלט לעולם
 כי הראו להם את הנסתרות המה ישפטו אך לא אתה בני כי יודע
 אדון הרוחות כי (טוב אתה) ונקי אתה מאשם הנסתרות הזה:
 12 ויחזק את שמך בין כל הקדושים וישמר אותך מיד כל יושבי
 הארץ ואת זרעך יעד (בצדק) למלכים גדולים (ולתפארת רב) ויצא
 מורעך גזע צדיקים וקדושים בלי מספר לעולם:

Cap. LXVI. סו

1 ואחר זה הראה לי את מלאכי המשפט הנכונים לבא ולפתוח
 את כל מעינות המים אשר מתחת לארץ למען יביאו משפט וכליון
 2 אל כל היושבים והגרים על הארץ: ויצו אדון הרוחות אל
 המלאכים אשר יצאו כי ימתינו ולבל ירימו את ידיהם כי
 המלאכים ההמה היו על כחות המים: ואצא מאת פני חנוך:

Cap. LXVII. סז

1 ובימים ההמה היה אלי דבר יהוה ויאמר אלי לאמר נח הנה
 2 חלקך עלה לפני חלק בלי אשם חלק אהבה ויושר: ועתה יעשו
 המלאכים [תיבת] עץ וכאשר יקרכו אל המלאכה ההיא ושמתי
 את ידי עליה ואשמרנה ויצא ממנו זרע חיים [כאשר] תבא המהפכה
 3 ולא תשאאר הארץ ערומה: וחזקתי את זרעך לפני לעולמי עולמים
 ואפיץ את היושבים עמך על פני כל הארץ ויברך וירבה על הארץ
 4 בשם האדון: ואת המלאכים אשר הראו את החמס יסגרו אל תוך
 הנחל הבוער ההוא אשר הראה לי חנוך זקני בראשונה במערב
 5 אצל הרי הזהב והכסף והברזל והמתכת והבדיל: ואראה את הנחל
 6 ההוא וגלי מים [יהמו בקדבון] ברעש גדול: ואחרי (אשר נעשה)
 כל אלה נהיה במקום ההוא ריח נפירת ממתכת הבוערת באש והרעש
 הרועש ויתחבר עם המים ההמה והנחל ההוא אשר בעד המלאכים

7 המחטיאים בוער מתחת הארץ ההיא: ומתוך הנחלים יצאו נהרות
 8 אש ושמה ישפטו המלאכים ההמה אשר החטיאו את יושבי
 9 הארץ: ובימים ההם יהיו המים ההמה אל המלכים ואל העריצים
 10 ואל הרמים ואל יושבי הארץ למרפא הנפש והבשר ולמוסר הרוח
 11 כי רוחם מלא תאווה למען יוסרו בבשרם על אשר כפרו באדון
 12 הרוחות ויראו בכל יום את משפטם ובשמו לא יאמינו: וכאשר
 13 תרב דלקת בשרם תהפך נפשם לעולמי עולמים כי אין דבר דבר
 14 דופי לפני אדון הרוחות: כי המשפט יבא עליהם יען אשר הלכו
 15 אחרי תאות בשרם וברוח האדון כפרו: ובימים ההם יהפכו גם
 16 המים ההמה כי כאשר ישפטו (בימים ההם) המלכים ההמה ישנה
 17 חם מעינות המים וכאשר יעלו המלאכים אז ישנו מי המעינות
 18 ההמה ויקרו: ואשמע את מיכאל הקדוש בדברו ויאמר המשפט הזה
 19 אשר ישפטו המלאכים עדות הוא אל המלכים ואל העריצים ואל
 20 מושלי הארץ: כי מי המשפט האלה המה למרפא המלאכים ולמות
 21 גופם והמה לא יראו ולא יאמינו כי יהפכו המים ההמה ויהיו לאש
 בוערה לעולם:

Cap. LXVIII. סח

1 ואחר זה נתן לי חנוך זקני בספר את אותות כל התעלומות
 2 ואת המשלים אשר נתנו לו ויביאם אלי בדברי ספר המשלים:
 3 ויען מיכאל הקדוש ביום ההוא אל רפאל ויאמר כה הרוח ירגיזני
 4 וירתחני על קשה משפט הנסתרות משפט המלאכים מי יוכל לשאת
 5 את קשה המשפט הנעשה והנחרץ ואשר ימסו לפניו: ויען מיכאל
 6 הקדוש שנית ויאמר אל רפאל מי הוא זה אשר לא ירך לבבו בקרבו
 7 ולא תחילנה כליותיו לדבר המשפט הזה משפט יצא עליהם להוציא
 8 אותם: ויהי כאשר עמד מיכאל הקדוש לפני אדון הרוחות וידבר
 9 אל רפאל אנכי לא אהיה להם [למליץ] לפני האדון כי אדון
 10 הרוחות ירגז עליהם על אשר יתדמו במעשיהם אל אדון הרוחות:
 11 לכן יבא עליהם המשפט הנסתר לעולמי עולמים כי לא מלאך ולא
 12 אדם יקבל את חלקו רק המה לבדם את משפטם לעולמי עולמים:

Cap. LXIX. סט

1 ואחר המשפט הזה יפילו עליהם אימתה ופחד על אשר הראו
 2 זאת אל יושבי הארץ: וראית את שמות המלאכים האלה ואלה המה

שמותיהם הראשון בהם הוא שמעזא השני ארסטיקיפה השלישי
 ארמן הרביעי ככביאל החמישי טוראל הששי רומיאל השביעי דניאל
 השמיני נוקאל התשיעי ברקאל העשירי עוזאל האחד עשר ארמירם
 השנים עשר בתריאל השלשה עשר בששאל הארבעה עשר עננאל
 החמשה עשר טוריאל הששה עשר שימפתיאל השבעה עשר יתראל
 השמנה עשר תומאל התשע עשר טראל העשרים רומאל העשרים
 זאחד חויזאל: ואלה המה ראשי המלאכים ושמות שרי המאות
 ושרי החמשים ושרי העשרות אשר להם: שם הראשון יקון והוא
 אשר החטיא את בני המלאכים הקדושים ויורידם על הארץ ויחטיא
 אותם עם בנות האדם: ושם השני עזביאל והוא הביא את העצה
 הרעה אל בני המלאכים הקדושים ויחטיא אותם לטמא את בשרם
 עם בנות האדם: ושם השלישי עדריאל והוא הראה את כל מכות
 המות אל בני האדם הוא אשר החטיא את חוה והוא הראה אל
 בני האדם את כלי המות ואת השריון ואת המנן ואת הרב המלחמה
 ואת כל כלי המות [אל בני האדם]: ומידו באו אל יושבי הארץ
 מן העת ההיא ועד העולם: ושם הרביעי פנימיה והוא הראה אל
 בני האדם את המר ואת המתוק וירא להם את כל מסתרי החכמה:
 הוא למד את האדם לכתב בדיו ונייר ועל ידי זה חטאו רבים מן
 העולם ועד העולם עד היום הזה: כי לא לזה נוצר האדם לחוק
 את אמונתו בעט ודיו: כי לא שנים המה בני האדם ביצירתם מן
 המלאכים להשאר צדיקים ונקיים והמות המשחית את הכל לא ננע
 בהם אך בעבור ידיעתם הזאת יאבדו ובכחו זה יאכל אותי:
 ושם החמישי כשדיה והוא הראה אל בני האדם את כל מכות
 הרוחות והשדים הרעות ואת מכות רחם משכיל בהמליטו ואת מכות
 הנפש ונשיכות פתן וקטב ישוד צהרים ואת בן הנחש הנקרא טבעת:
 וזה הוא (מספר) כזביאל אשר הראה אל הקדושים את שר הלחש
 ושמו ביקה ומושב יקרו [בשמים] ממעל: הוא אמר אל מיכאל
 הקדוש לגלות להם את השם הנסתר למען ידעו להזכיר את השם
 הנסתר ההוא בשבועתם ולמען יחרדו מפניו ומפני הלחש ההוא כל
 [המלאכים] אשר הראו את הנסתרות אל בני האדם: ויתן אקיה
 את הלחש (הזה) בידי מיכאל הקדוש כי רב כח הלחש ועצום
 הוא במאד: ואלה המה סודות הלחש הזה [ ] וירקע את הרקיע
 בשם והשמים פרשו בטרם נבראה תבל [מן העולם] ועד העולם:

17 ובו הוסדה הארץ על המים ומסתרי ההרים יולו מים יפים אל
 18 החיים מיום הבראה הארץ ועד העולם: ובשם ההוא נוצר הים
 וישם חול גבולו לעת יתגעש ולא יעבר למן הבראה הארץ עד
 19 העולם: ובשם ההוא סגר תהמות ויעמדו ולא ינועו ממקומם מן
 20 העולם ועד העולם: ובשם ההוא ישלימו שמש וירח את מרוצתם
 21 ולא יעברו על מצותם מן העולם ועד העולם: ובשם ההוא ישלימו
 22 הככבים את מרוצתם ובשמותיהם יקרא והמה יענו אותו: וכן רוחות
 המים והרוחות וכל האוירים ונתיבותיהם מכל מקשרות הרוחות:
 23 ובו ישמרו אצרות קולות הרעם ואור הברק ובו ישמרו אצרות
 הברד והכפור ואצרות הקטור ואצרות הקטור ואצרות הגשם והמל:
 24 והמה כלם יאמינו באדון הרוחות ויודו לפניו וישבחוהו בכל כחם
 ותודתם היא כל מזונם ויודו וישבחו וירוממו את שם אדון הרוחות
 25 לעולמי עולמים: ונערץ (להם) כח הלחש הזה ויזהרו בו ואת
 26 נתיבותיהם ישמרו ומרוצתם לא תשחת: ותרב להם השמחה ויברכו
 27 וישבחו וירממו על כי נגלה להם שם בן האדם ההוא: וישב על
 כסא תפארתו ושבת המשפט נתן בידו ובן האדם ההוא יאבד
 28 וישחית את החוטאים מעל פני האדמה: ומחמיאי הארץ יאסרו
 בכבלים ויסגרו בירכתי שחת וכל מעשיהם יעברו מעל פני האדמה:
 29 ומעתה לא יהיה עוד משחית כי בן האדם ההוא הופיע וישב על
 כסא תפארתו וכל רע יחלף וילך מעל פניו ודבר בן האיש ההוא
 יקום מלפני אדון הרוחות: זה הוא משל חנוך השלישי:

ZWÖLFTER ABSCHNITT.

Cap. LXX. ע

1 ויהי אחר זה וינשא שמו בחייו מעל כל יושבי הארץ אל בן
 2 האדם ההוא אצל אדון הרוחות וינשא ברכב רוח ויאסף שמו מביניהם:
 3 ומן העת ההיא לא באתי ביניהם וישיבני בין שתי רוחות בין
 צפון ובין מערב במקום אשר משם לקחו המלאכים את החבלים
 4 למוד (לי) את מקום הבחירים והצדיקים: ואראה שמה את האבות
 הראשונים ואת הצדיקים אשר מעולם יושבים במקום ההוא:

Cap. LXXI. עא

1 ויהי אחרי כן כאשר נעלמה רוחי ותעל השמימה ואראה את
 בני האלהים והנה המה הלכים על להבות אש לבושיהם לבנים
 2 ובגדיהם ואור פניהם כשלג: ואראה שני נהרות אש ואור האש
 3 ההיא האיר כספיר ואפול על פני לפני אדון הרוחות: ומיכאל השר
 אחד מראשי המלאכים אחז אותי בידי הימנית ויקימני ויביאני אל
 4 כל מסתרי הרחמים ומסתרי הצדק: ויראה לי את כל מסתרי כנפות
 השמים וכל אצרות הככבים והמארות כאשר יצאו מלפני הקדושים:
 5 ותסתר רוח חנוך בשמי השמים ואראה שמה מתוך האור כעין דבר
 הבנוי מאבני אלגביש ובין האבנים ההנה לשנות אש מתלקחת:
 6 ותרא רוחי והנה אש תסוב סביב הבית ההוא ונהרות מלאים אש
 מתלקחת על ארבעת כנפותיו כאשר הסבו את הבית ההוא:
 7 ושרפים כרוזים ואפנים עומדים מסביב לו והמה לא ינומו רק ישמרו
 8 על כסא תפארתו: ואראה מלאכים בלי מספר אלפי אלפים ורבי רבבות
 מסבים את הבית ההוא ומיכאל ורפאל ונבריאל ופנואל והמלאכים
 9 הקדושים אשר בשמים ממעל יצאו ויבואו בבית הזה: ויצאו מיכאל
 ונבריאל ורפאל ופנואל מן הבית ההוא ומלאכים קדושים רבים
 10 באין מספר: ועתיק הימים עמדם וראשו לבן כצמר ונקי ולבושו
 11 לא יתאר: ואפול על פני וכל בשרי נמס ורוחי נהפכה בקרבי ואצעק
 12 בקול גדול וברוח נבורה ואברך ואשבח וארומם: והברכות האלה
 13 אשר יצאו מפי היו לרצון לפני עתיק הימים ההוא: ויבא עתיק
 הימים עם מיכאל ונבריאל ורפאל ופנואל ואלפים ורבי רבבות
 14 [מלאכים] אשר אין להם מספר: ויבא המלאך ההוא אלי וירם את
 קולו ויברך אותי ויאמר אלי אתה הוא בן האדם אשר נלדת לצדק
 15 וצדק ינוח עליך וצדקת עתיק הימים לא תעזוב: ויאמר אלי הנה
 הוא קורא אליך לשלום בשם העולם הבא כי משם יצא שלום למן
 הבראה הארץ וכן יהיה לך [שלום] לעולם ולעולמי עולמים:
 16 הצדק לא יעזב אותך לעולם וכל אשר ילכו בדרכך בימים הבאים
 ישבו עמך ועמך חלקם ולא יפרדו ממך לעולם ולעולמי עולמים:
 17 ואורך ימים יהיה עם בן האדם ההוא ושלום ישם אל הצדיקים
 וישרים דרכיו לצדיקים בשם אדון הרוחות לעולמי עולמים:

יפים אל
 בוצר הים
 הארץ עד
 מקומם מן
 מרוצתם
 יא שלימו
 וכן רוחות
 הרוחות:
 רח אצרות
 שם והמל:
 בכל כחם
 מן הרוחות
 בו ואת
 חה ויברכו
 וישב על
 הוא יאבד
 רץ יאסרו
 האדמה:
 וישב על
 ויש הוא
 :
 ארץ אל בן
 מביניהם:
 רוחות בין
 ת החבלים
 את האבות
 הוא:

DREIZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXII. עב

1 ספר תקופת מאורות השמים למשפחותיהם ולממשלותיהם
 ולזמניהם ולשמותיהם ולמולדתיהם ולחדשיהם כאשר הראה לי (כל
 אחד ואחד כאשר הוא) אוריאל המלאך הקדוש אשר היה עמדי
 והוא מנהליהם ויראה לי את כל תולדתם (כאשר היא) ואת אשר
 עם כל שנות התבל עד העולם עד אשר תבא בריאה חדשה
 2 אשר תעמד לעולם: זאת חוקת המאורות הראשונה אור החמה
 מוצאו משערי מזרח השמים ומבאו אל שערי מערב השמים:
 3 ואראה ששה שערים אשר משם תצא החמה וששה שערים אשר
 שמה תבא החמה וגם הלבנה תצא ותבא דרך השערים האלה
 והכוכבים עם מנהליהם ששה במזרח וששה במערב כלם יישורו
 ללכת אחד אחד אחר השני וחלונות רבים מימין השערים האלה
 4 ומשמאלם: בראשונה יצא המאור הגדול הנקרא חמה ותקופתו
 5 כחיקף השמים וכלו מלא אש מאיר ובוער: ואת העגלה אשר ישב
 עליו תשא הרוח ותשקע החמה מן השמים ללכת אל צפון למען
 אשר תבא אל המזרח ותנשא עד אשר תבא אל השער ההוא
 6 להאיר על פני השמים: כן תצא בחדש הראשון מן השער הגדול
 ותלך דרך השער הרביעי מששה השערים החמה אשר במזרח:
 7 ושנים עשר חלונות (פתוחים) בשער הרביעי ההוא אשר ממנו יצא
 השמש בחדש הראשון ולהב יצא מהם בעת אשר יפתחו בזמנם:
 8 כאשר תזרח החמה בשמים תצא דרך השער הרביעי ההוא שלשים
 9 יום ותישר לשקע בשער הרביעי אשר ממערב השמים: ואורך היום
 יתרכב בעת ההיא מיום [ליום] ויתקצר הלילה מלילה ללילה עד
 10 היום השלשים: וביום ההוא יעדיף היום מן הלילה שני חלקים
 ויהיה [מספר חלקי] היום עשרה (חלקים) בדיוק וללילה שמנה
 11 חלקים: והחמה תצא מן השער הרביעי ההוא ותבא ברביעי ואז
 תשוב אל השער החמישי המזרחי שלשים יום ותצא ממנו ותבא
 12 בשער החמישי: אז יעדיף היום שני חלקים ויעלו ליום אחד עשר
 13 חלקים והלילה יתקצר והיו לו שבעה חלקים: ואז תשוב החמה אל המזרח
 ותבא אל השער הששי ותצא ותבא בשער הששי אחד ושלשים יום
 14 בעבור האותות אשר לו: וביום ההוא יעדיף היום על הלילה והיה

ארכו כפלים מאורך הלילה ויעלו ליום שנים עשר חלקים והלילה
 15 יקצר והיו לו ששה חלקים: והחמה תתנשא להקטין את אורך
 היום ולהוסיף על אורך הלילה ותשוב (החמה) אל המזרח לבא
 16 בשער הששי וממנו תצא וכו' תבא שלשים יום: וכאשר יעברו
 שלשים יום יחסר ליום חלק אחד בדיוק ויעלו ליום אחד עשר
 17 חלקים ואל לילה שבעה חלקים: והחמה תצא ממערב מן השער
 הששי ההוא ללכת מזרחה ותזרח בשער החמישי שלשים יום
 18 ותשקע שנית במערב בשער המערבי החמישי: וכיום ההוא יחסרו
 אל היום שני חלקים ויעלו ליום עשרה חלקים ואל הלילה שמנה
 19 חלקים: והחמה תצא מן השער החמישי ההוא ותבא בשער
 החמישי אשר ממערב ואז תצא מן השער הרביעי בעבור אותותיו
 20 אחד ושלשים יום ותערב במערב: וביום הזה שוים המה היום עם
 הלילה בארכם ויעלו אל הלילה תשעה חלקים ואל היום תשעה
 21 חלקים: והחמה תצא מן השער ההוא ותשקע במערב ואז תשוב
 אל המזרח ותצא דרך השער השלישי שלשים יום ותערב במערב
 22 בשער השלישי: וביום ההוא יעלה הלילה בארכו על היום והיום
 יקטן מיום ליום עד היום השלישי ויעלו אל הלילה עשרה חלקים
 23 בדיוק ואל היום שמנה חלקים: והחמה תצא מן השער השלישי
 ההוא ותשקע בשער השלישי במערב ואז תשוב אל המזרח ותזרח
 בשער השני המזרחי שלשים יום וכן תערב בשער השני במערב
 24 השמים: וביום ההוא יעלו אל הלילה אחד עשר חלקים ואל היום
 25 שבעה חלקים: וביום ההוא תצא החמה מן השער השני ההוא
 ותשקע במערב בשער השני ואז תשוב אל המזרח אל השער הראשון
 26 אחד ושלשים יום ותערב במערב בשער הראשון: וביום ההוא
 יעלה הלילה בארכו כפלים על היום ויעלו אל הלילה שנים עשר
 27 חלקים בדיוק ואל היום ששה חלקים: ובזה תשלים החמה את
 תקופתה ותשוב עוד הפעם לתקופתה הזאת ותבא בשער ההוא
 28 אחד ושלשים יום ותערב ממולו במערב: וביום ההוא יתמעט אורך
 הלילה [ויחסר לו] יד אחת הוא חלק אחד ויעלו לו אחד עשר
 29 חלקים ואל היום שבעה חלקים: והחמה תשוב ותבא אל השער
 השני המזרחי ועל תקופתה הזאת תשוב שלשים יום ושקע:
 30 וביום ההוא יתמעט אורך הלילה ויעלו אל הלילה עשרה חלקים
 31 ואל היום שמנה חלקים: וביום ההוא תצא החמה מן השער השני

ההוא ותבא במערב ואז תשוב מזרחה ותורה בשער השלישי אחד
 32 ושלישים יום ותשקע במערב השמים: וביום ההוא יקטן הלילה
 ויעלו לו תשעה חלקים ואל היום תשעה חלקים ואז שוים המה
 הלילה והיום [בארכם] והיה [מספר ימות] השנה (בדיוק) שלש
 33 מאות וארבעה וששים יום: וארך היום והלילה וקצר היום והלילה
 34 ישתנו על ידי תקופת החמה: ולכן תרב מרוצתו ביום מיום ליום
 35 ותממט בלילה מלילה ללילה: זאת חוקת החמה ותקופתה ותשובתה
 ככל אשר תשוב ששים פעמים ישוב ויזרח המאור הגדול הנצחי
 36 ההוא הנקרא חמה לעולמי עולמים: והמאיר הזה הוא המאור הגדול
 37 הנקרא [כן] על מראהו כאשר צוה האדון: כן יצא ויבא ולא יגרע
 ולא ינוח רק ירוץ בעגלה יום ולילה ואורו יאיר שבעתים מ[אור]
 חלבנה אך בגדלם נשתנו שניהם:

VIERZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXIII. עג

1 ואחרי החוק הזה ראיתי חוק שני אודות המאור הקטן הנקרא
 2 לבנה: תקופתה כהיקף השמים והעגלה אשר תסע בה תנשא מן
 3 הרוח והאור ינתן לה בקצב: ובכל חודש ישנה מוצאה ומבואה ימיה
 כימי השמש וכאשר מלא אורה והיה (אורה) שביעית מאור השמש
 4 וכן תזרח: ראשונה תצא מן המזרח ביום השלישים ותראה ביום
 ההוא יחד עם החמה בשער אשר משם יצאה החמה ויום השלישים
 5 ראש חרש הוא לכם: וחציה האחד יכול שביעית אחת [מכל האור
 אשר לה] וכל כדורה ריק בלי אור לבד שביעית אחת מן ארבעה
 6 עשר חלקי אורה: וביום אשר תקבל שביעית (אורה) וחצי והיה
 7 אורה שביעית ושביעית אחת וחצי ותבא עם החמה: וכאשר תעלה
 החמה תעלה גם חלבנה עמדה ותקבל מחצית חלק האור ובלילה
 הזה בראש הבוקר ביום הראשון תבא חלבנה יחד עם החמה ויחשכו
 8 בלילה הזה שבעה ושבעה חלקים וחצי: וביום ההוא תראה שביעית
 החלק בדיוק ותעלה ותטה ממבוא השמש ותאיר ביתר הימים
 שבעה ושבעה חלקים:

Cap. LXXIV. עד

1 ותקופה שניה וחוק אחר ראיתי בה ובחוק ההוא תעשה את
 2 תקופתה החדשי: ואת הכל הראה לי אוריאל המלאך הקדוש והוא
 המנהל את כלם ואת פלכיהם כתבתי כאשר הראה לי ואכתב את
 חדשיהם ואת מראה אורם עד אשר יעברו חמשה עשר יום:
 3 ובשביעיות שביעיות אחדות תשלים את כל אורה במזרה ובשביעיות
 4 שביעיות אחדות תשלים את כל קדרותה במערב: ובחדשים ידועים
 תשנה את תקופתה ובחדשים ידועים תרוץ את מרוצתה המיוחד:
 5 ובשני השערים ההמה אשר באמצע בשער השלישי ובשער הרביעי
 6 תשקע הלבנה עם החמה יחד: שבעת ימים תצא ותשוב ותשוב
 שנית אל השער אשר ממנו יצאה החמה וכו' תשלים את כל אורה
 ותטה מן החמה ותבא שמנת ימים בשער הששי אשר ממנו יצאה
 7 החמה: וכאשר תצא החמה מן השער הרביעי תצא [הלבנה] שבעת
 ימים עד אשר תצא מן [השער] החמישי ותשוב שנית שבעת ימים
 בשער הרביעי ותשלים את כל אורה ותטה ותבא בשער הראשון
 8 שמנת ימים: אז תשוב שנית שבעת ימים בשער הרביעי אשר משם
 9 יצאה החמה: כן ראיתי את תקופתיהם לפי סדר חדשיהם בזרח
 10 החמה ובבואה: ובימים ההמה במלאת חמש שנים יעדיפו אל
 החמה שלשים יום והימים אשר לכל אחת מחמשת השנים ההנה יהיו
 11 במלואם שלש מאות וארבעה וששים יום: ועודף ששת ימים יעדיף
 אל השמש ואל הככבים ובחמש שנים יעדיפו שלשים עם ששת
 ימים לשנה ואל הלבנה יחסרו שלשים יום ממספר ימי החמה
 12 והככבים: והלבנה תנהל את השנים בדיוק כפי משטרן לעולם לא
 תקדים ולא תאחר אף יום אחד רק בצדק ובדיוק תקיפנה בשלש
 13 מאות וארבעה וששים יום: שלש שנים ימיהן אלף ושנים ותשעים
 יום וחמש [שנים ימיהן] אלף שמנה מאות ועשרים יום ומספר
 14 הימים בשמנה שנים אלפים תשע מאות ושנים עשר יום: אל
 הלבנה יעלו בשלש שנים אלף ושנים וששים יום ובחמש שנים
 יחסרו לה המשים יום (כי על מספרה יוספו שנים וששים יום):
 15 ומספר הימים בחמש שנים אלף שבע מאות ושבעים יום ומספר
 ימי הלבנה בשמנה שנים אלפים ושמנה מאות ושנים וששים יום:
 16 כי החסרון בשמנה שנים יעלה לשמנים יום וכל הימים אשר יחסרו
 17 בשמנה השנים יעלו לשמנים: והשנה תחלף כסדרה למועדיה ולפי

לישי אחד
 קטן הלילה
 שנים המה
 (יזק) שלש
 יום והלילה
 מיום ליום
 ותשובתה
 יול הנצחי
 מאור הגדול
 ולא יגרע
 יום מ[אור]

קטן הנקרא
 תנשא מן
 מבואה ימיה
 אור השמש
 תראה ביום
 השלשים
 [מכל האור
 מן ארבעה
 וחצי והיה
 אשר תעלה
 אור ובלילה
 המה ויחשכו
 אה שביעיות
 תר הימים

מזלות החמה בצאתם מן השערים אשר מהם תצא ובהם תבא
שלשים יום :

Cap. LXXV. עה

1 ומנהלי שרי האלפים אשר על כל הבריאה ועל כל הככבים
ועם ארבעה הנוספים לא יפרדו ממקומם לפי חשבון השנה והמה
2 ישמשו את ארבעת הימים אשר לא יבואו בחשבון השנה: ובהם
טועים האנשים כי המאורות ההמה ישמשו באמת את מושבות
העולם אחד בשער הראשון ואחד בשער השלישי ואחד בשער הרביעי
ואחד בשער הששי וישלימו את סדר תקופת העולם בשלש מאות
3 וארבעה וששים פרקים: כי את האותות ואת המועדים ואת השנים
ואת הימים הראה לי המלאך אוריאל אשר אותו הפקיד אדון
התשבחות על כל מארות השמים בשמים ובארץ למשל על פני
השמים ולהאיר על הארץ ולהבדיל בין היום ובין הלילה [המה]
השמש הירח והככבים וכל המזלות אשר יעשו את תקופתם בנלגלי
4 השמים: כן הראה לי אוריאל שנים עשר שערים פתוחים בכדור
(עגלת) השמש בשמים אשר מהם יצאו קוי השמש ומהם יצא חם
5 על הארץ בהפתחם לעתים ידועים: [וגם] בעד הרוחות ורוח המל
6 יפתחו לעתים (פתוחים) בקצות השמים: שנים עשר שערים ראיתי
בשמים בקצות הארץ אשר מהם יצאו השמש הירח והככבים וכל
7 צבא השמים ממזרח ומערב: וחלונות פתוחים רבים מימינם ומשמאלם
וחלון אחד יוציא את החום בזמנו כאשר יעשו השערים ההמה
אשר מהם יצאו הככבים לפי פקודתם ואשר בהם יבואו לפי מספרם:
8 ואראה נלגלים בשמים רצים בכל העולם ממעל ומתחת השערים
9 ההמה ובהם יסבו הככבים הקימים: והאחד ביניהם גדול מכלם
והוא יסוב את כל העולם:

FÜNFZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXVI. עו

1 ובקצות הארץ ראיתי שנים עשר שערים פתוחים אל כל
2 הרוחות ומהם תצאנה הרוחות ותנשבנה על הארץ: שלשה מהם
פתוחים נגד פני השמים ושלשה במערב ושלשה מימין השמים

3 ושלשה משמאל [השמים]: שלשה הראשונים המה במזרח ושלשה
 4 מצפון ושלשה מנגדם בשמאל מדרום ושלשה ממערב: מן הארבעה
 תצאנה רוחות ברכה ושלוש ומיתר השמנה תצאנה רוחות קטב
 וכאשר תצאנה תשחיתנה את כל הארץ ואת המים אשר עליה
 ואת כל היושבים עליה ואת כל אשר בתוך המים ועל היבשה:
 5 והרוח הראשונה אשר בשערים ההמה הנקראת מזרחית תצא מן
 השער המזרחי הראשון הנוטה אל דרום וממנו יצאו יובש וחם
 6 מהפכת וכליון: ומן השער השני אשר באמצע יצא הצדק ומשם
 יצאו גשם וטל ופריזון ושלוש ומן השער השלישי אשר ממול צפון
 7 יצא הקור והיובש: ואחרי [הרוחות] האלה תצאנה הרוחות הדרומיות
 דרך שלשה שערים בראשונה תצא רוח חמה מן השער הראשון
 8 הנוטה אל המזרח: ומן השער הסמוך אליו אשר בתוך יצאו ריחות
 9 טובים וטל ומטר ושלוש וחיים: ומן השער השלישי אשר ממערב
 10 יצא טל ומטר וארבה ומהפכת: ואחריהם תצאנה הרוחות הצפוניות
 (ושמו ים) מן השער (שלישית) השביעי אשר במזרח הנוטה אל
 11 דרום וממנו יצא טל ומטר ארבה ומהפכת: וישר מן השער הראשון
 יצאו מטר וטל וחיים ושלוש ומן השער השלישי המערבי הנוטה
 12 אל צפון יצאו (ממנו) אד וטל ומטר ושלג וכפור וארבה: ואחריהם
 תצאנה הרוחות המערביות מן השער הראשון הפונה אל צפון וממנו
 13 יצאו טל ומטר וכפור וקור ושלג וצנה: ומן השער אשר בתוך יצאו
 טל ומטר שלוש וברכה ומן השער האחרון אשר מדרום יצאו יובש
 14 וחרבן ושדפון וכליון: ובוה תמו שנים עשר השערים אשר מארבע
 כנפות השמים וכל חקותיהם וכל הרעות והטובות אשר תצא מהם
 הראתיך מתושלח בני:

Cap. LXXVII. עז

1 הרוח הראשונה תקרא רוח קדים כי היא הקדמונית השנית תקרא
 2 דרומית כי שמה ירד העליון (ובפרט ירד שמה) המברך לעולם: ורוח הים
 3 תקרא מערבית כי שמה יערבו וירדו כל מאורות השמים: והרוח
 הרביעית תקרא צפונית ותחלק לשלשה חלקים הראשון הוא למושב
 האדם והשני אל הימים והנחלים והנהרות והיערים והחושך והקיטור
 4 וחלק השלישי לגן הצדק: ואראה שבעה הרים גדולים ונבוהים מכל
 חהרים אשר על [פני] כל הארץ ושלג יצא מהם וימים ומועדים

5 ושנים יחלפו ויעברו : ואראה שבעה נהרות גדולים מכל הנהרות
 אשר על [פני] כל הארץ אחד יוצא מן המערב ואת מימיו ישפך
 6 אל תוך הים הגדול : ושנים מהם יצאו מן הצפון אל הים ואת
 7 מימיהם מפכים אל תוך הנחל שיחור במזרח : וארבעה הנותרים
 יצאו מפאת צפון אל הים שנים ישתפכו אל תוך הנחל שיחור
 8 ושנים אל תוך הים הגדול [ואחרים] אומרים אל המדבר : ואראה
 שבעה איים גדולים בים ובארץ שנים בארץ ושנים בים הגדול :

Cap. LXXVIII. עח

1 ואלה שמות החמה הראשון אורירם השני תמאש : וארבעה
 2 שמות אל הלבנה הראשון אשוניה השני אבלה השלישי כנאשי
 3 והרביעי אוריה : אלה המה שני המאורות הגדולים תקופתם
 4 כפי היקף השמים ובגדלם שניהם שוים : ושביעית אור כדור החמה
 נוסף ממנו אל הלבנה וינתן לה בקצב עד אשר יתם (החלק
 5 ה)שביעית אור השמש : ובשקעה תבואנה אל השערים המערביים
 ותסבנה דרך צפון ודרך השערים המזרחיים תצאנה על פני השמים :
 6 וכאשר תתחיל הלבנה להראות בשמים [תאיר] במחצית שביעית
 7 אורה ובארבעה עשר [יום] תמלא את כל אורה : ושלש חמשות
 האור ינתן בה וכאשר תשלים ביום החמשה עשר את כל אורה
 לפי אותות השנה והיו בה שלש חמשות וכן יתהווה אור הלבנה
 8 ממחצית שביעית חלק [האור] : ובחסרונה תתמעט ביום הראשון
 לארבעה עשר חלקי אור ובשני תתמעט לשלשה עשר חלקים ובשלישי
 תתמעט לשנים עשר חלקים וברביעי תתמעט לאחד עשר חלקים
 ובחמישי תתמעט לעשרה חלקים ובששי תתמעט לתשעה חלקים
 ובשביעי תתמעט לשמנה חלקים ובשמיני תתמעט לשבעה חלקים
 ובתשיעי תתמעט לששה חלקים ובעשירי תתמעט לחמשה חלקים
 ובאחד עשר תתמעט לארבעה חלקים ובשנים עשר תתמעט לשלשה
 חלקים ובשלשה עשר תתמעט לשני חלקים ובארבעה עשר תתמעט
 למחצית שביעית החלק וביום החמשה עשר אבדה את כל האור
 9 הנשאר לה : וירחים אחדים יש להם תשעה ועשרים יום לחדש
 10 ולאחד שמנה ועשרים יום : וחוק שני הראה לי אוריאל מתי יוסיפו
 11 את האור אל הלבנה ואיפה יוסיפו לה מאור החמה : כל העת
 אשר תסוב הלבנה באורה תוסיף להתמלא וביום הארבעה עשר
 השלימה את כל אורה בשמים והיה כאשר תאיר כלה אז השלימה

12 את כל אורה בשמים: וביום הראשון תקרא מולדת כי ביום ההוא
 13 יתחיל האור [להאיר] בקרבה: ואורה יתמלא ביום אשר תרד החמה
 אל המערב והיא תעלה בלילה מן המזרח ותאיר בכל הלילה עד
 14 אשר תזרח החמה ממולה ותראה הלבנה לפני החמה: ומן המקום
 אשר משם יצא אור הלבנה שמה (גם) יתמעט עד אשר יתם כל
 15 אורה וכאשר יעברו ימי הירח ישאר כדורה ריק בלי אור: שלשה
 ירחים יש להם שלשים יום (בזמנה) ושלשה ירחים יש להם תשעה
 ועשרים יום בהם תתמעט במועדה הראשון בשער הראשון במאה
 16 ושבעים יום: ובאחרית תראה שלשה חדשים כל אחד שלשים יום ושלשה
 17 (תראה) כל אחד תשעה ועשרים יום: ובכל עשרים יום פני אדם
 לה בלילה ומראה ביום כעצם השמים כי אחרת אין בה רק אורה:

Cap. LXXIX. עט

1 ועתה מתושלח בני הראתיך את כל [בזה] כלו חוקות ככבי
 2 השמים: ויראה לי את כל חוקותיהם לכל הימים ולכל המועדים
 ולכל סמשל ולכל שנה ואת מוצאיהם לפי פקודתם לכל חדש ולכל
 3 שבוע: חסרון הלבנה אשר תתמעט בשער הששי כי בשער הששי
 4 ההוא יתם כל אורה והיה ראש החדש: ואת חסרונה בשער הראשון
 בזמנה עד אשר יעברו מאה ושבעה ושבעים יום ולחשבון השבועות
 5 עשרים וחמשה [שבועות] ושני ימים: ואת חסרון חמשת הימים
 (בדיוק) מתקופת השמש ואת משטר הככבים בזמן אחד ובעת
 6 אשר יעזב את המקום הזה אשר תראה: כן הוא מראה ודמות
 כל המאורות כאשר הראה לי שר המאורות המלאך הגדול אוריאל:

Cap. LXXX. פ

1 וכימים ההמה ענה אותי אוריאל ויאמר אלי חנוך הנה הראיתי
 לך את הכל ואת הכל גליתי לך למען תראה את החמה הזאת
 ואת הלבנה הזאת ואת מנהיגי ככבי השמים ואת מסביהם את
 2 מעשיהם ואת מועדיהם ואת מוצאותיהם: וכימי החטאים תתקצרנה
 השנים ויתאחר זרע אדמתיהם ושרותיהם וישנה כל היקום אשר
 אשר על הארץ ולא יבואו בזמנם המטר לא ירד והשמים יעצרו
 3 (אותו): ובעתים ההמה יתאחר פרי האדמה ולא יצמח בזמנו ופרי העץ
 4 יעצר ולא יצמח בזמנו: והלבנה תשנה את משטרה ולא תראה בזמנה:

5 ובימים ההמה יראו השמים והנה בצרת גדולה תבא בקצות הענלות
 6 אשר במערב ויאירו יותר מאשר יאירו תמיד: ויטעו רבים מראשי
 פקידי הככבים והמה ישנו את דרכיהם ואת מעשיהם ולא יראו
 7 בזמנם המיועד: וחדל משטר הככבים בעד החוטאים ויושבי הארץ
 יטעו בהם במחשבותם ויסורו מכל דרכיהם ויחטאו ויחשבו אותם
 8 לאלהים: ורעות רבות תתרכנה עליהם ויבא עליהם משפט למען
 יאבדו כלם:

Cap. LXXXI. פא

1 ויאמר אלי לאמר חנוך התבונן נא על ספר לוחות השמים
 2 וקראת את הכתוב עליהם וידעת את הכל אחד לאחד: ואתבונן על
 כל אשר על כל לוחות השמים ואקרא את כל הכתוב [עליהם] ואדע
 את הכל ואקרא את הספר ואת כל הכתוב עליו את כל מעשי
 3 האדם וכל ילודי הבשר אשר על הארץ עד דורות עולם: ואחר זה
 ברכתי את האדון המלך המשובח לנצח אשר ברא את כל יצורי
 התבל ואשבה לפני האדון על ארך אפו ואברך אותו בשם כל בני
 4 הארץ: ואמר בעת ההיא אשרי האיש אשר ימות בצדקתו וטובו
 5 וכל ספרי הרשע לא נכתבו עליו ולא נמצא בו כל אשם: ויביאוני
 שלשה הקדושים ההמה ויושיבו אותי על הארץ לפני שער ביתי
 ויאמרו אלי הודע את הכל אל מתושלח בנך והראה אל כל בניך
 6 כי לא יצדק כל בשר לפני האדון כי הוא יוצרם: שנה אחת נעזב
 אותך אצל בניך עד אשר תתחזק שנית למען תלמד את בניך
 ותכתב להם ותעיד את כל בניך ובשנה השנית יקחו אותך מביניהם:
 7 הנחם אל לבך כי הטובים יודיעו את הצדק אל הטובים וישמח
 8 צדיק עם צדיק ויתברכו ביניהם: וחוטא על חוטא ימות ופושע עם
 9 פושע יטבע: והצדיקים (העושים צדק) ימותו על מעשי האדם
 10 ויאספו מפני מעשי הרשעים: ובימים ההמה כלו לדבר עמדי ואבא
 אל אנשי ביתי בברכי את אדון העולמים:

Cap. LXXXII. פב

1 ועתה מתושלח בני אספר לך את כל אלה ואכתבם לך ונליתי
 לך את הכל ונתתי לך את הספרים אשר בם כתובים כל אלה
 שמר נא מתושלח בני את כתבי יד אביך לתת אותם אל הדורות
 2 הבאים: חכמה נתתי לך ולבניך ולהבנים אשר יולדו לך למען יתנו

את החכמה הזאת (על מחשבותיהם) אל בניהם לדורות עולם :
 3 והמבינים אותה לא ינמו ויקשיבו באזניהם ללמוד את החכמה
 4 הזאת ולהאכלים ממנה תערב ממאכלים טובים : מאשרים המה
 הצדיקים כלם אשרי כל ההלכים בדרך הצדק ולא יחטאו כאשר
 יחטאו החוטאים במספר כל ימיהם אשר בהם תקיף החמה בשמים
 ובכל שלשים יום תצא ותבא דרך השערים עם שרי האלפים אשר
 על משטר הככבים ועם ארבעה הנוספים המבדילים בין ארבעת
 5 תקופות השנה הנהגים בהם ועמדם יבואו ארבעה ימים : [ובני]
 האדם יטעו אודותם ולא יחשבו אותם בחשבון כל [תקופת] העולם
 6 כי יטעו בהם [ובני] האדם לא ידעו אותם בדיוק : כי בחשבון
 השנה המה וכאמת רשומים המה לעולם אחד בשער הראשון ואחד
 בשלישי ואחד ברביעי ואחד בששי ותתם השנה בשלש מאות
 7 וארבעה וששים יום : ונאמן הדבר ומדויק החשבון הנרשם כי הראה
 לי אוריאל את המארות ואת החדשים ואת החגים ואת השנים
 ואת הימים וישמם בלבי כאשר צוה אותו (עבורי) אדון כל בריאת
 8 התבל וצבא השמים : והוא ימשל בשמים על היום ועל הלילה
 להאיר את האור על האדם שמש ירח וככבים וכל צבא השמים
 9 הסוככים בגלגליהם : אלה המה משטרי הככבים אשר יבואו
 10 בפליהם ובזמניהם ומועדיהם וחדשיהם : ואלה שמות שריהם
 השומרים את בואם בזמניהם בסדריהם במועדיהם בחדשיהם
 11 בממשלתיהם ופליהם : בראשונה יבואו ארבעה מנהיגיהם המבדילים
 בין ארבעת חלקי השנה ואחריהם שנים עשר הפקידים המפרידים
 בין החדשים ואת השנה יחלקו לשלש מאות וארבעה וששים יום
 עם שרי האלפים המבדילים בין הימים ומנהיגי ארבעה הימים
 12 הנוספים המה המבדילים בין ארבעת חלקי השנה : ואחד מן שרי
 האלפים ההמה ינתן בין המנהיג ובין המתנהג מאחרי המקום אך
 13 מנהיגיהם יבדילו : ואלה שמות המנהיגים המבדילים בין ארבעת
 14 חלקי השנה המסודרים מלכיאל ואלימלך ומלאיאל ונראל : ושמות
 מנהיגיהם אדנראל ויהושעאל ויעלומיאל אלה השלשה ילכו אחרי
 הפקידים ואחד ילך אחרי שלשה פקידים ההולכים אחרי פקידי
 15 המקומות המבדילים בין ארבעת חלקי השנה : בראשית השנה ימשל
 מלכיאל הנקרא בשמו תימני ושמש והוא יאיר בראשונה וכל ימי
 16 ממשלתו (אשר ימשל) אחד ותשעים יום : ואלה המה האותות אשר

העגלות
 מראשי
 לא יראו
 בני הארץ
 ואתם
 למען

השמים
 תבונן על
 [א] ואדע
 מעשי
 ואחר זה
 על יצורי
 כל בני
 וטובו
 ויביאוני
 ער ביתי
 כל בניך
 חת נעזב
 גת בניך
 מביניהם:
 וישמח
 פושע עם
 י האדם
 ודי ואבא

לך וגליתי
 כל אלה
 הדורות
 מען יתנו

יראו על הארץ בימי ממשלתו זיעה וחם ועצבון ירב בארץ וכל
 העצים יעשו פרי יפרחו פרח ונצתם תעלה והבשילה החטה ושושנים
 17 ופרחים יפרחו בשדה ועצי החורף יבשו: ואלה שמות המנהיגים
 אשר תחתיהם ברקאל זלכשאל ואחד הנוסף עליהם ושמו אליסף
 18 ותמו ימי ממשלתו: המנהיג השני הבא אחריהם הוא אלימלך
 ויקראו את שמו שמש מזהיר וכל ימי אורו אחד ותשעים יום:
 19 ואלה המה אותות הימים האלה זלעפה ויובש תהיה בארץ והעצים
 יוציאו את פריהם ויגמרו ויבשלו ויבש פריהם והצאן תתברנה
 ותעברנה ויאסף כל פרי הארץ וכל אשר בשדה ונתות היין כל
 20 אלה יהיו בימי ממשלתו: ואלה המה שמות פקידי המשנה אשר
 אל שרי האלפים ומשטרם גדאל וכאל והיאל ושם שר האלף הנוסף
 עליהם אספאל ותמו ימי ממשלתו:

SECHZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXXIII. פג

1 ועתה מתושלה בני הנני מראה לך את כל המראות אשר
 2 ראיתי ואספרם לפניך: שני מראות ראיתי בטרם אשר נשאתי אשה
 וכל אחד מהמה לא ידמה אל השני את הראשון [ראיתי] כאשר
 למדתי את הכתב ואת השני בטרם נשאתי את אמך ואראה מחזה
 3 נורא ואודותם אתפלל לפני האדון: שוכב הייתי בבית מהללאל
 זקני וארא במראה והנה השמים נוטים לנפל וילכטו ארץ: וכאשר
 נפלו על הארץ ראיתי את הארץ והנה נבלעה בתוך תהום גדול
 ותרים על הרים ירחפו ונבעות על נבעות נטבעו ועצים נבוהים
 5 יעקרו משרשיהם ויפלו ויטבעו בתוך התהום: ואז נפל דבר בפי
 6 ואחל לזעק ואמר הוי גועה הארץ: ויעיר אותי מהללאל זקני כי
 אצלו שכבתי ויאמר אלי מדוע כה תצעק בני ולמה תילל ככה:
 7 ואספר לו את כל המראה אשר ראיתי ויאמר אלי נורא הדבר אשר
 ראית בני ומראה חלומך ראית אודות מסתרי כל חטאת הארץ
 8 ותטבע הארץ בתוך התהום וכליון גדול יבא עליה: ועתה בני יען
 כי אמונה כך לכן קום נא והתפלל אל אדון התשכחות למען תשאר
 9 שארית על הארץ ולא ישחית את כל הארץ: בני מן השמים יבואו
 10 כל אלה על הארץ וכליון גדול יבא על הארץ: ואקום אחר זה

11 ואתפלל ואתחנן ואת תפלתי כתבתי לדורות עולם ואת הכל אראה
 ואת השמש בצאתו ממזרח ואת הירח ברדתו מערבה וככבים אחרים
 ואכיר את הכל כמקדם ברכתי את אדון המשפט ואתן לו גדל על
 אשר יוציא את השמש מחלונות המזרח ויעל ויזרח על פני הרקיע
 וינשא וילך בדרכו אשר הראו לו :

Cap. LXXXIV. פד

1 וארים את ידי בצדק ואברך את הקדש והגדל ואדבר ברוח
 פי ולשון בשר אשר נתן האלהים אל בני האדם לדבר בהן ויתן
 2 להם רוח פה ולשון למען ידברו בהן : ברוך אתה האדון המלך
 גדול ונעריך אתה (בגדלך) אדון כל יצורי השמים מלך המלכים
 ואלהי כל הארץ ומלכותך וממשלתך וגדלך יעמדו לעלם ולעלמי
 עלמים וממשלתך בכל דור ודור השמים כסאך לעלם והארץ הדום
 3 לרגליך לעלם ולעלמי עלמים : כי אתה עשית את הכל ותמשל
 בם ואין כל דבר קשה לפניך ולא אחת החכמות נעלמה ממך ולא
 תחלף מלפני כסאך ולא מפניך ואתה תדע ותראה ותשמע את הכל
 4 ואין נסתור ממך כי אתה תראה את הכל : ועתה הנה מלאכי השמים
 5 הרשיעו ועל בשר האדם ינוח זעמך עד יום המשפט הגדול : ועתה
 [אליך] אלהים אדון ומלך גדול אתפלל ואתחנן כי תמלא את שאלתי
 להשאיר לי שארית בארץ ולא תכרית את כל בשר האדם ולא
 6 תשאיר הארץ שממה לכלות אותה לנצח : ועתה אדוני כלה מעל
 פני האדמה את כל הבשר אשר הכעים אותך ואת בשר הצדק
 והיושר הקם לנטע זרע לעולם ואל תסתר אדוני את פניך מעל
 תחנת עבדך :

SIEBZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXXV. פה

1 ואחר זה ראיתי חלום שני והנני מראה לך בני את כלו :
 2 ויען חנוך ויאמר אל מתושלה בנו אליך אדבר בני שמע דברי והטח
 3 אונך למראה חלום אביך : טרם אשר נשאתי את עדנה אמך ראיתי
 במראה על משכבי והנה פר יוצא מן הארץ ויהי הפר ההוא לבן

1 ואחריו יצאה פרה (נקבה) אחת ועמדה יצאו שני בני בקר האחד
 4 (מהם היה) שחור והאחד אדום: ויגה בן הבקר השחור ההוא את
 האדום וירדפתו על הארץ ומאז לא ראיתי עוד את בן הבקר
 5 האדום: ויגדל בן הבקר השחור ההוא ותבא עמדו עגלת בקר
 (נקבה) ואראה והנה יצאו ממנו פרים רבים בצלמו וכדמותו וילכו
 6 אחריו: והפרה הראשונה היא יצאה מאת פני הפר הראשון ההוא
 לבקש את בן הבקר האדום (ההוא) ולא מצאה אותו ותצעק צעקה
 7 גדולה ותבקש אותו: ואראה בבא הפר הראשון ההוא וינחם אותה
 8 ולא צעקה עוד מן העת ההיא: ואחר זה ילדה פר לבן אחר ואחריו
 9 ילדה פרים רבים ופרות שחורות: ואראה בשנתי את הפר הלבן כי
 גם הוא יגדל ויהי לשור פר גדול ולבן ויצאו ממנו פרים רבים
 10 לבנים בדמותו: וגם המה ילדו פרים לבנים רבים בדמותם וילכו
 האחד אחר השני:

פז. LXXXVI. Cap.

1 שנית ראיתי בעיני בשנתי ואראה את השמים ממעל והנה
 ככב אחד נפל מן השמים ויקם ויאכל וירעה בין הפרים ההמה:
 2 אז ראיתי את הפרים הגדלים והשחרים והנה כלם החליפו את
 מכלאותיהם ואת מרעיהם ואת בני בקריהם ויחלו לתנות האחד
 3 עם השני: ועוד ראיתי במראה ואבט על השמים ואראה והנה
 ככבים רבים יורדים ונפלים מן השמים אצל הככב הראשון ההוא
 4 בין בני הבקר והפרים ויהיו עמדם וירעו ביניהם: ואביט עליהם
 ואראה והנה כלם הוציאו את ערותיהם כסוסים ויעלו על הפרות
 5 ותהרנה כלן ותלדנה אבים ונמלים וחמורים: ויחרדו כל הפרים
 ויגורו מפניהם וינשכו אותם בשניהם ויבלעו אותם וינחום בקרניהם:
 6 ויתחילו לאכול את הפרים ההמה ויחילו ויחרדו כל בני הארץ
 ויברחו מפניהם:

פז. LXXXVII. Cap.

1 שנית ראיתי אותם והנה כלם יתנחו ביניהם ויאכלו האחד
 2 את השני ותזעק הארץ: ואשא עוד הפעם את עיני אל השמים
 ואראה במראה והנה מן השמים יורדים בדמות אנשים לבנים אחד
 3 יצא מן המקום ההוא ושלשה עמדו: ושלשה ההמה אשר ירדו
 באחרונה אחזו אותי בידי ויקחו אותי מעל משפחת הארץ ויעלו

אותי על מקום גבה ויראו לי מגדל גבה על הארץ ותשפלנה [בעיני] 4
 כל הנבעות: ויאמרו אלי שב נא פה עד אשר תראה את כל אשר
 יבא על האבים ועל הנמלים ועל החמורים האלה ועל הככבים ועל
 הפרים כלם:

Cap. LXXXVIII. פח

ואראה את אחד מן הארבעה אשר ירדו בראשונה באחוז את 1
 הככב הראשון אשר נפל מן השמים ויאסר את ידיו ואת רגליו
 ויתן אותו בתוך העמק ויהי העמק הזה צר ועמוק נורא וחושך:
 2 וישלף האחד (מהם) את חרבו ויתן אותה אל האבים ואל הנמלים
 ואל החמורים ההמה ויחלו להכות האחד את השני ותרעד כל הארץ
 3 בעבורם: ויהי כאשר ראיתי במראה והנה אחד מן הארבעה אשר
 ירדו השליך [ ] מן השמים ויאסף ויקח את כל הככבים הגדולים
 אשר ערותיהם כערות הסוסים ויאסר את כלם בידיהם וברגליהם
 ויתן אותם בתהום הארץ:

Cap. LXXXIX. פט

ואחד מן הארבעה (ההמה) הלך אל [אחד מן] הפרים ההמה 1
 ויגלה לו סוד ויחרד חרדה גדולה והוא נולד פר ויהי לאדם ויעש
 לו תיבה גדולה וישב בתוכה ושלשה פרים ישבו עמו בתיבה
 2 ההיא וכס עליהם: ואשא את עיני שנית אל השמים ואראה נג
 גבה ועליו שבע ארבות והארבות האלה תשטפנה מים רבים אל תוך
 3 חצר אחד: ואראה עוד הפעם והנה מעינות הארץ נפתחו בחצר
 הגדול ההוא וינברו המים ויקבו מאד על הארץ ויכסו על כל
 4 החצר ההוא עד אשר כסו המים את כל אדמתו: וירבו עליו המים
 והחשך והקיטור ויהי כאשר ראיתי ממעל למים ההמה והנה התנשאו
 המים (ההמה) מעל החצר ההוא וישטפו ממעל להחצר ויקומו על
 5 הארץ: ויתאספו כל הפרים אשר בחצר ההוא עד אשר ראיתי אותם
 6 בהטבעם ויבלעו ויגועו בתוך המים ההמה: ותשט התיבה ההיא
 על המים וכל הפרים והאבים והנמלים והחמורים וכל הבהמה טבעו
 [כמים] על הארץ ולא יכלתי לראות אותם והמה לא יכלו להמלט
 7 ויגועו ויטבעו בתוך התהום: ועוד ראיתי במראה והנה סגרו הארבות
 על הגג הגבה ההוא ויסכרו מעינות הארץ ותהומות אחרים נפתחו:
 8 ויחלו המים לרדת אל תוכם עד אשר חרבה הארץ ותשב התיבה

9 והיא על הארץ ויחלף החושך ויהי אור: ויצא הפר הלבן ההוא
 אשר היה לאדם מן התיבה ההיא ושלשה הפרים עמדו ויהי הפר
 האחד מן שלשת הפרים ההמה לבן כמראה הפר ההוא ואחד
 (מהם) היה אדום כדם והאחד שחור [ויעזב אותם] הפר הלבן ההוא
 10 וילך מאתם: ויחלו להוליד את חיות היער ועופות השמים ויצא
 מהם (מכלם) חבר משפחות אריות ונמרים וכלבים וזאבים ותנים
 וחזירי יער ושועלים ושפנים וחזירים ואיות ודיות ואנפות ונשרים
 11 ועורבים ויולד ביניהם פר לבן: [וויריבו] ביניהם וינשך האחד את
 השני והפר הלבן ההוא הנולד ביניהם הוליד חמור יער ופר לבן
 12 עמדו ויפרה עצמו חמור היער וירכה במאד: והפר ההוא הנולד
 ממנו הוליד חזיר יער שחור ושה לבן וחזיר היער ההוא הוליד
 13 [חזירים] אחרים רבים והשה ההוא הוליד שתיים עשרה צאן: ויהי
 כאשר גדלו שתיים עשרה הצאן ויתנו את האחד אל החמורים
 והחמורים ההמה נתנו שנית את השה אל הזאבים ויגדל השה
 14 ההוא בין הזאבים: ויביא האדון את עשתי עשרה הצאן [אל השה
 ההוא] לשבת עמדו ותרעינה עמדו בין הזאבים ותרכנה ותחינה
 15 לעדרים רבים: ויפחדו הזאבים מפניהן ויציקו אותן וימיתו את
 ילדיהן וישליכו את ילדיהן אל יאור מים רבים ותזעקנה הצאן ההנה
 16 בעבור ילדיהן ותאנחנה אל אדוניהן: וימלט שה אחד מן הזאבים
 ויברח ויבא אל חמורי היער ואראה את הצאן נאנחות וצועקות
 ומתחננות אל אדונן בכל כחן עד אשר ירד אדוני הצאן לקול הצאן
 17 מחדרו הרם ויבא אליהן לראות אותן: ויקרא אל השה ההוא אשר
 נמלט מן הזאבים וידבר עמו אודות הזאבים כי יזכיר אותם לבל
 18 ינעו בצאנו: וילך השה אל הזאבים בדבר האדון וימצא שה אחר
 את השה ההוא וילך עמו וילכו שניהם יחדו אל משפחות הזאבים
 19 ההמה וידברו אליהם ויעידו בם לבל ינעו מעתה בהצאן: אז ראיתי
 את הזאבים והנה עוד הרבו לענות את הצאן בכל כחם ותזעקנה
 20 הצאן: ויבא אדונן אל הצאן ויחל להכות את הזאבים ההמה וילילו
 הזאבים במאד ותחרשנה הצאן ומן העת ההיא לא צעקו עוד:
 21 ואראה את הצאן בצאתן מבין הזאבים ותכחינה עיני הזאבים וילכו
 22 (הזאבים ההמה) לדרך אחרי הצאן בכל כחם: ואדון הצאן עמדן
 וינהל אותן ותלכנה כל הצאן אחריו ויאירו פניו ומראהו נורא
 23 ונשגב: וירדפו הזאבים אחרי הצאן עד אשר מצאו אותן על אחד

24 יאורות המים: ויחצה יאור המים ההוא ויעמדו המים לפנים מזה
 25 ומזה ויעביר אותן אדונן ויטיצב בין הצאן ובין הזאבים: ולא ראו
 עוד הזאבים ההמה את הצאן ותלכנה [הצאן] בתוך יאור המים
 ההוא והזאבים רודפים אחריהן וירוצו (הזאבים ההמה) אחריהן
 26 ביאור המים ההוא: ויהי כאשר ראו את אדוני הצאן וישבו לברח
 מפניו וישבו המים ויהיו כמקדם ויגבהו המים וירומו במאד ויכסו
 27 את הזאבים ההמה: ואראה כאשר טבעו כל הזאבים הרדפים אחרי
 28 הצאן ויגעו: ותעלינה הצאן מן המים (ההמה) ותצאנה אל המדבר
 אשר אין שם מים ותפקחנה את עיניהן ותראנה ואראה את אדוני הצאן
 (כי הוא) רועה אותן ויתן להן מים ועשב והשה ההוא הלך לפניהן
 29 לנחותן: ויעל השה ההוא על ראש סלע גבה וישלחתו אדון הצאן
 30 אליהן: ואראה אחר זה את אדוני הצאן עומד לפניהן ומראהו
 31 נורא ונשגב ותחרדנה כל הצאן מפניו: ותרעדנה ותפחדנה כלן
 מפניו ותצעקנה על השה ההוא (אשר היה עמדו) אל השה השני
 אשר היה ביניהן לאמר לא נוכל (לעמד) לפני אדוננו להביט בפניו:
 32 וישב השה ההוא אשר נחם ויעל על ראש הסלע ותחשכנה עיני
 הצאן ותסורנה מן הדרך אשר הראה להן והשה ההוא לא ידע:
 33 ויקצף עליהן אדון הצאן קצף גדול במאד ויודע זאת אל השה
 ההוא וירד מעל ראש הסלע ויבא אל הצאן וימצא את רובן כי
 34 חשכו עיניהן ותסורנה מדרכו: ויהי בראותן אותו ותפחדנה ותרעדנה
 35 מפניו ותאכנה לשוב אל מכלאותיהן: ויקח השה ההוא עמדו עוד
 שיות אחרים ויבא אל הצאן אשר סרו ויחל להמיתן ותחרדנה כל
 הצאן מפניו וישב השה ההוא את הצאן אשר סרו מן הדרך
 36 ותשובנה אל מכלאותיהן: ואראה במראה הזה בהיות השה ההוא
 לאיש ויבן בית אל אדון הצאן ואת כל הצאן הביא אל הבית
 37 ההוא: ואראה כאשר מת השה ההוא אשר פגש את השה המנחל
 את הצאן ואראה עד אשר גועו כל הצאן הגדולות ותעמדנה
 הקטנות על מקומן ותבואנה אל שדה מרעה ותקרבנה אל נחל מים:
 38 ויפדד מהם השה ההוא אשר היה לאדם ואשר נחלם ויגעו
 39 ותבקשנה אותו כל הצאן ותצעקנה עליו צעקה גדולה: ואראה
 כאשר החשו מצעקתן אודות השה ההוא ותעברנה את נחל המים
 ההוא ותקומנה שיות אחרות לנהל אותן תחת המתות ותנחנה אותן:
 40 ואראה כאשר באו הצאן אל מקום יפה וארץ נחמדה ומשבחה

לבן ההוא
 יהיה הפר
 הוא ואחד
 ללבן ההוא
 מים ויצא
 ים ותנים
 ת ונשרים
 האחד את
 ופר לבן
 הוא הנולד
 הוא הוליד
 צאן: ויהי
 החמורים
 יגדל השה
 [אל השה
 ה ותהינה
 וימיתו את
 צאן ההנה
 מן הזאבים
 וצועקות
 לקול הצאן
 ההוא אשר
 אותם לכל
 שה אחר
 ות הזאבים
 אז ראיתי
 ותצעקנה
 המה וילילו
 צעקו עוד:
 אבים וילכו
 הצאן עמדן
 אהו נורא
 על אחד

ואראה כאשר שבעו הצאן והבית ההוא עמד בתוכן בארץ הנחמדה:
 41 ולפעמים נפקחו עיניהן ולפעמים נסמאו עד אשר עמד שה אחר
 42 וינהל אותן וישב את כלן ותפקחנה עיניהם: ויחלו הכלבים והשעלים
 וחזירי היער לקצות בצאן ולאכל אותן ויעמד שה אחר (אדון הצאן)
 43 איל אחד מביניהן לנחותן: ויחל האיל ההוא לגוף את הכלבים
 ואת השועלים ואת חזירי היער ההמה מזה ומזה עד אשר הכרית
 44 את כלם: ויפקה השה ההוא את עיניו וירא כי עזב האיל (ההוא)
 אשר בין הצאן את כבודו ויחל לרמס את הצאן (ההוא) [ברגליו]
 45 ולדרך עליהן ולא הלך בדרכי יושר: וישלח אדון הצאן את השה
 ההוא אל שה אחר וינשא אותו להיות לאיל ולהנחות את הצאן
 46 תחת השה ההוא אשר עזב את כבודו: וילך אליו וידבר עמנו לבדו
 וינשא אותו לאיל ויעשה אותו לנגיד ומנהל על הצאן ובכל זה
 47 הציקו הכלבים ההמה אל הצאן: וירדף האיל הראשון את האיל
 השני ההוא ויקם האיל השני (ההוא) ויברח מפניו ואראה כאשר
 48 הפילו הכלבים ההמה את האיל הראשון: ויקם האיל השני ההוא
 וינהל את בני הצאן וילד האיל ההוא צאן רב וישכב ויקם שה
 49 קטן תחתיו לאיל ויהי לנגיד ומנהל אל הצאן (ההוא): ותגדלנה
 ותרכנה הצאן ההמה ויחרדו ויברחו כל הכלבים והשעלים וחזירי
 היער מפניו ויגף האיל ההוא את כל החיות ויהרגן ולא יכלו עוד
 50 החיות ההנה בין הצאן ולא חמסו עוד מהן דבר: ויהי הבית
 ההוא גדול ורחב במאד ויבנו אל הצאן מגדל גבה על בית אדוני
 הצאן וישפל הבית ההוא אך המגדל היה רם וגבה וישכן אדוני
 51 הצאן בתוך המגדל ויערך לפניו שלחן מלא: ואראה את הצאן כי
 סרו שנית ותלכנה בדרכים רבים ותעזבנה את ביתן ההוא ויקרא
 אדוני הצאן אל אחדות מתוכן וישלח אותן אל הצאן וימיתון הצאן:
 52 ותמלט אחת מהן ולא הומתה ותברח ותצעק על הצאן ותבקשנה
 להמיתה ויציל אותה אדוני הצאן מידן (הצאן) ויעליה וישיב אותה
 53 עמנו: וישלח שיות רבות אחרות אל הצאן (ההנה) כי תעידנה בהן
 54 ותיללנה עליהן: ואראה אחר זה והנה עזבו את בית אדוני הצאן
 ואת מגדלו ותחשכנה עיניהן ותסרנה מדרכו ואראה והנה שלח
 (עליהן) אדוני הצאן מכות רבות בכל עדריהן עד אשר קראו הצאן
 55 [אל האדון] בעבור המכות ותשבנה אליו (למקומו): ויעזבן בידי
 האריות והנמרים והזאבים והתנים ובידי השועלים וכל חיות [השדה]

56 ויחלו חיות השדה לטרף את הצאן (ההנה): ואראה כאשר עזב את
 ביתן ההוא ואת מגדלן ויתן אותן (כלן) בידי האריות לטרף אותן
 57 ולאכל את בשרן ובידי כל החיות: ואנכי החלתי לצעק בכל כחי
 ואקרא אל אדוני הצאן ואראה לו את הצאן כי תאכלנה מכל חיות
 58 השדה: אך הוא החשה בראותו זאת וישמח על אשר תאכלנה
 59 ותבלענה ותגזלנה ויעזב אותן למאכל בידי כל חיות השדה: ויגרש
 את הצאן [מפניו] ויקרא לשבעים רועים לרעות אותן ויאמר אל
 הרועים ואל נעריהם לאמר כל אחד ואחד בכם ירעה מעתה את
 60 הצאן וכל אשר אצוה אתכם תעשו: ומסרתי אותן לכם במספר
 והגדתי לכם מי מהן תאבד ואותה תאבדון ויתן את הצאן בידם:
 61 ויקרא אל [המלאך] השני ויאמר אליו לאמר ראה והתבונן נא על
 כל אשר יעשו הרועים עם הצאן כי יאבדו מהן יותר מאשר צויתים:
 62 וכל אבדה וכליון אשר יעשה בידי הרועים כתב [בספר] כמה
 יאבדו במצותי וכמה יאבדו ברצונם וכתבת (עליהם) את אשר
 63 יכרית כל אחד מן הרועים: וקראת לפני במספר כמה האבידו
 ברצונם וכמה נתנו להם לאבד למען תהיה לי להם לעדה ולמען
 אדע את כל מעשי הרועים ולהשיב להם וראית את כל מעשיהם
 64 אם ישמרו את מצותי ואם לא: אך המה לא ידעו מזה דבר ואתה
 לא תניד להם ולא תיסרם רק כתב [לך] את כל אשר יאבדו הרועים
 65 כל אחד ואחד במועדו והבא לפני את הכל: ואראה כאשר רעו
 הרועים בזמנם ויחלו להמית ולאבד יתר הרבה מאשר צוו ויעזבו
 66 את הצאן בידי האריות: ויאכלו ויבלעו האריות והנמרים את מרבית
 הצאן וחזירי היער אכלו עמדם וישרפו את המנדל ההוא ואת הבית
 67 (ההוא) החריבו: ואתעצב במאד על המנדל כי נחרב ועל בית הצאן
 ואחר זה לא ראיתי עוד את הצאן ואת בואן אל הבית ההוא:
 68 ויתנו הרועים ונעריהם את הצאן אל כל החיות לאכול אותם ויקח
 כל אחד (ואחד מהם) במספר והשני כתב בספר את אשר יאבד כל
 69 אחד ואחד מהם: ויאבדו כלם וימיתו יתר הרבה מאשר צוו ואחל
 70 לבכות ואילל הרבה במאד על אודות הצאן: ואראה במראה את
 הסופר ההוא והנה הוא כתב אחת לאחת את כל אשר נאבדו
 בידי הרועים ההמה בכל יום ויבא את כל הספר הזה אל אדוני
 הצאן וישם אותו לפניו ויראהו את כל אשר עשו ואת כל אשר
 71 האביד כל אחד (ואחד) מן הרועים וכל אשר נתנו להאבד: ויקרא

הספר לפני אדוני הצאן ויקח את הספר בידו ויקרא בו ויחתם
 72 אתו ויניחחו למשמרת: אז ראיתי את הרועים רועים שתיים עשרה
 שעות והנה שלש מן הצאן ההנה שבו ותבואנה ותחלנה לבנות את
 כל אשר נפל מן הבית ההוא ויפריעו אותן הזירי היער ולא יכלו:
 73 ותחלנה לבנות שנית כמקדם ותקימנה את המנדל ההוא ויקרא
 בשם המנדל הרם ותחלנה לערך שנית שלחן לפני המנדל אך כל
 74 הלחם אשר עליו טמא היה ולא טהר: ועל הכל סמואות היו עיני
 הצאן ועיני רועיהן ולא ראו ותנתננה רכות במאוד בידי הרועים
 75 להכרית אותן וירמסו ברגליהם על הצאן ויאכלו אותן: ואדוני הצאן
 החשה עד אשר נפצו כל הצאן על פני השדה ויתערבו ביניהן ולא
 76 הצילו אותן מידי החיות: [והאיש] ההוא אשר כתב את הספר
 הביא אותו אל מושבות אדוני הצאן ויראהו לו ויקראהו לפניו
 ויבקש ויתחנן לפניו בעדן בהראותו לו את כל מעשי הרועים ויעיד
 77 לפניו על כל הרועים: ויקח את הספר וישם אותו לפניו ויצא:

Cap. XC. ז

1 ואראה עד העת אשר רעו אותן שבעה ושלשים רועים כלם
 כלו את זמניהם כהראשונים ואחרים לקחו אותן בידיהם לרעותן
 2 (בזמניהם) כל רועה בזמנו: אז ראיתי במראה והנה כל עוף השמים
 יבא הנשרים הדאיות האנפות והעורבים והנשרים הביאו את
 (העופות) כלם ויחלו לאכל את הצאן וינקרו את עיניהן ויאכלו את
 3 בשרן: ותצעקנה הצאן כי כל העוף אכל את בשרן ואילל ואצעק
 4 בשנתי על הרועים ההמה אשר רעו את הצאן: ואראה כאשר נאכלו
 הצאן מן הכלבים ומן הנשרים ומן האנפות ולא השאירו להן כל
 5 בשר ועור וגידים ורק עצמותיהן לבדם השאירו להן וגם עצמותיהן
 6 נפלו לארץ ותמעטנה הצאן: ואראה עד העת אשר רעו אותן שלשה
 7 ועשרים רועים ובזמניהם השלמו שמנה וחמשים מועדים: וטלאים
 קטנים נולדו מן הצאן הלבנות ההנה ויפקחו את עיניהם ויראו
 7 ויצעקו אל הצאן: ולא ענו אותם הצאן דבר ולא שמעו את אשר
 8 דברו אליהן ותהינה כחרשות ועיניהן סמואות במאוד: ואראה
 במראה את העורבים עמים על הטלאים (ההמה) ויקחו את אחד
 9 מן הטלאים האלה ואת הצאן טרפו ויאכלו אותן: ואראה כאשר
 צמחו קרנים אל הטלאים וינדעו העורבים את קרניהם ואראה עוד

כאשר צמח קרן אחד גדול אל אחת מן הצאן ותפקחנה עיניהן:
 10 ותרא אחריהן והנה נפקחו עיניהן ותצעק אל הצאן ויראו אותה
 11 בני הצאן ותרוצנה כלן אליה: ועם כל זה טרפו הנשרים והדאיות
 והעורבים והאנפות את הצאן עד העת ההיא ויעטו עליהן ויאכלו
 12 אותן ותחשנה הצאן אך בני הצאן הלילו ויצעקו במאד: וילחמו
 13 ויריבו העורבים עמדם ויבקשו לשבר את קרנו ולא יכלו לו: ואראה
 עד אשר באו הרועים והנשרים והדיות והאנפות ההמה ויקראו אל
 העורבים כי ישברו את קרן הטלא ההוא ויריבו וילחמו עמדם אך
 14 הוא לחם בם ויצעק לעזר כי יבא אליו: ואראה עד אשר בא
 האיש ההוא אשר כתב את שמות הרועים ואשר הביא אותם לפני
 אדוני הצאן ויעזר את הטלה ההוא ויראה לו את הכל וכי יבא
 15 עזרו: ואראה כאשר בא אליהם אדון הצאן ההוא בזעם אפו ויגסו
 16 כל הרואים אותו ויפלו כלם (בצלו) לפניו: ויתקבצו כל הנשרים
 והאריות והעורבים והאנפות ויביאו עמדם את כל חית השדה ויבאו
 17 כלם יחד ויעזרו לגדע את קרן הטלה ההוא: ואראה כאשר בא
 האיש ההוא אשר כתב את הספר כדבר האדון ויפתח את ספר
 האבדן ההוא אשר האבידו שנים העשר הרועים האחרונים ההמה
 וישם אותו לפני אדון הצאן כי הרבו לאבד מן הראשונים אשר
 18 לפניהם: ואראה עד אשר בא אליהם אדון הצאן ואת מטה הזעם
 לקח בידו ויך את הארץ ותבקע (הארץ) ויפלו כל החיה והעוף
 19 מעל הצאן ההנה וישבעו בארץ ותכס עליהם: ואראה כאשר נתנה
 חרב גדולה על הצאן ותצאנה הצאן אל חיות השדה ההנה להמיתן
 20 ותנס כל החיה ועוף השמים לפניהם: ואראה כאשר הקם כסא
 בארץ הנחמדה וישב עליו אדון הצאן ויקח את כל הספרים
 21 החתומים ויפתח את הספרים ההמה לפני אדון הצאן: ויקרא האדון
 אל שבעה הלבנים הראשונים ויצו [להם] להביא לפניו [את כל
 הככבים] מן הככב הראשון ההלך לפני הככבים ההמה אשר
 ערותיהם כערות הסוסים ו[את הככב הראשון] אשר נפל בראשונה
 22 ויביאו את כלם לפניו: ויקרא אל האיש הכותב לפניו והוא אחד
 מן שבעת הלבנים ויאמר אליו קח את שבעים הרועים האלה אשר
 בידם נתתי את הצאן ויקחו אותן וימיתו מהן רבים מאשר צויתי
 23 אותם: ואראה והנה כלם אסורים ויעמדו כלם לפניו: ויהי המשפט
 24 בראשונה על הככבים וישפטו ויצאו הטאים וילכו אל מקום המשפט

וישליכו אותם אל תוך עמק מלא להבות אש ומלא עמודי אש :
 26 וישפטו שבעים הרועים ההמה ויצאו חטאים וישליכו אותם אל
 26 עמק האש ההוא : ואראה בעת ההיא והנה עמק כזה המלא אש
 נפתח בתוך הארץ ויביאו את הצאן הסמואות ההנה וישפטו את
 כלן ותצאנה חטאות וישליכו אותן אל עמק האש ההוא ותשרפנה
 27 ויהי העמק ההוא מימין הבית ההוא : ואראה את הצאן בהשרפן
 28 וישרפו [גם] עצמותיהן : ואקום לראות כאשר הליטו את הבית הישן
 ההוא וישאו את כל העמודים ואת כל הקורות ואת כל צעצועי
 הבית ההוא הליטו עמדם וישאו אותם ויניחום באחד המקומות
 29 בימין הארץ : ואראה כאשר הביא אדון הצאן בית חדש גדול וגבה
 מן הראשון (ההוא) ויקם אותו על מקום הראשון אשר הליטו אותו
 וכל עמודיו חדשים וצעצועים חדשים וגדולים מן הראשונים הישנים
 30 אשר הוציא ותבאנה כל הצאן בתוכו : ואראה את כל הצאן אשר
 נשאר ואת כל החיות אשר על הארץ ואת כל עוף השמים כאשר
 נפלו וישתחוו לפני הצאן ויתחננו להן וישמעו אל כל דבריהן :
 31 ואחר זה לקחו אותי שלשה לבושי הלבן אשר העלו אותי לפני זה
 בידי וכאשר אחז המלה בידי העלוני ויושיבו אותי בין הצאן ההנה
 32 טרם נהיה המשפט : וכל הצאן היו לבנות וצמרן גדול וטהר :
 33 וכל האובדות והנפזרות ההנה וכל חית השדה וכל עוף השמים
 התאספו בבית ההוא וישמח אדון הצאן שמחה גדולה כי הטיבו כלן
 34 את מעשיהן ותשובנה אל ביתו : ואראה עד אשר הניחו את החרב
 ההיא אשר נתנה אל הצאן וישיבו אותה אל ביתו ויחתמו אותה לפני
 האדון ותבאנה כל הצאן בבית ההוא ולא הכיל [הבית] אותן :
 35 ותפקחנה עיני כלן ותראנה את הטוב ולא אחת היה ביניהן אשר
 36 לא ראתה : ואראה והנה הבית גדל ורחב במאד : ואראה והנה
 37 נולד פר אחד לבן וקרנותיו גדולות ויפחדו כל חית השדה וכל עוף
 38 השמים מפניו ויחננו לפניו בכל עת : ואראה עד אשר נחלפו כל
 משפחותיהן ותהינה כלן פרים לבנים והראשון מביניהם היה (הדבר
 דבר ויהי הדבר ההוא) לחיה גדולה במאד ותהינה לו קרנים גדולות
 ושחורות על ראשו וישמח אדון הצאן עליהן ועל כל הפרים :
 39 ואישן ביניהם ואיקץ ואראה את הכל : זה הוא המראה אשר ראיתי
 40 בשנתי וכאשר הקצתי ברכתי את אדון הצדק ואתן לו שבת :
 41 ואבך (אחר זה) בכי גדול ולא קמו דמעתי עד אשר לא יכלתי

נשא ובכל העת ההיא (אשר ראיתי) נגרו דמעותי על המראה אשר
ראיתי כי הכל יבא זיקוים ואת כל מעשי האדם לפרטיהם הראו
לי: ואזכר בלילה ההוא גם את חלומי הראשון וגם עבורו בכיתי
ואחרד בראותי את המראה הזה:

ACHTZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. XCI. צא

ועתה מתושלח בני קרא אלי את כל אחיך ואספה לי את
כל בני אמך כי הדבר קורא אלי והרוח שפכה עלי למען אראה
לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים: וילך מתושלח ויקרא
אליו את כל אחיו ויאסף את כל בני משפחתו: וידבר אל בניו
על הצדק ויאמר שמעו בני את כל דברי אביכם והאזינו את דבר
פי העידותי בכם אהובי ואניד לכם אהבו את הצדק והלכתם
בדרכיו: ואל תקרבו אל הצדק בלב ולב ואל תתחברו עם כבדי
הלב רק לכו בני בדרך הצדק והוא ינחה אתכם בדרכים טובים
ואל הצדק תתחברו: ידעתי כי גדול יהיה השד על הארץ אך
משפט גדול יבא עליה ויתם כל החמס ויעקר משרש וכל תקומתו
תחלף: ועוד הפעם יבא החמס על הארץ וכל מעשי החמס ומעשי
העשק והרשע ישובו שנית: וכאשר יגדל החמס והחטאת והחרפה
והעשק וכל המעשים ויפרץ המרד והרשע והטמאה אז יבא עליהם
כלם משפט גדול מן השמים ויצא האדון הקדוש בעברה וזעם
לעשות משפט על הארץ: בימים ההמה יעקר העשק משרשיו ושרשי
החמס והתרמית מתחת השמים: ויאבדו כל צלמי הגוים והמנדלים
באש ישרפו ויכריתו אתם מעל פני הארץ וישלכו אותם אל שאול
אש ויכרתו בזעם ומשפט גדול לעולם: אז יקום הצדיק משנתו
ותקום גם החכמה ותנתן להם: ואחר זה יעקרו שרשי החמס ויאבדו
החטאים בחרב ושרשי החורפים יעקרו בכל אשר הם וחורשי חמס
והחורפים בחרב ינועו: ואחר זה יבא שבוע אחר [שבוע] השמיני
[הוא שבוע] הצדק וחרב תנתן לו לעשות משפט צדק אל פועלי
האון וינתנו החוטאים בידי הצדיקים: וכאחריתם ירכשו להם בתים
בצדקתם ויבנה בית אל המלך הגדול לתפארת עד העולם: ואחר זה

בשבוע התשיעי יגלה משפט צדק לכל העולם ויחלפו כל מעשי
 הרשעים מעל פני כל הארץ ויכתבו לאבדון עולם וכל [בני] האדם
 ינהרו אל דרך הישר: ואחר זה בשבוע העשירי בחלק השביעי בו
 יהיה משפט עולם על העירים הגדולים אשר יצאו מבין המלאכים
 ועל השמים לעולם: אז יעברו ויחלפו השמים העליונים ויראו שמים
 חדשים וכל צבא השמים יאירו שבעתים לעולם: ואחר זה יבואו
 שבועות רבים בלי מספר עד העולם בטוב ובצדק ומעתה לא תזכר
 עוד החטאת עד העולם: ועתה העדותי בכס בני ואראה לכם את
 דרכי הצדק ואת דרכי הרשע והראיתים לכם עוד הפעם למען תדעו
 את אשר יבא: ועתה שמעו בני ולכו בדרכי הצדק ואל תלכו בדרכי
 הרשע כי כל ההלכים בדרכי החמס יכרתו לעולם:

NEUNZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. XCII. צב

כתוב מאת חנוך הסופר [הכותב] תורת החכמה המחללה
 בפי כל אדם והשופטת את כל הארץ אל כל בני אשר ישבו על
 הארץ ואל דורות האחרונים אשר יעשו את הישר וירדפו את
 השלום: אל תרגז רוחכם על הזמן כי ימים נתן הקדוש והגדול
 אל הכל: ויקום הצדיק משנתו ויעבר בדרכי הצדק וכל דרכו ומהלכו
 יהיה בטוב ובחסד לעולם: ויחון את הצדיק ויתן לו צדק וממשלה
 לעולם ויחיה בטוב ובצדק וילך באור עולם: והחטאת תאבד בחשך
 עד העולם ולא תראה עוד מן היום ההוא עד העולם:

Cap. CXIII. צג

ואחר זה החל חנוך לספר מן הספרים: ויאמר חנוך על
 בני הצדק ועל בחירי העולם ועל נטע הצדק והיושר הנני מדבר
 עמכם ואנכי חנוך אודיע לכם בני את אשר נראה לי בחזיון השמים
 ואת אשר אדע מדברי המלאכים הקדושים ואשר הכרתי מעל לוחות
 השמים: ויחל חנוך לספר מן הספרים ויאמר אנכי הנני השביעי
 [לאדם] נולדתי בשבוע הראשון בעת אשר נעצרו משפט וצדק:
 ואחרי בשבוע השני תקום רשעה גדולה ותצמח התרמית בו יבא

הקץ הראשון ואחרי אשר יעבר יגדל החמס ובו ינצל איש אחד
 5 אשר ישים חוק אל ההוטאים: ואחר זה בסוף השבוע השלישי יבחר
 6 איש לנטע משפט צדק ואחריו יצמח נטע הצדק לעולם: ואחר זה
 בסוף השבוע הרביעי יראו מראות הקדושים והצדיקים ובריתו
 7 לדור ודור ונחלה תנתן להם: ואחר זה בסוף השבוע החמישי יבנה
 8 בית לתפארת ולמלוכה עד העולם: ואחר זה בשבוע הששי יעורו
 כל אשר יחיו בו ויסירו כלם את לבם מן החכמה ובו יעלה איש
 ובסופו ישרף בית המלוכה באש ובו תנפץ כל משפחת גזע בחירו:
 9 ואחר זה בשבוע השביעי יקום דור תהפוכות ורבים יהיו מעשיו וכל
 10 מעשיו תהפוכות: ובסופו יגמלו הבחירים והצדיקים ממטע הצדק לעולם
 11 בהנתן להם שבעתים תורת כל היצירה: כי מי הוא זה בן האדם
 אשר יוכל לשמוע את קול הקדוש ולא יחרד ומי ידע את מחשבותיו
 12 ומי יוכל לדעת את כל חקות השמים: ומי הוא זה אשר יוכל
 לדעת את מעשי השמים ומי תכן את רוחו ואת נפשו ומי יוכל
 לספר אותם מי עלה [שמים] ויראה את כל כנפותיהם ויתבונן ויוכל
 13 לעשות כמהם: ומי (הוא זה מכל האדם אשר) יוכל להבין את
 14 רוחב הארץ ואת ארכה ואל מי הראה את מדת כלם: היש איש
 אשר יוכל להבין את רחב השמים ואת גבהם ועל מה נוסדו ומה
 רב מספר הככבים ואפוא ינוחו המארות כלם:

Cap. XCIV. צד

1 ועתה הנני אמר לכם בני אהבו את הצדק ולכו בו כל דרכי
 2 הצדק ראויים להבחר ודרכי החמס יכלו מהר ויאבדו: ויגלו דרכי
 החמס ודרכי המות אל אנשים ידועים מן הדור ההוא ויתרחקו
 3 מהם ולא ילכו בהם: ועתה הנני אמר לכם הצדיקים אל תלכו בדרכי
 רשע וחמס ולא בדרכי המות ואל תקרבו אליהם למען לא תאבדו:
 4 רק בקשו צדק ובחרו לכם חיים טובים ולכו בדרכי השלום למען
 5 תחיו ותתענגו: ואת דברי תשמרו (במחשבות לבבכם) ולא ימחו
 מעל [לוח] לבכם ידעתי כי יחטיאו ההוטאים את בני האדם להרע
 את החכמה ולא תמצא לה כל מקום וכל עצה לא תחסר להם:
 6 אוי להם הבונים [בתי] חמס ורשע וישימו תרמית מוסדם כי פתאם
 7 יכרתו ואין שלום להם: אוי להם הבונים בתיהם בלא צדק כי יעקרו
 מן היסוד ובחרב יפלו ואוצרי כסף וזהב יכרתו מהר במשפט:

8 אוי לכם העשירים כי בעשרכם במחתם אך את חילכם תעזבו כי
 9 לא זכרתם את העליון בימי עשרכם: ותעשו נבלה וחמס לכן
 10 הקדשתם ליום שפך דם וליום השך וליום משפט גדול: כזאת הנני
 אומר אליכם והודעתי לכם כי יוצרכם ישחית אתכם ועל מפלתכם
 11 לא יהיה מרחם ועושיכם ישמח בהאבדכם: וכימים ההמה יהיו
 צדיקיכם לחרפה אל החוטאים והרשעים:

Cap. XCV. צה

1 מי יתן (והיו) עיני (עבי) מים ואבכה עליכם וכמים אשפך
 2 דמתי ואנוח מיגון לבי: מי נתן לכם [לזרוע] שנאה ולעשות רעה
 3 המשפט ימצא אתכם החטאים: אל תפחדו צדיקים מפני החוטאים
 כי עוד יתן יהוה אותם בידכם לעשות בהם משפט כאשר חפצתם:
 4 אוי לכם החוברים חברים (מבלי להפר) כל מרפא תרחק מכם בעבור
 5 חטאתם: אוי לכם העושים רעה לאחיכם כי כפי מעשיכם יגמל
 6 לכם: אוי לכם עדי שקר ואנשי מרמה כי מהר תאבדו: אוי לכם
 7 החטאים הרודפים את הצדיקים כי יגמל לכם ואתם אנשי חמס
 תרדפו ויקשו את עלם עליכם:

Cap. XCVI. צו

1 קוו צדיקים כי מהר יכרתו החטאים לפניכם ומשלתם עליהם
 2 כאשר חפצתם: וכיום מצוקת החטאים ירומו בניכם ויעלו [אכר]
 כנשרים ותנביהו מדיה קנכם וכשפנים תעלו ותכואו במחלות העפר
 ובנקרות הצורים לעולם לפני הרשעים והמה יאנחו וילילו לפניכם
 3 כשעירים: ואתם אל יצר לכם בצרתכם כי רפואה [קרוכה] לכם אור
 4 בהיר יאיר לכם ושמע מנוחה תשמעו מן השמים: אוי לכם חטאים
 כי בעשרכם תתדמו אל הצדיקים אכן גם לבבכם יניד לכם כי
 5 חוטאים אתם והדבר הזה יעיד עליכם זכרון רשעהכם: אוי לכם
 האוכלים הלב חטה והשותים דשן (שרשי) המבוע ותרמסו את
 6 הדלים בכחכם: אוי לכם השותים מים בכל עת כי מהר יגמל
 לכם וחרבתם ויבשתם על אשר עזבתם את מקור [מים] החיים:
 7 אוי לכם העושים חמס ותרמית (וגדופים) זכרונכם יעלה לכם לרעה:
 8 אוי לכם עריצים הדורכים את הצדיק בכח כי בא יבא יום
 מפלתכם ויום משפטכם ואל הצדיקים יבואו (בימים האלה) ימים
 רבים וטובים:

Cap. XCVII. צו

1 האמינו צדיקים כי החטאים יהיו לחרפה ויאבדו ביום המשפט
 2 וידעתם כי העליון חפץ להכרית אתכם והמלאכים ישמחו כאשר
 3 תאבדו: מה תעשו חטאים ואי תברחו ביום המשפט ההוא כאשר
 4 תשמעו את (דברי) תפלת הצדיקים: ולא יהיה גורלכם כגורל
 הצדיקים הדבר הזה יהיה לכם לעדה כי חברים הייתם אל
 5 החטאים: וכימים הזהמה תעלנה תפלות הצדיקים אל האדון ולכם
 6 נכונו ימי משפט: וכל דברי החמס אשר עשיתם יקראו לפני הגדול
 6 והקדוש וחפרו פניהם ויזרה כל מעשה חמס: אוי לכם אשר בים
 7 ואשר ביבשה כי נפקדתם לרעה: אוי לכם האוצרים כסף וזהב ולא
 בצדק ותאמרו עשינו עשר ויהיו לנו אצרות ונאסף את כל אשר
 8 חפצנו: ועתה נעשה את כל אשר יזמנו כי כסף אצרנו אצרותנו
 9 מלאנו ורבים (כמים) חרשי בתינו: וכמים רבים ימס שקרכם עשרכם
 יעזב אתכם מהר ולא ישאיר לכם שארית כי בחמס עשיתם את כל
 אלה ואתם תהיו לקללה גדולה:

Cap. XCVIII. צח

1 ועתה הנני נשבע לכם החכמים והכסילים כי רבות תראו
 2 בארץ: כי יתר על הנשים תשימו עליכם עדיים ושלל צבעים יתר
 מן העלמות זהב וכסף וארגמן (ומגדנות) ובכל תפארתם וגדלם
 3 וממשלתם וכבודם ימסו כמים: תורה וחכמה אין בהם ולכן יאבדו
 עם אצרותיהם יחד ועם כל תפארתם וכבודם ימותו בחרפה ועני
 4 גדול ונפשם תקלע אל תנור אש: הנני נשבע לכם חטאים כי
 כאשר לא היה הר לעבד וגם לא יהיה ולא נבעה אמה לאשה כן
 לא שלחה החטאת על הארץ רק האנשים לבדם יצרו אותה וכל
 5 עושיה יהיו לקללה גדולה: ורחם משכיל לא נתן אל האשה רק
 6 בגלל פעל כפיה תמות בלי בנים: והנני נשבע לכם חטאים ב[שם]
 הקדוש והגדול כי כל מעשיכם הרעים גלויים המה בשמים ודרכי
 7 רשעתכם לא נסתרו ולא נחבאו: אל תדמו בנפשכם ואל תאמרו
 בלבבכם לאמר לא נדע ולא נראה כי כל החטאים יכתבו בכל יום
 8 לפני האלהים בשמים: הנה עתה ידעתם כי כל רשעתכם אשר
 9 הרשעתם יכתב בכל יום עד יום משפטכם: אוי לכם האוילים כי
 באולתכם תאבדו אל החכמים לא תשמעו ואת הטוב לא תבקשו:

10 ועתה דעו כי נכונים אתם ליום אכדון ואתם החטאים אל תקוו
 לחיות רק תלכו ותמותו ולא תדעו כפר היו נכונים ליום המשפט
 11 הגדול וליום מצוקה וחרפה גדולה לנפשכם: אוי לכם ערלי לב
 העושים רעה ואוכלים דם מאין תאכלו בטוב ותשתו ותשבועו מכל
 הטוב הלא באשר שם אדוננו העליון לרוב על הארץ אין שלום
 12 לכם: אוי לכם האוהבים את דרכי החמס מדוע תקוו לטוב דעו כי
 תנתנו בידי הצדיקים והמה יכריתו את צואריכם וימיתו אתכם ולא
 13 ירחמו עליכם: אוי לכם השמחים למצוקת הצדיקים כי לא תאספו
 14 אלי קבר: אוי לכם כי תסכלו את דברי הצדיקים ולא תהיה לכם
 16 כל תקוה לחיים: אוי לכם הכותבים דברי שקר ודברי רשע ויכתבו
 את כזביהם למען ישמעו להם ולמען לא תשכח האולת אין שלום
 להם רק ימותו פתאם:

Cap. XCIX. צט

1 אוי להם (לאלה) העשים רשע ישבחו את דברי השקר ויכבדו
 2 [לכן] תאבדו ולא תראו חיים טובים: אוי לכם ההפכים את דברי
 הצדק ויעזבו חוק עולם ויהיו לחטאים את אשר לא היו מעולם
 3 לכן ירמסו לארץ: הכנו צדיקים לימים ההמה לשאת תפלות זכרון
 וערכו אותן לעדה לפני המלאכים למען ישימו את חטאת הרשעים
 4 לפני העליון לזכרון: בימים ההמה ינועו העמים ומשפחות נזים
 5 יתנשאו ביום הכליון: ובימים ההמה אתן לנשים רחם משכיל את
 עולליהם ירטשו ואת בניהם ידיחו מפניהם הרות תפילנה את פרי
 בטנן ואת עולליהם תשליכנה ולא תאספנה אותם אליהן ועל אהוביהן
 6 לא תרחמנה: עוד הנני נשבע לכם חוטאים כי ליום שפך דם וכליון
 7 נצח הוכנה החטאת: וישתחוו אל האבנים (ואחרים) יעשו [להם]
 פסלי זהב וכסף עץ ואבן ואחרים ישתחוו אל הרוחות הטמאות
 ואל השעירים ובכל היכלי האלילים וכל תשועה לא ימצאו בהם:
 8 וירשעו בזדון לבם ותעורנה עיניהם בפרד לבם ובמראות חלומותיהם:
 9 בהם יסכלו וירב פחד לבם בעשותם את כל מעשיהם בשקר וישתחוו
 10 לאבן [לכן] יאבדו בלם: ובימים ההמה מאשרים יהיו כל המקבלים
 את דבר החכמה ויודעיה וכל העושים את מצות העליון וילכו בדרכי
 11 הצדק לא ירשיעו עם הרשעים כי המה ימלטו: אוי לכם המפיצים
 12 את הרעה בין אחיכם כי בשאול תמותו: אוי לכם מיסדי חטאת
 13 ותרמית והשופכים רוח ממר על הארץ כי בזה יסופו: אוי לכם

הכונים בתיכם ביגיע אחרים ותהי כל הבניה לבני חטאת ואבני
 14 (רשע) והנני אומר לכם כי אין שלום לכם: אוי לכם המשליכים
 את מנת מדת אבותיהם ונחלתם אשר לעולם וינהו אחרי האלילים
 15 כי לא תהיה להם מנוחה: אוי להם עושי און ואנשי חמס ההרנים
 16 את אחיהם במסתרים עד יום המשפט הגדול: כי יוריד את
 תפארתכם ואת הרעה ישים בלכבכם ויעיר עליכם את רוח אפו
 להכרית את כלכם בחרב וכל הצדיקים והקדושים יזכרו את
 חטאותיכם:

ק. G. Cap.

1 ובימים ההמה יהרנו האבות עם בניהם על מקום אחד ואחים
 2 יחד ימותו עד אשר יצוף כנחל דמם: כי איש לא יכלא את ידו
 מהמית את בנו ולא ירחם את בן בנו וחוטא לא ישיב את ידו
 3 מאחיו הנכבד ומשחר עד ערב (שמש) יתקטלו: ועד צואר יחצה
 4 הסוס בדם החוטאים והעגלה עד מרומה תטבע: ובימים ההמה
 ירדו המלאכים אל המחבואות ויאספו את כל עוזרי החטאת אל
 מקום אחד אז יתנשא העליון ביום ההוא לעשות שפטים גדולים
 6 בכל החטאים: ואת המלאכים הקדשים יפקיד לשמרים על
 הצדיקים והקדשים לשמור אותם כאישון עין עד אשר תסוף כל
 הרעה והחטאת וגם כאשר ירכו הצדיקים שנות אין כל פחד נגד
 6 עיניהם: ואנשי חכמה יראו את האמת ויבינו כל בני הארץ את
 כל דברי הספר הזה ויכירו כי גם עשרם לא יוכל להצילם ביום
 7 מפלתם בעד חטאתם: אוי לכם החטאים כי תציקו אל הצדיקים
 ותשרפו אותם באש כי כפי מעשיכם יגמל לכם ביום המצוקה
 8 הגדולה: אוי לכם עקשי לב שוקדי מזמות רעה כי פחד ימצא
 9 אתכם ואין לכם מציל: אוי לכם חטאים כי על דבר פיכם ועל
 10 מעשי ידיכם אשר עשיתם ברשע תשרפו בתוך להבת אש: ועתה
 דעו כי המלאכים יחקרו את מעשיכם בשמים מן השמש והירח
 והכוכבים [יחקרו] חטאותיכם אשר הרשעתם את הצדיקים בארץ:
 11 ויעיד בכם את העב ואת האד ואת הטל ואת המטר כי כלם נעצרו
 בעבורכם ולא ירדו עליכם ועתה האם לא יפקדו את חטאתכם:
 12 ועתה הביאו שי אל המטר כי לא יעצר לכם (מרדת עליכם) ואל
 13 הטל אם יקבל מאתכם זהב וכסף: והיה כאשר יפלו עליכם השלג

והכפור וקרתם וכל רוחות השלג עם כל מצוקותיהם אז (בימים
ההמה) לא תוכלו לעמד לפניהם:

Cap. CI. קא

1 התבוננו על השמים כל בני השמים כלכם הביטו אל כל
2 מעשי העליון וגורו מפניו ולא תעשו את הרע לפניו: כי מה עשיתם
3 אם סגרו את ארבות השמים ויעצרו את המטר ואת הטל מרדת
4 בעבורכם על הארץ: וכאשר שלח עליכם את אפו על כל מעשיכם
5 לא קראתם אליו ותדברו על צדקתו בנאוה ובוז אין שלום לכם:
6 האם לא ראיתם את מלכי האניות כאשר תנועה אניותיהם מן
7 הגלים וכאשר יסער הרוח יתחלחלו ויבואו בצרה: ולכן יחילו כי
8 כל רכושם (הטוב) יצא עמדם אל הים וייאש לכם מכל טובם
9 כי הים יבלע אותם ויאבדו בקרבן: הכי איננו הים וכל תנועתו
10 מעשה העליון הוא תתם את כל מעשיו ויסגר את כלו בחול:
11 ובגערותו יחריב [ים] ותמת (כל) דגתו וכל אשר בקרבן ואתם חוטאים
12 בארץ לא תגורו מפניו: האם לא עשה את השמים ואת הארץ ואת
13 כל אשר בה ומי נתן תורה וחכמה אל כל חיה הרמשת על הארץ
14 ואל כל אשר בים: הכי לא יחילו כל מלכי האניות מפני הים
15 והחטאים לא יחילו מפני העליון:

Cap. CII. קב

1 איפה תגוסון בימים ההמה כאשר ישלח עליכם אש מבאבת
2 ואי תמלטון ובאשר ישלח את דברו עליכם האם לא תבהלו ותפחדו:
3 וכל המארות יפחדו פחד גדול וכל הארץ תבהל תרעד ותחת:
4 וכל המלאכים יעשו את מצותם ויבקשו להחבא מפני גדל התפארת
5 ובני הארץ ירעדו ויחילו ואתם חטאים ארורים אתם לעולם ואין
6 שלום לכם: ואתנה נפשות צדיקים אל תפחדו קוו אל היום אשר
7 בו תמותו בצדק: ואל תעצבו ברדת נפשכם בצער גדול ובתונה
8 ואנחה ועצב אל השאול ובשרכם לא ראה טובה בחייכם כפי
9 מעשיכם ותחיו כחטאים ביום הקללה והמשפט: וכאשר תמותו
10 יאמרו (עליכם) החטאים לאמר כאשר נמות אנחנו ימותו גם
11 הצדיקים ומה הועילו בכל מעשיהם: הנה כמנו סתו גם המה
12 בצרה ומעוף צוקה ומה יתרון להם ממנו ומעתה נשוינו: ומה

ישאו ואיזה שכר יראו לעלם הנה גם המה מתו ומעתה עד נצח
 9 לא יראו אור: הנני אמר לכם הטאים רב לכם אבל ושתה ולהערים
 10 אנשים גזל וחטא ולעשות עושר ולראות ימים טובים: האם ראית
 את הצדיקים כי אחריתם שלום וכל חמס לא נמצא בם עד יום
 11 מותם: ויאכדו ויהיו כלא היו ונפשותיהם תרדנה בעמקי שאול
 וצלמות:

Cap. CIII. קג

1 ועתה הנני נשבע לכם הצדיקים בגדל תפארתו וכבודו ובכבוד
 2 מלכותו ובגדלו אשבע לכם: כי אנכי אדע את הסוד הזה קראתיו
 מעל לחות השמים ואראה את ספר הקדושים ואמצא כתוב עליו
 3 ולשום בו עליהם: כי כל טוב ושמחה וכבוד הכנו להם אל
 הנפשות אשר מתו בצדק ורב טוב ינתן לכם תחת כל עמלכם ויפה
 4 חלקכם מחלק החיים: ותחיינה נפשות המתים בצדק ונפשותיהם
 תגלנה ותשמחנה וזכרון יעלה לפני הנדול לכל דרות עלם ועתה
 5 לא תפחדו עוד מחרפתם: אוי לכם הטאים כי בחטאתכם תמותו
 והדומים לכם אמרו עליכם לאמר מאשרים המה החטאים כי כל
 6 ימיהם ראו [בטוב]: ועתה מתו באושר ועושר וכל מצוקה וקטל
 לא ראו בחייהם וימותו בנאון ולא נעשה בהם משפט בחייהם:
 7 דעו כי נפשותיהם תרדנה שאולה ורע להם במאד וגדול יהיה ענינם:
 8 ובעת המשפט תבא נפשם במקום חשך וצלמות ובלהב בוער והיה
 9 המשפט לכל דרות עולם אוי לכם כי אין שלום לכם: אל תגידו אל
 הצדיקים ואל הטובים אשר בחיים המה לאמר בימי צרתנו לחצנו בלחץ
 ראינו כל צרה ורעות רבות מצאנו רדפנו ונמעטנו ותקצר רוחנו בעמלנו:
 10 נכרתנו ואין מושיע לנו (לא יכלנו) באמר ובמעשה ולא מצאנו
 11 מאמה עשקנו ורצצנו יום יום ולא קיונו לראות בחיים: קוינו להיות
 לראש ונהיה לזנב יגענו במעשנו ופרי לא עשינו ונהיה מאכל אל
 12 החטאים והרשעים הכבידו את עולם עלינו: שנאינו ומכנו משלו
 13 בנו ונקף את ראשנו אל שנאנו ולא רחמונו: בקשנו ללכת מאתם
 למען נמלט ונמצא מנוח אך לא מצאנו מקום לנום ולהושע מהם:
 14 ונצעק עליהם בענינו אל המושלים ונשוע על אוכלנו אך את
 15 צעקתנו לא ראו ואל קולנו לא אבו שמוע: ויעזרו אל חמכנו ואל
 אוכלנו ואל סמעטנו ויסתירו את חמסם ואת עולם לא הרחיקו ממנו

כי אם אכלונו ויזרונו ויקטלונו ויסתירו את ההרג הרב [אשר הרגו
בנו] ולא זכרו כי הרימו את ידיהם עלינו:

קד. Cap. CIV.

1 הנני נשבע לכם הצדיקים כי המלאכים יזכירו אתכם בשמים
2 לטוב לפני הדר כבוד הגדול ושמותיכם יכתבו לפניו בראשונה
3 [הייתם] לקללה לחרפה ולבוז ועתה קוּו כי תאירו כמארות השמים
4 ותראו ושערי השמים יפתחו לפניכם: וזעקו צעקתכם למשפט ויראה
5 לכם ויפקדו המושלים על כל אשר לחצו אתכם וגם כל העזרים
6 לעשוק אתכם: קוּו כי רבה תהיה שמחתכם כשמחת מלאכי השמים
7 ואת תקותכם אל תעזבו: יען כי כן נהיה לכם לכן לא תתחבאו
8 ביום המשפט הגדול וכל חטא לא ימצא בכם ומשפט עלם ירחק
9 מאתכם לכל דרות עולם: ועתה אל תפחדו צדיקים בראותכם את
10 הרשעים בעשותם חיל ויתענגו בתאותם התרחקו מחמסם ואל
11 תתחברו עמדם כי חברים תהיו אל צבאות השמים: ותדברו חטאים
12 לאמר לא יפקדו ולא יכתבו כל חטאתינו אכן דעו כי כל חטאיכם
13 יכתבו בכל יום: ועתה הראתי לכם כי אור וחשך יגם וליל יראו
14 את כל חטאתיכם: אל תרשעו בלבבכם ואל תשקרו ואל תהפכו
15 את דברי האמת ואל תשקרו בדברי הקדוש והגדול ולא תרוממו
16 את אליליכם כי לא לצדקה יחשבו לכם כל שקריכם וכל רשעתכם
17 כי אם לחטאה גדולה: ועתה הנני יודע את הסוד הזה כי יהפכו
18 את דברי האמת ויסורו ממנה חטאים רבים וישקרו וידברו דברים
19 רעים ויעשו מעשים גדולים ויכתבו ספרים [לחזק] את דבריהם:
20 אכן כאשר יכתבו את כל דברי באמונה בלשנותיהם ולא ישנו
21 ולא ישמיטו מדברי כי אם יכתבו (את הכל) באמונה את כל אשר
22 העדותי עליהם בראשונה: אז אנלה להם סוד שני כי ינתנו הספרים
23 אל הצדיקים ואל החכמים לשמחה וצדק ולחכמה רבה: ויתנו להם
24 הספרים והמה יאמינו בהם וישמחו בהם ויגמלו כל הצדיקים אשר
25 מהם הכירו את כל דרכי הצדק:

קה. Cap. CV.

1 ובימים ההמה דבר האדון לאמר קראו אל בני האדם והעידו
2 להם על חכמתם הראו להם כי אתם מנהליהם ושכרם תרכה על

2 הארץ: כי אני ובני נתחבר עמדם לעלם [ויילכו] בדרכי הצדק בכל
ימי חייהם שמחו בני הצדק באמת כי שלום יהיה לכם:

ZWANZIGSTER ABSCHNITT.

Cap. CVI. קו

1 ויהי אחרי ימים (רבים) ויקח מתושלח בני אשה לבנו למך
2 ותהר האשה ותלד בן: ויהי בשרו לבן כשלג ואדום כפרח
ששנים ושערות ראשו וקדקדו כצמר צחר ועיניו יפות ויהי כאשר
פקח את עיניו האיר את כל הבית כשמש והאור גדול מאד בכל
3 הבית: ויהי כאשר לקח מידי המילדת ויפתח את פיו וידבר אל
4 אדון הצדק: ויפחד למך אביו מפניו וינס ויבא אל מתושלח אביו:
5 ויאמר אליו לאמר ילד משנה ילדתי איננו ככל האדם כי דומה
הוא אל בני המלאכים ודמותו משונה ואיננו כמנו פניו יאירו ועיניו
6 כקרני השמש: אדמה כי איננו ממני רק מן המלאכים ועתה הנני
7 ירא כי אות יהיה בימיו על הארץ: ועתה הנני אליך אבי בבקשתי
כי תלך אל חנוך אבינו ושמעת ממנו דבר אמת כי עם המלאכים
8 שבתו: ויהי כאשר שמע מתושלח את דברי בנו ויבא אלי אל קצות
הארץ כאשר שמע כי שמה הנני ויצעק [אלי] ואשמע את קולו
9 ואבא אליו ואמר אליו לאמר הנני בני כי באת אלי: ויען אותי
ויאמר בעבור דבר גדול באתי הנה ובעבור מראה קשה קרבתי
10 אליך: ועתה אבי שמעני הנה בן נולד לבני ללמך וצלמו ודמותו
איננו כדמות כל האדם מראהו לבן משלג ואדום משושן ושערות
ראשו לבנים מצמר צחר ועיניו כקרני השמש ויהי כאשר פקח את
11 עיניו האיר את כל הבית: וכאשר לקח מידי המילדת פתח את פיו
12 ויברך את אדון השמים: ויפחד למך אביו וינס [ויבא] אלי והנה
הוא לא יאמין כי יוצא חלציו הוא כי [דומה] במראהו אל מלאכי השמים
13 ועתה באתי אליך כי תודיע לי את האמת: ואען אנכי חנוך ואמר
אליו הנה חדשות יחדש האדון על הארץ ידעתי זאת ואראה
במראה הנה הודעתך כי בדור ירד אבי עברו [מלאכים] בשמים
14 ממעל על דברי האדון: ויעשו חטאה ויחלפו הוק ויתערבו עם
15 הנשים ויחטאו עמדם ויקחו מהן נשים ויולידו בנים: ועתה כליון

גדול יהיה על הארץ ומכול מים יבא עליה ותשם הארץ שנה אחת:
 16 הבן הזה הנולד לכם יותר על הארץ ושלושה בניו ינצלו עמדו
 17 ואחרי אשר ינועו כל האנשים ינצל הוא ושלושה בניו: (ויולידו
 ענקים על הארץ לא מן הרוח אך מן הבשר ומשפט גדול יהיה על
 18 הארץ ותטהר הארץ מכל טמאת): ועתה הודע אל למך בנך כי
 הבן הנולד לו בנו הוא באמת וקראת את שמו נח כי הוא יהיה
 לכם שארית והוא ובניו ינצלו מן הכליון אשר יבא על הארץ על
 19 כל החטאת והחמס אשר יעשו בימיו על הארץ: ואחר זה תרב
 החטאת מכל אשר נעשה מקדם והנני יודע את מסתרי הקדשים
 כי האדון הראני והודיעני ואקרא אותם מעל לחות השמים:

Cap. CVII. קז

1 ואראה כתוב עליהם כי ירשעו מדור לדור עד אשר יקום דור
 צדק וכל הרשעה תכרת והחטאת תחלף מעל פני כל הארץ ואז
 2 יבא עליה כל טוב: ועתה בני לך והודע אל למך בנך כי הבן הזה
 3 הנולד [לו] בנו הוא באמת ואיננו שקר: ויהי כאשר שמע מתושלח
 את דברי חנוך אביו בהראותו לו את כל הנסתרות וישב וירא
 אותו ויקרא את שם הבן ההוא נח כי הוא ינחם את הארץ מכל
 עצבונה:

Cap. CVIII. קח

1 ספר שני אשר כתב חנוך בעד מתושלח בנו ובעד כל הבאים
 2 אחריו וישמרו חוק באחרית הימים: אתם אשר עשיתם את כל
 אלה חכו לימים ההמה עד אשר יסופו כל עושי רע ויסוף כח
 3 הרשעים: ואתם חכו עד אשר תחלף חטאת וימחה שמם מספרי
 הקדושים זרעם יכרתו לעולם ונפשותיהם תמותינה ותצעקנה ותיללנה
 4 במקום שמם וחרכ ותשרפנה באש בארץ נשמה: ואראה שמה כעין
 העב ולא הכרתי אותו כי עמוק היה ונס לא יכלתי לראותו ולהב
 אש בהיר בוער בתוכו ויסכו שמה כמו הרים בהירים וינועו הנה
 5 והנה: ואשאל את אחד המלאכים הקדשים אשר עמדי ואמר מה
 הוא האור הזה כי אין זה שמים רק להב אש בוער בלבד וקול
 6 זעקה ובכי ותאניה וכאב גדול: ויאמר אלי המקום הזה אשר ראית
 בזה הוא אשר תבואנה בו נפשות החטאים והפושעים והעושים

7 רשע ואשר ישנו את כל אשר דבר האדון ביד הנביאים על [הימים]
 הבאים: כי כתובים המה ורשומים בשמים ממעל למען יקראו אותם
 המלאכים וידעו את אשר יבא על החטאים ועל נפשות הענוים
 והמענים את בשרם ויחרפו מאת האנשים הרעים ושכרם נכון מאת
 8 האלהים: ואל האהבים את האלהים ולא יאהבו את הכסף ולא
 9 את הזהב ולא את כל טוב העולם ויתנו את בשרם לדוש: ולא לה
 אשר מעת היותם לא התאוו אל מעדנות הארץ ויזכרו כי רוח
 חייהם וישמרו זאת והאדון הרבה לנסותם ותמצאנה נפשותיהם
 10 טהרות למען יברכו את שמו: ואכתב בספרים האלה את כל
 ברכותיהם והוא קבע את שכרם כי מצא אותם אהבים את [אלהי]
 השמים מנפשם לעלם ויברכו אותי בעת אשר נרמסו מן האנשים
 11 הרעים וישמעו מהם קללות וגדופים ויחרפו מהם: ועתה הנני קורא
 אל נפשות הצדיקים מדור האור והארתי על כל הנולדים בחשך
 12 ובשרם לא נמל בכבוד כפי אמונתם: ואביא את אוהבי שמי הקדוש
 13 אל אור מזהיר ואושיב את כל אחד על כסא כבוד: ויזהירו לעלם
 ועד כי צדיק אלהים במשפטו ולאמונים יתן אומן במושב צדיקים:
 14 ויראו את ההלכים בחשך כי יהדפו אל [מקום] צלמות והצדיקים
 15 יזהירו: ויאנחו החטאים בראותם את זהר הצדיקים וגם המה ילכו
 אל [המקום] הכתוב להם לימים ולזמנים:

ת ם

ה' אחת:
 עמדו
 (ויולידו)
 היה על
 בנך כי
 א היה
 ארץ על
 זה תרב
 הקדשים
 :

קום דור
 יץ ואו
 בן הזה
 מתושלח
 וב וירא
 יץ מכל

הבאים
 את כל
 חן כח
 מספרי
 תיללנה
 ה כעין
 ו ולהב
 עו הנה
 מר מה
 וקול
 ר ראית
 העושים

תקונים.

לד	8	טורס	14	סחם	על	לינ	אל
"	15	"	20	"	וקשים	"	וקשות
"	28	"	10	"	הכסא	"	כסא

Noten.

Kap. 1. V. 2. יהוה aethiop. **አግዚአብሔር** : zusammengesetzt aus **አግዚአ** : *Herr* und **ብሔር** : *Land, Erde*, dem Sinne nach ist es eigentlich richtiger **አለሐይም** zu übersetzen, aber da die Aethiopen das nom. propr. dei יהוה durch **አግዚአብሔር** : und das nom. apell. dei **አለሐይም** durch **አምላክ** : wiedergeben, so richte ich mich in meiner Uebersetzung darnach.

V. 3. יהוה והגדול so wird Gott von diesem Verfasser oft genannt, und ist auch für die Folge zu merken.

V. 5. עירי aethiop. **ት-ገ-ሃ-ን** : stammt aus der Wurzel **ተ-ገ-ሀ** : *wachen*, ist aber nicht mit **שמרים** zu übersetzen (wie Rubin in seiner Uebers. des Jubiläenbuches), hier sind nur die **עירין** (v. עיר) *Wachsengel* (Dan. 4,10.) gemeint.

Kap. 3. V. 1. מראה i. T. **አፎ፡ ያስተርአዩ** : *wie sie erschienen, aussehen*.

Kap. 6. V. 3. שמעון aeth. **ሰምያዛ** : *Semiāzā*; auffallend ist, dass derselbe in manchen Stellen (der jüd. Litt.) **עזא**, in manchen **עזאי** und in manchen **שמעוןאי** heisst, die Lesart **סמיונה** kommt nur in unserem Buche und im Zohar zur Genesis (ed. Mant. fol. 37 col. 1) vor, אמרו רבותנו ז"ל בשעתא דברא קב"ה לאדם ברא ליה, בגינתא דעדן וצוהו על שבע מצות חב ואתגרש מגינתא דעדן ותרי מלאכי סמיא עזא ועזאל אמרו קמיה קב"ה אלו הוינא אנן בארעא הוינא זכאין א"ל קב"ה וכי אתון יכלין על יצרא בישא אמרו קמיה יכלין מיד אפיל לון קב"ה כד"א הנפילים היו בארץ וכתיב הגבורים וכי ובשעתא דנחתו לארעא עאל בהו יצרא בישא שנאמר ויקחו להם נשים וכי חבו ואתעקרו מקדושתיהו ע"כ. Diese Sage vom Fall der Engel, welche in der ganzen Midrasch- und Kabbala-Litteratur bekannt ist, wird zweifellos aus unserem Buche entnommen sein, da wir keine ältere Urkunde darüber haben. Die Lesarten dieses Namens sind in der jüd. Litteratur so mannigfaltig, dass wir vermuten dürfen, dass dieser Name nicht jüdischen Ursprungs sei.

V. 6. **דירר** aeth. **አርዲስ** : ein Berg solchen Namens ist uns ganz unbekannt; das griechische Bruchstück, welches uns erhalten ist, hat hier **דירר**, die aeth. Lesart wird freilich falsch sein, im Urtext wird es geheissen haben *in den Tagen des Jared* (s. Hen. 106,13). Auch die anderen Bücher, welche diesen Fall erzählen, setzen ihn in die Tage des Jared. Im Buche der Jubiläen Kap. 4 heisst es: **አስመ : በመዋዕሊሁ :** (des Jared) **ወረዳ : መላእክተ : እግዚአብሔር : ውስተ : ምድር :** u. s. f. vergl. auch Orig. Comm. in Joann. T. VIII p. 132 ed. Huet.

V. 7. Diese Namen sind offenbar verwirrt, und lassen sich schwer herstellen, ich will hier daher angeben, wie sie im aeth. Text heissen. **ኡራክ.በራሚኤል : Urākibarāmēel አክ.ቤአል : Akibēel ጣሚኤል : Tāmiel ራሙኤል : Rāmuēl ዳንኤል : Danēል ኔዜቄኤል : Ēzēkēel ሰራቄያል : Sarākujāl አሳኤል : Asāel አርምርስ : Armers በጥረአል : Batraal አናንኤል : Auan'i ዘቄቤ : Zakēbē ሰምሳዌኤል : Samsāwēel ሰርተኤል : Sartaēl ጡርኤል : Turēል የምያኤል : Jomjāel አራዝያል : Arāziāl;** zu vergleichen sind diese Namen mit den Engelsnamen in **דירר** zur Gen. fol. 40 ff. (ed. Mant.) und mit verschiedenen Stellen im Buche **רזיאל המלאך**.

Kap. 7. V. 1. ist zu vergleichen mit der Stelle **דירר** zur Genesis fol. 58 (ed. Mant.) wo es heisst: **והני עזא ועזאל דמרדו והני לעילא ואפיל לון קב"ה ואגלימו בארעא ואחתקיימו ביה ולא יבילו דאפשאטא מניה ולבחר טעו בחר נשי עלמא ועד בען יומא דא אינון קיימא ואולפא חרשן לבני נשי ואולידו בנין וקררו להו ענקים וב'.**

V. 2. Eine Handschrift hat hier „3000 Ellen“, und wird auch von Dillmann bevorzugt; übrigens fehlt die Angabe ihrer Grösse im griechischen Text und wird höchstwahrscheinlich eine Glosse sein.

Kap. 8. V. 1. **אזאז'ל** aeth. **አዝዝኤል** : *Azaz'el* ist der älteste Dämon, den die jüd. Daemonologie kennt. Derselbe war ursprünglich als Gottheit verehrt; er kommt schon im Lev. 16,8. vor, wird **אזאז'ל** geschrieben, weil man ihm den Namen **אז** nicht anhängen wollte; (Pešita hat richt. **ረሳኦ**, die Ssabier **ረሳኦ**, die Araber **عزازيل**), wie dies schon im A. T. bekannt ist. Am Sühnetag wurden 2 Böcke geopfert, der eine dem Jahve, der andere dem Azaz'el; die Rabbinen wollen freilich erklären, **אזאז'ל** sei ein Name eines Berges, aber diese Erklärung ist einfach zu verwerfen. Ibn Ezra war auch der Meinung, das **אזאז'ל** der Name eines Dämons sei, und verhüllte seine Ansicht in das

Geheimniss eines Rätsels, indem er sagt: ואני אגלה לך קצת הסוד: man zähle aber 33 Verse weiter und man hat den Vers ולא יזכרו עוד את זכריתם לשעירם vor Augen. Diese Anschauung finden wir auch im Zohar Num. pag. 123 b. (ed. Mant.), dort heisst es: ובני דא הוו ישראל מקרבין לעזאל לגבי ההוא השך וכ' לקימא קרא (Pr. 25,21) אם רעב שונאך האכילהו לחם und im Midrasch-Fragment שמחזאי ועזאל (herausgegeben von Jellinek im *Beit haMidrasch* Band IV. pag. 127) wo es heisst: עזאל לא חזר בתשובה ועדין הוא עומד בקלקולו להסית בני אדם לדבר עבירה במיני צבעונין של נשים ולכך היו ישראל מקריבין קרבנות ביום הכפורים איל אחד ליהוה שיכפר על בני ישראל ואיל אחד לעזאל שיסבול עונותיהם של ישראל והוא עזאל שבתורה. Auch in diesem Midrasch wird von Azaz'el ausgesagt, dass er es war, der den Gebrauch von Putzsachen und Schminke den Menschenkindern lehrte. Was die Etymologie dieses Namens betrifft, so wird er aus עזאל oder עזאל *Trotz gegen Gott* oder *der Trotzer Gottes* zusammengesetzt sein. Die Ableitung des Namens am עזאל ist nicht zu beachten.

de Sacy und Dillmann, erklären, dass darunter die Verfertigung der Spiegel zu verstehen sei.

V. 3. עמזורק aeth. **አሜራራክ**: *Amēzārāk* kommt sonst nicht vor.

ארמרוס aeth. **አርማሮስ**: *Arāmros*, in Kap. 6 Armers.

ברקיא aeth. **በረቆዳ**: (viell. **ኤል**?) ist nach Kap. 13, der Engel der Blitze.

ככביאל aeth. **ክክብኤል**: *Kokabēl* ist nach der obengenannten Stelle der Engel der Sterne.

חמאל aeth. **ጥምኤል**: *Tem'el* kommt im griechischen Texte nicht vor.

Kap. 9, V. 1. מיכאל וגבריאל sind auch in anderen Stellen als Angesichtsengel (**מְלַאכֵי הַפְּנִיּוֹת**) bekannt.

סורין ואורין aeth. **ሱርያን**: *Suriān* **ወሱርያን** *Uriān*, Dillmann will diese Namen mit סוריאל und אוריאל zusammenführen, da *l* und *n* in Fremdwörtern, die ins Aethiopische aufgenommen wurden, in einander übergehen; z. B.: **ሱራራል**: für שרפים **ከ.ፋ.ቤል**: für כְּרִיבִים u. s. f. סוריאל kommt auch im babil. Talmud Tract. ברכות fol. 51 col. 1. als Angesichtsengel vor (vergl. hierüber Zohar z. Gen. pag. 40. b. ed. Mant.). Zu beachten ist ferner die Glosse, welche eine Handschrift hat, das Surian Rufael sei, und dieses ist auch anzunehmen, da Rufael (רפאל).

immer unter den vier Gesichtsengeln gezählt wird, dagegen ist Surian oder auch Suriel in unserem Buche ganz fremd.

Kap. 10. V. 1. ארשילליור aeth. አርሰላላዮር : *Arsejalalior*. statt dieses Namens hat der griechische Text *Uriel*, Dillmann meint, dass dieser Name aus den beiden Namen ארסיאל אליאור *Gottessonne, Gotteslicht* zusammengesmolzen sei, wieso aber derselbe statt Uriel geschrieben wird, ist damit nicht erklärt.

V. 4. דודאל aeth. ዲዲአል : *Dudāel* A. Geiger (Jüd. Zeitschrift f. Wiss. u. Leb. III 199,) meint, dass wir es hier nicht mit einem bloß fingierten, sondern einem ganz bestimmten Orte in der Nähe Jerusalems zu thun haben. Dieses Wort ist nicht, wie Dillm. behaupten will, aus דודאל Kessel Gottes, zusammengesetzt, sondern aus הדודראל (s. Talm. Bab. Tractat יומא fol. 68 col. 2., (Talm. Jerus. hat בית חורון statt בית חרורו was aber nicht richtig ist), wir brauchen auch keine Etymologie für den Namen aufzusuchen, obgleich eine solche von den scharfen Zacken des Felsens für חרורו sehr nahe liegt. (Vergl. Mišna S. Moéd Tractat יומא M. 5,6. Josephus XIII 6,4).

רפאל aeth. ሩፋአል : *Rufāel*, in Vers 7 soll er die Erde von ihrem Verderben heilen, auch die Etymologie dieses Namens weist darauf hin; Refael ist auch in vielen Stellen im Talmud und Midrasch als Heilengel bekannt.

V. 7. גלו, der aeth. Text hat hier ሠፍተሉ : *dass sie getödtet haben*, ist aber zweifellos eine falsche Lesart.

V. 19. הין aeth. ምክደድት : *Pressen*.

Kap. 12. V. 1. Das Hinscheiden Henochs wird schon in der Bibel (Gen. 5,24) mit den Worten וְאֵנֹכִי כִי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים ausgedrückt (in der aethiop. Uebersetz. der Bibel ist das Wort לָקַח mit ከቡቶ : *verbergen* übersetzt). Seiner Etymologie nach bedeutet das Wort הַנְּוֶה *der Eingeweihte*, er soll Erfinder der Gelehrsamkeit, Schrift und des Schrifttums sein. Philon findet in den 365 Lebensjahren Henochs die astronomische Zahl des Sonnenjahres; daher wohl die Sage, dass er die Astronomie zuerst lehrte. (Vergl. die angeführte Stelle aus dem Jubiläenbuche in unserer Einleitung).

Kap. 13. V. 4. ספר i. T. ተገኝረ : ስለለት : *Bitterinnerung*.

V. 6. ומנוחה aeth. ገ-ገት : *länge* (ገገጽ) kann — wie schon Dillmann bemerkt — geistig aufgefasst werden und ገገጽ ልምድ *Langmut* heissen.

V. 9. לאובלשיאל aeth. ኡብልሻል : *Ublesjääl*, לבש is ein Name verschiedener Ortschaften; der Verfasser wird hier an לבש בית-מעקה eine Ortschaft am Chermen, im äussersten Norden von Palästina, in der Nähe von יד gedacht haben.

לבנון וסנאסר aeth. ሊባኖስ : ወሴኔሴር : *Libanos und Sēnēsēr*, סנאסר wird im Urtext שניר geheissen haben, welcher zwischen אגמא und הרמון liegt.

Kap. 14. V. 20. משלג i. T. አምተሉ : በረድ : *vor allem Hagel*.

Kap. 15. V. 11 bis 16,1 scheinen sehr verdorben zu sein; und geben keinen guten Sinn; sie weichen bedeutend vom griechischen Text ab.

V. 12 passt hier auch nicht gut. Hoffmann übersetzt „sie werden sich nicht immer erheben, sondern am Ende selbst umkommen“, die Uebersetzung ist aber sprachlich nicht zulässig; Dillmann meint, dass die Negation ኡ zu streichen sei.

Kap. 16, V. 1 ist am 15,2 zu schliessen, die Kapitelabteilung ist nicht richtig.

Kap. 17, V. 4. המערב vergl. 72,4.

V. 7. מפלשי i. T. አድባረ : ቶባረት : አለ : ከረምት : *die Berge der schwarzen Wolken des Winters*, eine solche Vorstellung kommt im A. T. nicht vor, ausserdem ist der Sinn nicht deutlich genug; hier wird wahrscheinlich ein Fehler vorliegen.

Kap. 18, V. 4. Vergl. 72,5. 73,2.

V. 7. הרשי aeth. አብን : ኅብር : ሠሠገገ (Ex. 28,20) wird von Aethiopen አብን : ዘሐብረ : ወርቅ : übersetzt.

מרגליות aeth. አብን : ባሕርይ : (*Meersteine?*) Dillmann übersetzt *Perlsteine*.

כבו aeth. አብን : ፈውስ : (*Stein der Genesung*), von diesem Stein heisst es በአብን : ፈውስ : ከሐሉኝ : ዐይነ : daher von Dillmann *Spiessglas* (stibium) übersetzt. Auch der Stein כבו wird (R. Gers. b. Sal. im ער השמים II 3) als solcher bezeichnet.

אודם aeth. አብን : ቀይሕ : *roter Stein*.

V. 8. פך aeth. ጥካ : nach Dillmann *Alabaster*; dieses Wort ist aus dem Hebräischen herübergenommen.

ספיר siehe Note 71,2.

V. 16. בשנה es wäre richtiger ወዓመት : ምሥጢር : *und das Jahr ist ein Geheimniss* statt በዓመት : ምሥጢር : zu lesen.

Kap. 19, V. 3. Aehnliches 37,4.

Kap. 20, V. 1. מלאכי הפנים darunter sind die שמרים oder מלאכי השרה zu verstehen.

V. 2 vgl. 75,3.

V. 4. רעואל **ሬ-ገ-ኤል** : *Rāguēl*, oder auch רגואל ist sonst unter den Wachengeln nicht bekannt. Vgl. 21,5. 23,4.

V. 5. העם hier wird zweifellos das Wort Israel ausgefallen sein; ursprünglich wird es geheissen haben: **አገበ** : **አስራ-ኤል** : *des Volkes Israel*. Michael ist im Buche Daniel 10,13 ff. wie auch in vielen Stellen des Talmud und Midrasch als Schutzengel Israels (שר של ישראל) bekannt.

V. 6. שרכאל aeth. **ሰረቃኤል** : *Sarakäel*. kommt weiter in unserem Buche nicht vor und wird auch sonst unter den שרי הפנים nicht gezählt.

Kap. 21, V. 7. ובה בקיעים die Handschriften haben hier viele Varianten; das beweist, dass sich auch die aethiop. Leser daran stiessen.

Kap. 22, V. 11. הפשעים (eigent. המקללים) i. T. **ደረግሙ** : (act.) ohne Object; es kann auch sein, dass es aus **ደ-ገ-ረግሙ** : (pass.) verdorben ist.

V. 12. וכאשר wörtl. *und wenn es vor der Ewigkeit ist*.

Kap. 24, V. 6. עליהם über die Berge und Bäume.

Kap. 25, V. 1 ist an 24,b zu schliessen.

Kap. 29, V. 2. הנוהנים i. T. **ሬ-ደ-ፋ-ደ** : **ቁስቁስ** : **መዐዛ** : **ለሰኒ** **ን** : **ወከርቤ** : *besonders Gefässe von Weihrauch- und Myrrhen-Geruch*.

Kap. 30, V. 2. הנמף aeth. **ሰኪ-ፍን** : *Mastic*.

V. 3. קנמון aeth. **ቀናንጥስ** : *Zimmt*, aus dem Hebräischen herüber genommen, mit Einschlebung eines **ን** (vgl. 18,7.)

Kap. 31, V. 1. שרף aeth. **ኔቁጥር** : *Nectar*.

צרי וחלבנה aeth. **ሳረራ** : **ወከልበኔን** : das zweite verrät gleich das hebräische חלבנה *Galbanum*, das erste dagegen ist sehr schwer zu erkennen; die Zusammenführung mit צרי wird aber das richtige sein.

Kap. 32, V. 1. פלפל, das aeth. **ጥጥራ** : wird von Dillmann mit dem arab. **ذُفْلَر** *Pfeffer*, verglichen.

V. 2. שיחור auch ים סוף wird überall vom Aethiopen mit **ባሕረ** : **ኤርትራ** : *erythäisches Meer* übersetzt.

זוטאל aeth. **ዙጥኤል** : *Zutēl*, Dillmann meint, dass Zutēl, wie

man aus dem Zusammenhang schliessen könne, der Bewacher des Paradieses sei; diese Ansicht ist aufzugeben, da der Name sowohl in unserem Buche als auch in der ganzen einschlägigen Litteratur nicht vorkommt. Daher glaube ich, dass es hier im Urtext, wie aus זורר zur Genesis pag. 29a (ed. Mant.) hervorgeht, **סמאל** geheissen hat, und vom griechischen resp. aethiopischen Uebersetzer für **סמאל** gelesen worden ist.

V. 4. **הענבים** in Midrasch **בראשית רבה** Cap. 15 sind Rabbi Me'ir, Rabbi Jehuda bar Jlai und Rabbi Abba de Acca verschiedener Meinung über die Früchte des Baumes, von welchem Adam und Eva gegessen haben. Der Erste meint, es sei Weizen gewesen, der Zweite hält dafür, es seien Weintrauben gewesen, der Letzte hält die Citrone (**אתרוג**) für das richtige. (Dasselbe kommt auch im babyl. Talmud Tractat **ברכות** fol. 40 col. 1 u. **סנהדרין** fol. 70 col. 2, jedoch mit manchen Abweichungen, vor). Die Ansicht des Rabbi Jehuda bar Jlai, vertritt übrigens schon der Verfasser unseres Buches.

Kap. 34. Ueber dieses Kap. und die folgenden, vergl. **פרקי רבי אליעזר** Kap. 3.

Kap. 36, V. 1. **ורוח** wird vielleicht eine Glosse sein; wenn diese Lesart richtig ist, wird hier *ein segenbringender, oder guter Wind* zu ergänzen sein.

Kap. 37, V. 2. **חלד** i. T. heisst hier, wie auch in den anderen Stellen wo ich es mit **אֶרֶץ** übersetze **עֲחָה**: *das Trockne, die Veste*.

וקנים i. T. **חֲסִיִּים : אֲרֵבֵי : אֲרֵבֵי : אֲרֵבֵי : אֲרֵבֵי**: *höret ihr Ersten, und sehet ihr Späteren*.

V. 5. **שלשה**, Laurence übersetzt *103 Parabeln* er las **אֲרֵבֵי**: statt **אֲרֵבֵי**; es ist aber keine Variante, sondern, wie Dillmann sagt, ein grober Lesefehler.

Kap. 38, V. 6. **איש**, natürlich sind hier die Bösen gemeint. Ausführlicher Kap. 52 u. 63.

Kap. 39, V. 1. Unter **הבנים הבחירים** werden hier die Engel gemeint sein, obgleich sie sonst diesen Namen nicht tragen, aber die Worte **מן השמים** weisen darauf hin.

V. 11. **ואת כל דור ודור אשר יהיה ואת אשר**.

V. 12 Bb erwarten wir nach Jes. 6,3 **כל הארץ כבודו**; dies ist eine absichtliche Abänderung, da er in diesem Teil von den **רוחות** sprechen will.

Kap. 40,2. ויהנה i. T. **ח.ה.ח.** :

V. 3. מלאכי הפנים, höchstwahrscheinlich wird hier dieses zu lesen, oder dieses wenigstens gemeint sein; vergl. V. 9.

V. 8. מלאך השלום Hoffmann will unter dieser Bezeichnung den Engel Uriel verstehen, man muss ihm aber auch glauben wollen.

V. 9. Die Etymologie der Namen dieser Engel, mit den ihnen aufgegebenen Aemtern ist einfach; מיכאל *derjenige, der wie Gott ist*, also: barmherzig und langmütig. רפאל *der Heilende Gottes*, also: über die Krankheiten und über die Wunden. גבריאל *der Mächtige Gottes*, also: über alle Mächte. פנואל *wendet euch* (imperat. v. פנה) *zu Gott*, also: über die Busse.

V. 10. עליון, Dillmann vermutet, dass es einst im Texte *diese sind die vier höchsten Engel Gottes* geheissen habe; die Vermutung ist aber nicht notwendig; dass diese die höchsten Engel sind, ergibt sich aus anderen Stellen dieses Buches.

Kap. 41, V. 1. הממלכה, dem Zusammenhang nach, wird hier das künftige messianische Reich gemeint sein.

V. 4. עבוי, diese Worte sind sehr schwierig.

V. 5. נרחיקי, das syr. **ܢܪܚܩܝ** wird für jeden Gegenstand, welcher zur Aufnahme anderer bestimmt ist, gebraucht, *Behälter, Kästchen, etc.*

יחרון, dieser Vers ist durch Kap. 72 weiter erklärt.

הקבוע, das aeth. **ቀደሱ** : wird von Laurence (nach Ludolf) *reich*, von Hoffmann *prächtig* übersetzt; Dillmann aber beweist, dass es mit **በጊዜ** : *bestimmte Zeit* identisch ist, und daher *bestimmt* zu übersetzen sei.

V. 6. Das Suff. (חם-) kann sich sowohl auf Gott, wie auch auf die Sonne beziehen.

V. 7. מול i. T. **ḡāhāh- : ḡāzā :** *einer den zweiten anblickend*, der Begriff *einander gegenüber stehen* ist selbstverständlich.

V. 8. הבריל, hier ist nicht nur die natürliche Trennung zwischen Licht und Finsternis (Gen. 1,4) sondern auch die Trennung auf dem geistigen Gebiete zu verstehen.

ויהלק dieser Satz wird durch Vers 9 erklärt.

V. 9. כה das aeth. **ቀደሱ** : wird in manchen Stellen speziell für *Engelsmacht* gebraucht.

Kap. 43, V. 2. ברק dieser Satz dürfte nach Dillmann

eine Glosse sein, da er ganz abgerissen steht, und ist ausserdem nicht deutlich genug.

Kap. 45, V. 1. ברבר i. T. ስጥ : *im Namen*, giebt aber keinen guten Sinn.

Kap. 46, V. 1. ראש aeth. ርእሰ : መዋዕል : *Haupt der Tage*, das heisst: ein Haupt das viele Tage hat; vergl. Dan. 7,9.

Kap. 47, V. 3. nach Dan. 7, 9, 10.

Kap. 48, V. 1. ירללו i. T. ወኢይትኔለቶ : *unzählbar*, dieser Ausdruck giebt aber keinen Sinn: es ist *unerschöpflich* zu übertragen. (s. Kap. 52,8).

V. 3. והאותות die astronomischen Himmelszeichen, wie Gen. 1,14.

V. 4. אור nach Jes. 42,6. 49,6.

V. 9. שאריה i. T. አሰር : *Band*, Dillmann übersetzt *Spur*.

V. 10. יהי dieser Satz ist eine Doxologie Henochs.

Kap. 49, V. 1. חכמה Var. መንፈስ : ጥበብ : *Geist der Weisheit*.

V. 3. ובינה i. T. መንፈስ : ዘያሌቡ : fehlt aber in einer Handschrift, ich habe diese Handschrift vorgezogen, da es so auch in Jes. 11,2. heisst.

עצה das aeth. ጥምርት : wird eigentlich spec. für תורה gebraucht, kann aber auch *Kenntnis, Wissenschaft* heissen.

V. 4. Vergl. Jes. 11,3.

Kap. 51, V. 1. Vergl. Dan. 12,2.

Kap. 52, V. 1. Dieser Vers ist verstümmelt, hier wird etwas ausgefallen sein.

V. 2. מתכה das aethiop. ነጠብጣብ : heisst sonst *Tropfen, tiefende Flüssigkeit*, hier aber, wird es zweifellos der Name eines Metalles sein. Hoffmann meint, darunter werde Quecksilber gemeint sein; diese Erklärung ist aber nicht zu acceptiren, da es in vielen Stellen, wie 52,8. 65,7, 8 u. a. m. immer zusammen mit ሀረር : *Blei* und ናእክ : *Zinn*, ja sogar statt dieselben angeführt wird; in Kap. 67,1 heisst es ነጠብጣብ : እሳት : *in Feuer geschmolzenes Natabtāb*, also Metallguss. Von diesen angeführten Stellen, scheint ነጠብጣብ : ein leicht schmelzbares Metall, wie Zinn und Blei, oder auch ein Colletivname für beide, zu sein. In der Bibel gilt ነጠብጣብ : als Uebersetzung für נֶמֶץ (Job 36,27.) רֶבִיב (Ps. 64,11. 71,6.) אָגַל (Job 38,28.) מֶר (Jes. 40,15 כְּמַר מְדַלִּי) חֶסֶם : ነጠብጣብ : መኢያብ :).

V. 8. ידבקו i. T. ወኢይትኔለቶ : hier kann aber von zählen

gar keine Rede sein; Dillmann übersetzt hier frei *und werden nicht angeschlagen werden*. Dass der Verfasser dieses Verbum nicht überall im eigentlichen Sinne nimmt, beweisen schon Stellen, wie 48,1. 58,6.

Kap. 53, V. 2. Die Construction weicht im Text etwas ab, es muss aber in dieser Weise übersetzt werden.

Kap. 54, V. 5. תחתיה i. T. **መትሕተ : ስሉ : ደይን :** *in der Tiefe aller Verdammnis.*

V. 7 - 55, 2 ist, wie schon viele bemerkten, ein späteres Einschiesel. Erstens ist die Beschreibung des Flutgerichtes über die Menschen, dem Zusammenhange fremd; zweitens ist der Bericht über die Reue Gottes (35, 1) im Mund Henochs unpassend; drittens ist die Bemerkung über das weibliche und männliche Wasser (54, 8) ganz im Geiste der Gnosis des noachitischen Apocalyptikers. Das Wort **ዲብ :** vor **አንቅፅት :** ist zu streichen.

V. 10 ist etwas schwierig.

Kap. 55, V. 1 u. 2 beruht auf Gen. 8, 21.

V. 3 schliesst sich an 54, 6.

Kap. 56, V. 1. **אחויים** dieses Wort bietet Schwierigkeiten, es scheint ein Irrtum des Uebersetzers vorzuliegen. Dillmann will dem Verbum **አጉዛን :** eine passive Bedeutung geben.

V. 5. Auf Grund von Stellen wie Joel 4, Zach. 12, Ex. 38, 29. Dan. 11.

Kap. 58, V. 3. **באור**, so wird es im Urtext geheissen haben, der Uebersetzer hat mit Unrecht **באור** gelesen.

V. 6. **ל יחדל** i. T. **ዘአይትጌለቀ :** *unzählbar* siehe die Anmerkung zu 52, 8.

Kap. 59, V. 1. **והמאורות** aeth. **ብርሃነት :** gewöhnlicher Ausdruck für *Lichter*, hier aber von Dillmann *Lichtmassen* übersetzt.

Kap. 60, V. 1. Dass dieses Kapitel ein später eingeschobenes Gesicht ist, welches in der jüd. Litteratur unter den Namen **ספר נח** bekannt ist, beweist schon die Zeitbestimmung *im Jahre 500* welche bei unserem Verfasser sonst nicht üblich ist. Statt **לחיי חנוך** hat es im Urtext zweifellos **נח לחיי** geheissen, wie man aus Gen. 5, 32 schliessen kann; ausserdem wissen wir, dass Henoch nur 365 Jahre lebte. (Gen. 5, 23) vergl. Vers. 8.

V. 6. **התנצלות** aeth. **መሀላ :** Laurence und Hoffmann wollen

dieses Wort mit **סחל** : *schwören* vergleichen und übersetzen *Eidschwur, beschworenes Bündnis*, aber diese Uebersetzung ist hier unpassend, und ist auch kein Gegensatz zu **חַתָּה** *Untersuchung*. Vielmehr ist die Erklärung Dillmanns anzunehmen, dass dieses Wort aus **סחלל** : *Gebet* (supplicatio) contrahirt ist, es ist hier als *Verteidigung* zu verstehen. (Vergl. Dill. L. l. A. a. **סחל** :).

V. 7. בהמות aeth. **ብሔዮት** : Name eines egyptischen Tieres, welches im Buche Job 40, 15 ff. näher beschrieben wird. Koptisch p-ehe-emmau *Ochse des Wassers*, wie das Nilpferd hiess. Später wurde Behemot, bei den Juden שׁוֹר הַבַּר, in der Legende als fabelhaftes Riesentier bekannt. Ueber diese beiden Tiere berichtet das Vocab. Aethiopicum **ብሔዮት : ወሌዋታን : ዘ : እክደስት : ዘሀለወ : በጽንፈ : ውቅያኖስ : እንዘ : የዐውድዋ : ለምድር : ከመ : ሕልቀት** : *Behemot und Leviathan sind Schlangen (Ungeheuer) am Ufer des Oceans, umkreisen die Erde wie ein Ring*. Im babyl. Talmud Tratat בהרא fol. 74. col. 2. heisst es: es sagt Rabbi Jehuda im Namen Rabs: Alles, was Gott (הַקב"ה) geschaffen hat, hatte er Männliches und Weibliches geschaffen. Auch Levjathan (לוייתן נחש עקלתון und לוייתן נחש בריח) (Jes. 27, 1)] wurde männlich und weiblich geschaffen. Wenn sie sich miteinander begatten würden, so könnten sie die ganze Welt zerstören. Was that Gott? er entmannte das Männchen und kühlte ab das Weibchen und salzte es für die Frommen, welche in der zukünftigen Welt sein werden. Dasselbe wird auch von Behemot (בהמות בהררי אלף) (Ps. 50, 10)] erzählt.

V. 8. רִין רִין aeth. **ጸንጻጸን** : soll nach Dillmann ein erdichteter Name sein.

אבי aus diesem Vers ist zu schliessen, dass Noah hier redet.

V. V. 11—13 sind nach Laurence und Hoffmann an 59,3 anzuschliessen, da sie hier durchaus nicht passend sind, und V. V. 24, 25 an Vers 10 zu schliessen, da letztere die Antwort auf die Frage in Vers 10 erteilen. Dillmann widerlegt diese Meinung, da in Vers 10 der sog. מלאך השני vorkommt, von dem in Kap. 59 keine Rede war und den wir ohne Kap. 60,4 gar nicht kennen; auch die Darstellungsweise dieses Kapitels ist ganz verschieden von der des übrigen Buches. Daher erklärt Dillmann, dass die V. V. 11b.—23 nur eine Bemerkung oder Erklärung zu den Worten הַנְסַחְרוּת לִי אֵת הַנְסַחְרוּת sind.

V. 13. למקומותיהם **ס-ף-ף** : *Fallörter*.

V. 24. Die Construction dieses Verses ist sehr schwerfällig.

Kap. 61, V. 12. יתר aeth. **ዘፈደፈደ : እምነደል** : die Uebersetzung Dillmanns *überschwenglich*, ist der Uebersetzung Hoffmanns *ausgezeichnet an Macht* sprachlich, wie auch sinnlich vorzuziehen.

Kap. 62, V. 3. וישלי i. T. **እለ : ደእኅዝዋ : ለዩብስ** : *welche die Feste inne haben*; ebenso an den übrigen Stellen.

V. 5. השאנ בן diese Benennung des Messias ist in unserem Buche ganz fremd; er wird sonst **ወልደ : ሰብእ** : *Menschensohn* (46,2, 3, 4. 48,2) auch **ወልደ : እንለ : እመኢያው** : *Sohn des Menschgeborenen* (62,7, 9, 14. 63,11. 69,26, 27. 70,1. 71,17) oder auch **ወልደ : ብእሴ** : *Sohn des Mannes* (66,29) genannt; daher dürfen wir behaupten, dass die Worte **ወልደ : ብእሴት** : eine spätere, christliche Glosse, oder eine Änderung sind; es es kann auch ursprünglich **ወልደ : ብእሴ** : geheissen haben, und nur die Femininendung **ት** ist angehängt worden.

Kap. 63, V. 10. יצי wörtlich : *und verhindert nicht*.

V. 12. תורת i. T. **ሥርዐት** : *Ordnung*.

Kap. 65—69 ist ein später eingeschobenes Stück, welches dem Noah zugeschrieben wird (נח).
 V. 6. החכרים Beschwörer.

V. 7. המחכת siehe Note 52,2. vergl. Job 28,2.

V. 10. ולא יחשבו durch ihre Astrologie (Kap. 8,3) haben sie schon ausgerechnet, dass im Verlauf einer geraumen Zeit ein Weltuntergang eintreten werde, aber Gott wird trotz ihrer Astrologie den Untergang sofort eintreten lassen.

V. 12. מיד wörtlich מן.

Kap. 67, V. 2. יע תיבת im Text nur **ፊፀወ** ; von Hoffmann *Verschluss* (**ፀፀወ** : verschliessen) übersetzt; die Erklärung Dillmanns, dass es ein Plur. von **ፊፅ** : *Holz* sei also *hölzernes Gebäude* heisse, ist vorzuziehen.

Kap. 68, V. 4. לפני eigentl. יע תחת.

Kap. 69, V. 2. Da ich die Engelsnamen, der hebräischen Sprache entsprechend, transcribirt habe und vom Text etwas abgewichen bin, so will ich dieselben auch aethiop. angeben. Der erste **አምያዛ** : vergl. Note 6,3. Der zweite **አርስጢፊት** : Var. **አርስጢቃት** : auch **አርስጢፊት** ; dieser Name scheint nicht hebräischer Ableitung zu sein. Der dritte **አርሚን** :

V. 13. כוביאל aeth. ክክብኤል : *Kesbeel* vergl. V. 12.

ביקה aeth. ቤቃ *Bekā*, auch dieser Name ist uns ganz unbekannt.

V. 14. הנסתר in den Talmudim und späteren Schriften, unter den Namen שם המפרש und שם המיוחד bekannt (אומא 6,2).

V. 15. אקיה aeth. አካዕ : *Akāe*, dieser Name scheint eine Variante des im Vers 13 erwähnten ביקה zu sein.

V. 17. יפים das Wort ለሆያት : lässt sich nur von der Wurzel ለሆየ : *ergötzen* ableiten, obgleich es hier keinen guten Sinn giebt.

V. 22. scheint sehr verderbt zu sein, es giebt keinen guten Sinn.

V. 26—29 die Benennung አንላ : አመክያው : und ወልደ : ብሉሊ : wechseln hier mit einander, sie haben im Aethiopischen ganz verschiedene Bedeutungen, die erste heisst *Menschenkind*, die zweite aber *Sohn des Mannes*, im Hebräischen aber haben אדם בן und איש בן eine und dieselbe Bedeutung.

Kap. 70. Dieses Kapitel muss ein späterer Zusatz sein, da Henoch von sich nicht berichten kann, dass er in das Paradies gekommen sei, ohne dasselbe verlassen zu haben. Ebenso wenig kann er dort die *ersten Väter* und die *uralten Gerechten* gesehen haben.

Kap. 71, V. 1. בשלג im Text በረደ : *Hagel*.

V. 2. כספיר aeth. ያክንት : (arab. ⁵ياقوت) *Hyacinth* נופך ספיר (Ex 39,11) wird in der aethiopischen Bibelübersetzung ያክንት : ቀይሕ : ያክንት : ጸሊም = *roter Hyacinth und schwarzer Hyacinth* übersetzt, obgleich ספיר auch aeth. ሰንፔር : heisst, jedoch mit Einschlebung eines ኃ, wie solches gewöhnlich im Arabischen und Aethiopischen vorkommt; (z. B. ሰንበት : (שָׁבַת) ספירינן arab. ⁵صفيير aram. ספירינן syr. ⁵صفيير sanscr. शनिप्रिय

V. 6. מתלקח im Text አይው : *lebendig*.

V. 10. עתיק הימים s. Note 46,1.

Kap. 72, V. 7. פתוחים wie aus dem folgenden Vers hervorgeht, ist dieses Wort zu streichen, es kann aber auch übersetzt werden: *Fenster welche geöffnet werden können*.

V. 8. יום im Text ጸባሕ : *Morgen*, ebenso an den folgenden Stellen.

V. 12. הנקים wörtl. ידים vergl. V. 28.

V. 15, תחנשא, damit bezeichnet er den Wendepunkt, von dem an die rückwärtsschreitende Bahn beginnt. (D).

V. 36. מראהו, der Verfasser wird hier an die Benennung שמש gedacht haben, welche eigentlich, *das Glänzende, das Leuchtende*, heisst; vergl. arab. شمع *hell sein, leuchten*; oder an חרם *das Schimmernde*; er kann aber auch an das aethiopische ሙሉ። : denken, welches auch dieselbe Bedeutung hat, arab. ضاحك, ضحاك *hell, klar sein*.

Kap. 73, V. 5. כדורו aeth. ክብብ : *runde Scheibe, Rundung*.

Kap. 74, V. 2. פלכיהם aus dem arabischen فَلَكٌ *Himmelskreis, Sphäre*, entnommen.

V. 17. מזלוח *Herberge, Stationen (des Kimmelskreises)* wechselt mit מקרות nach einem Wechsel von ל u. ר; arab. منزل (aus der Wurzel نزل *absteigen, beherbergen*) syr. ܩܘܢܝܘܢܐ.

Kap. 75, V. 1. הנוספים darunter sind die Schalttage zu verstehen.

V. 5. kann nicht mit dem folgenden Vers, noch weniger mit dem vorhergehenden Vers verbunden werden. Ferner wird in diesem Kapitel über Wind und Tau nicht gesprochen, dieser Vers wird daher, wie schon Dillmann bemerkt, eine Glosse sein.

V. 8. הקיימים im Text ሕለ : አያርቡ : *welche nicht untergehen*.

Kap. 76, V. 10. Die Worte ושמו ים und שלשית sind Glossen eines späteren Abschreibers und wurden schon im aeth. Text von Dillmann durch Parenthesen eingeschlossen. Ferner bemerkt Dillmann, dass der Norden von einem Palästinenenser niemals durch ים bezeichnet werden kann, wohl aber von einem Aegypter oder Abessinier.

Kap. 77, V. 1. ירד, das Wort ירדום kann sowohl von ירד als auch von ירר abgeleitet sein.

V. 2. יערבו im Text ያሕዱ : *verkleinern*; übrigens wird der Nordwind im Aethiopischen auch ንብ፣ von der Wurzel ብ፣ *abnehmen* genannt; wie es hier im Urtext geheissen haben mag, wissen wir nicht.

Kap. 78, V. 1. Die Namen, welche in diesem und im folgenden Verse vorkommen, sind von dem Aethiopen ganz ver-

stümmelt und lassen sich sehr schwer herstellen; der erste Name lautet im aethiopischen Texte አርያሬስ : *Oriāros*. Dillmann will darunter אורי הַרם verstehen, die Sonne wird aber weder אורי-הַרם noch אורי-הַרם genannt, sondern schlechtweg הַרם; übrigens lässt sich አርያሬስ : hebräisch אֲרִיָּהּ אֶשׁ transcribiren, aber das wäre kein Sonnename. Der zweite heisst im Text ቶማስ : *Tomās*. Hoffmann meint, dieser Name sei durch Abplattung aus ማሻ entstanden, aber schon Dillmann behauptet mit Recht, dass man weder im Aramäischen ማሻ statt ማሻ spreche, noch dass die griechischen Uebersetzer das ማ zu T abgeplattet hätten. Böttcher will darin den Namen Ἰωάννης, den Namen des syrischen Sonnengottes (Ez. 8,14) und des hebräischen Sommersolstitialmonats finden; aber auch diese Erklärung wurde von Dillmann widerlegt, da dieser Name bei den Israelitern kein Sonnename war. Dillmann meint, dass ቶማስ : Ἰωάννης *Xaumas* sei, woraus entweder durch Verwechslung von X und T oder von ἰ und τ unsere Form hier entstand. Da alles dies nur Vermutungen sind, habe ich diese Namen genau wie sie im aethiopischen Text lauten, aber der hebräischen Sprache entsprechend, transscribirt.

V. 2. Die Namen in diesem Vers sind noch mehr verderbt und lassen sich nicht mehr wiederherstellen. Im aeth. Text heisst der erste አሶንያ : *Asoniā*, Böttcher vermutet, dass auf Grund einer Handschrift, welche አሶንያ : *Aeniā* hat darunter אֶנִּיָּהּ zu verstehen sei; der zweite heisst አብላ : *Eblā*, unter welchem Dillmann eine verdorbene Transscription von አብላ verstehen will; der dritte lautet ብናሴ : *Benāsē*, unter welchem Hoffmann בְּנֵי-הַצִּדִּיקִים und Dillmann בְּנֵי-הַצִּדִּיקִים verstehen wollen; der vierte heisst ኤራ-ሶ : *Eraē*. Mit Recht vermutet Dillmann, dass darunter zweifellos יְרֵחַ gemeint ist.

V. 9 wird zweifellos, wie schon Dillmann bemerkt, eine Glosse sein, da er mit den übrigen Versen, welche nur von 30 und 29 tägigen Monaten sprechen, nicht übereinstimmt. Ausserdem wird von der Dauer der Monate eigentlich erst von V. 15 an, gesprochen.

V. 16 ובאחרית im Text መበዘመነ : መ-ገሉ : *zur Zeit seines Ausgangs*.

Kap. 82, V. 11. הפקידים aeth. መራ-ገያን : ዘሥርዐታት : *die Führer der Ordnung*.

V. 12. Diese Verse sind nicht verständlich, der Uebersetzer wird hier Vieles verdorben haben aus Mangel an Verständnis der jüdischen Terminologie.

V. 13. מלכיאל aeth. **ግልክኤል** : *Melekēl*. ህልክምረኤክ' : *Helemmēlek*. Var. ህልምምኤክ' : Hoffmann und Dillmann wollen darunter ህልክምረኤክ' verstehen, dieses ist aber kein Engelsname. מלכיאל aeth. **ሚልኤላ** : *Mēlējāl* Var. መልኤል : b. **ሚልዮኤል** : נראל aeth. **ናራል** : *Nārēl*.

V. 14. Dieser Vers ist ganz unverständlich und sehr verwirrend; dagegen sind aber die Engelsnamen, welche in diesen Versen vorkommen, nicht verderbt, wie Dillmann meint, sondern lassen sich sehr leicht herstellen. ህልክምረኤክ' aeth. **አድናርኤል** : *Adnārēl*. Var. **አድርናኤል** : Dieser Name ist kein Compositum von נר נר נר noch von נר נר (arabisch *نار stark*), sondern er ist der bekannte Name ህልክምረኤክ' oder ህልክምረኤክ' welcher im Sohar und in der kabbal. Litteratur sehr oft vorkommt (vgl. Sohar zur Genesis pag. 41 a, 55 b etc.). Besonders ist die Variante **አድርናኤል** : vorzuziehen. יהושעאל aeth. **አ.ዮሱሳኤል** : *Ijasusāēl*; dieser Name ist keine Zusammensetzung aus ህልክምረኤክ' *der Greis Gottes*, sondern eine Transcription des Namens יהושעאל oder יהושעאל, da der Name יהושע oder יושע aeth. auch **አ.ዮሱሳ** : heisst (das zweite ሳ ist in ሳ übergegangen, des St. const. wegen). ህልክምረኤክ' aeth. **አ.ይሉሚኤል** : *Ijlumiēl* Var. **አ.ይሉሚኤል** : dieser Name ist kein Compositum aus ህልክምረኤክ', wie Dillmann meint, sondern er ist auf ህልክምረኤክ' *verbergen*, zurückzuführen.

V. 15. מלכיאל aeth. **ግልክያል** : *Melekjāl* Var. **ግልክያስ** : der erste, der im V. 13. genannten Toparchen. Auffallend ist es, dass dieser Engel auch die Namen Tamaani und Sonne tragen soll. Wenn man aber diesen Vers mit Vers 18 vergleicht, so geht daraus hervor, dass hier statt ህልክምረኤክ' : መልኤል : richtiger መልኤል : ህልክምረኤክ' : (od. ህልክምረኤክ' :) zu lesen, und ህልክምረኤክ' *südliche Sonne* zu übersetzen ist.

V. 17. ברקאל aeth. **በርክኤል** : *Berkeēl*, ህልክምረኤክ' : *Zalebsāēl*, Var. ህልክምረኤክ' : b. ህልክምረኤክ' : ህልክምረኤክ' aeth. **ሂሎያሴፍ** : *Hēlojāsēf*, Var. ሂሎያሴፍ :

V. 20. Dieser Vers ist verworren und unverständlich. ህልክምረኤክ' aeth. **ጌዳኤል** : *Gēdāēl*, Var. ጌዳኤል : b. ጌዳኤል : ኤል aeth. **ኤል** : *Keēl*, ህልክምረኤክ' aeth. **ኤል** : *Hēēl*, kann auch ህልክምረኤክ' ህልክምረኤክ' sein.

heissen. לְאַסְפָּאֵל aeth. አስፋኤል : *Asfāēl*; dieser Name ist aus לְאַסְפָּאֵל zusammengesetzt, weil er den ersteren hinzugefügt wurde.

Kap. 85, V. 3. עֲדְנָא aeth. አደና : *Ednā*. Vergl. ሙጽሐረ : ከፋሌ : Kap. 4 wo über Henoch berichtet wird: ወበገደጃ አደቤልው : በሳብዕ : ሱባዔሁ : ነሥኦ : ሎቱ : በእቢተ : ወስማ : አደና : (Var. አድኒ :) ወለተ : ደንኤል : ወለተ : አኅተ : አቡሁ : ሎቱ : በእቢተ : ወበሳደስ : ዓመት : በሱባዔሁ : ለዝ : ወለደት : ሎቱ : ወልደ : ወጸውዐ : ስሞ : ማቱሳለ : etc.

Kap. 86, V. 4. עֵפָא *Elephanten*, der Name dieses Tieres kommt im A. T. alleinstehend nicht vor, sondern nur im Compositum עֵפָאֵי (zusammen gesetzt aus עֵפָא אֵי , Targ. לִפְתָּר לִפְתָּר Vulg. *dentes elephantorum*) *Elephantenzahn*, *Elfenbein*, wir kennen denselben nur aus dem Vergleich mit den anderen Sprachen, kopt. εἰφον , sanscr. इभस (इभ्या) .

Kap. 89, V. 54. רָשָׁן עַל im Text እስከ : ደጸውዕዎ : አልኩ : አባግዕ : ለዝኩ : ቀትል : ወአግብኡ : መካኖ : Dillmann übersetzt hier: *bis dass die Schafe solche Niederlagen (sogar) herbeiriefen und seinen Ort verrieten*. Diese Uebersetzung ist zwar grammatisch richtiger, auch wird sich nach derselben der Vers besser an den nächsten anschliessen, aber er ist nicht verständlich genug.

V. 61. Vergl. 90,14, 22.

Kap. 90, V. 11. Zur weiteren Erklärung dieses Verses und der folgenden vergl. Volkmar, Beitr. z. Erkl. d. B. H. ZDMG. Bd. XIV. pag. 87. ff.

V. 38. כֹּהֵן . Dieser Satz wurde von Dillmann in seiner Uebersetzung ausgeschlossen, da er ganz unverständlich ist. Böttcher, Dillmann u. A. behaupten, dass wir hier mit einer späteren Glosse zu thun haben, sie wissen aber nicht zu erklären, wieso diese Glosse hierher kommt. Dass dieselbe eine christologische Glosse sei, ist nicht anzunehmen, obgleich unser Buch, wie wir schon an andern Stellen erwähnt haben, von den Christologen etwas gelitten hat, da der *Logos* im N. T. nicht mit כֹּהֵן : sondern מֶלֶךְ : übersetzt wird. Schwer zu glauben ist es auch, dass כֹּהֵן : aus כֶּלֶב : *Elephant* oder מֶלֶךְ : *König*, *Führer*, corrumpt sei, da selbige in dieser Erzählung bisher nicht vorkamen. Unserer Meinung nach wird hier ein Irrtum des griech. Uebersetzers vorliegen. Im Urtext wird es an dieser Stelle

geheissen haben והראשון מהם היה מלה ויהי המלה ההוא לחיה גדולה *das erste war ein Lamm und selbiges Lamm wurde ein grosses Tier*, der Uebersetzer wird statt מִלֵּה *Lamm* aeth. ጸሌላ : irrthümlicher Weise מִלֵּה *Wort*, aeth. ነገር : gelesen haben. Ueber diese Redensart des Verfassers vergl. 89,1, 9.

Kap. 91, V. 12—17 sind an 93,14 anzuschliessen.

V. 14. Im Text ወደጸሐፋ : ለሐጉል : ዓለም : *und die Welt wird zum Untergang angeschrieben werden*, was aber hier keinen guten Sinn giebt.

Kap. 92, V. 4. ויהיה im Text ወይከውን : der Uebersetzer wird im Urtext ויהיה gelesen haben.

Kap. 93, V. 3. השביעי Dillmann meint: „Die Bezeichnung *als der siebente* kann nicht umsonst sein, es muss darin die Andeutung liegen, dass er in den siebenten Teil der Woche fällt, und dass die erste Woche zu 7 Geschlechtern gerechnet wird.“ Wir finden darin nichts Auffallendes, bemerkenswert ist nur, dass Dillmann trotz seines reichen Wissens und seines grossen Scharfsinnes darauf nicht gekommen ist, dass hier nur das Wort እምአዳም : zu ergänzen ist (vergl. 37, 1); dass Henoch das siebente Stammglied hinter Adam ist, kommt übrigens auch in einer anderen Stelle unseres Buches schon vor. Hoffmann übersetzt hier: *ich bin am siebenten geboren*, was ihm zu vielen unnötigen Spekulationen und Forschungen Veranlassung giebt. Vergl. Judasbrief 14.

Kap. 95, V. 4. Der Verfasser will hier auf die Verwünschung und Beschädigung anderer Leute durch magische Formeln, denen man grosse Kraft zuschrieb, hinweisen. Schon zur exilischen Zeit drang die Magie unter die Juden (Jes. 47, 9,12) durch Einfluss der Babylonier, bei denen sie durch die Vermischung der Zendlehre mit babylonischen Elementen eine priesterliche Würde annahm (Jer. 39, 3,13); sie verbeitete sich aber stärker und wurde zur Zeit der Abfassung unseres Buches gemissbraucht (vergl. Apostelg. 8,9. 13, 6,8. 19,19.).

Kap. 98, V. 2. In diesem und im folgenden Verse sind wir vom Text etwas abgewichen, da er keinen guten Sinn giebt.

Kap. 99, V. 8. וְהָיָה aeth. እበደ : eigentl. אֵלֶּה.

Kap. 101, V. 1. Wie schon aus dem Schluss des folgenden Verses hervorgeht, sind hier nicht die Engel, sondern die Menschen gemeint.

Kap. 103. V. 14. המושלים im Text **σολλητ**: *Engel*, ebenso 104, 3.

Kap. 105 V. 2. ובני, es lässt sich vermuten, dass dieses Capitel ein späteres Einschiebsel sei, da erstens die Benennung **ωδρρ**: *mein Sohn* für den Messias, welche, wie man vermuten darf, christlich ist, sonst in unserem Buche nicht vorkommt, und da zweitens in den letzteren Kapiteln vom Messias überhaupt keine Rede war. Dieses Kapitel kann aber auch echt sein, die Benennung *Sohn* für den Messias ist auch im A. T. nicht fremd, wie z. B. Ps. 2, 7, 12.

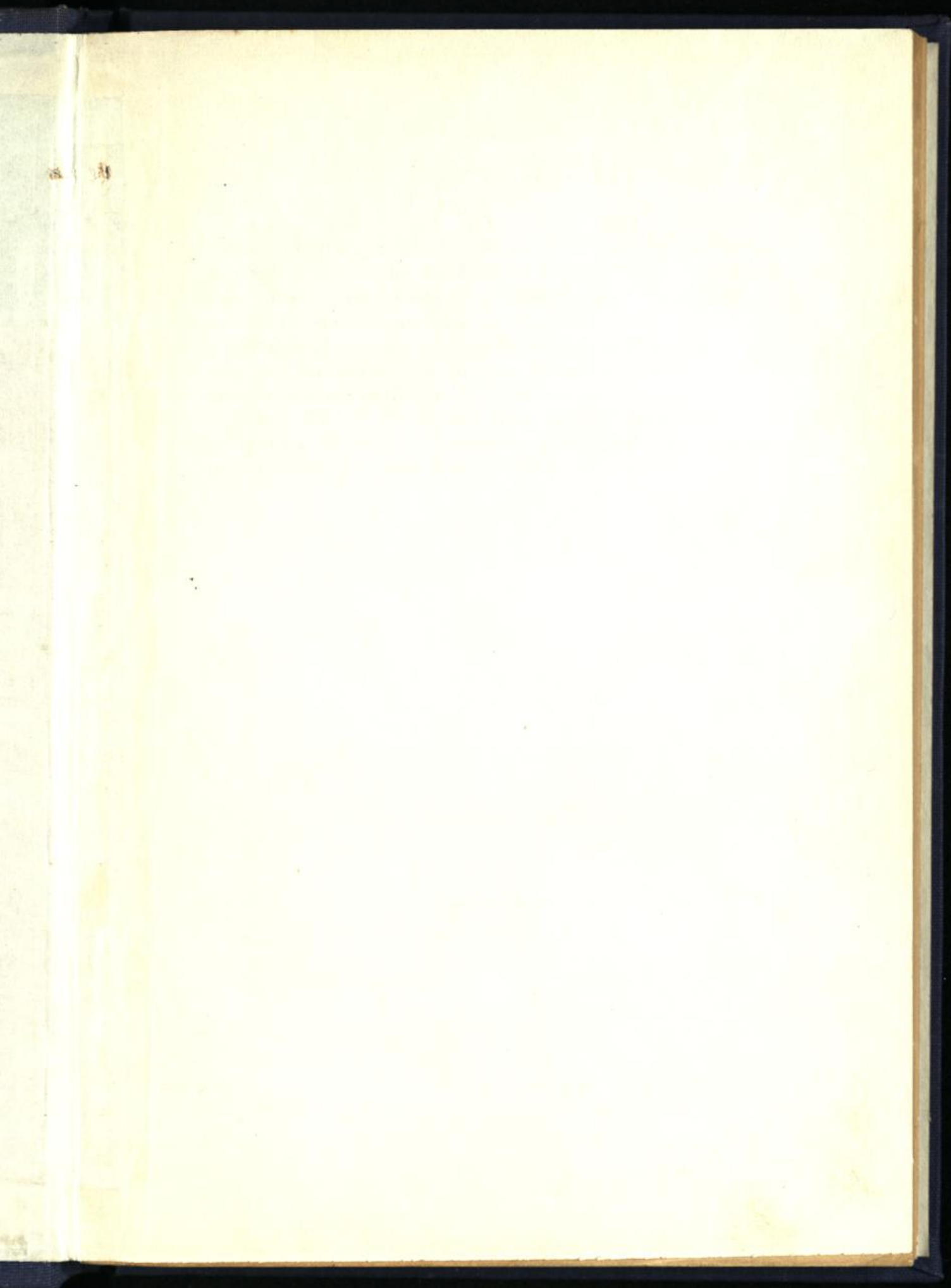
Kap. 106. V. 17. Dieser Vers ist hier ganz unpassend und unterbricht den Zusammenhang, er wird höchst wahrscheinlich an Vers 14 anzuschliessen sein.

*950

Universitäts-
bibliothek
Potsdam

Inventarnr.

95058616

Universitätsbibliothek Potsdam

Auslehnr.

95058616